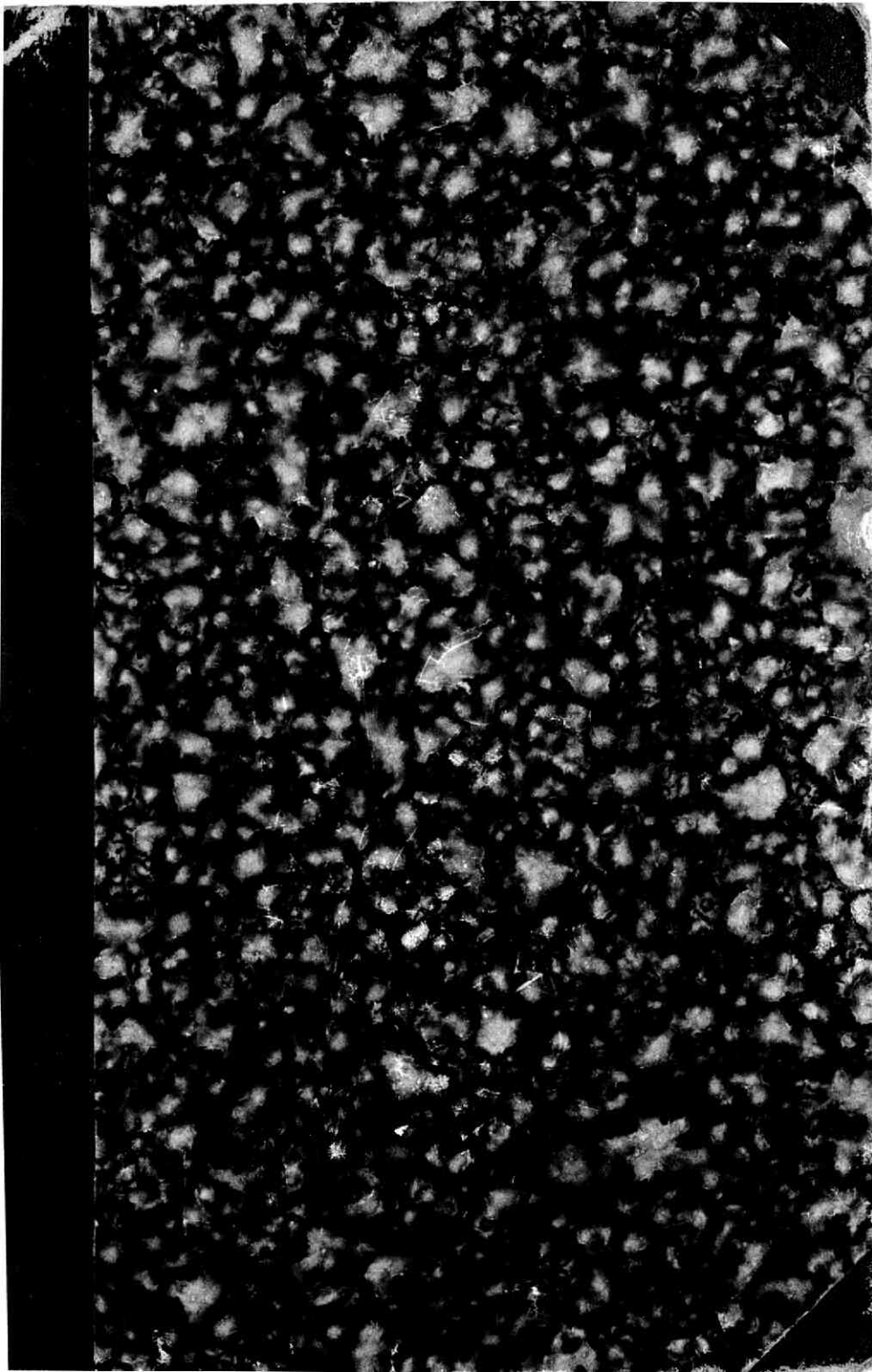

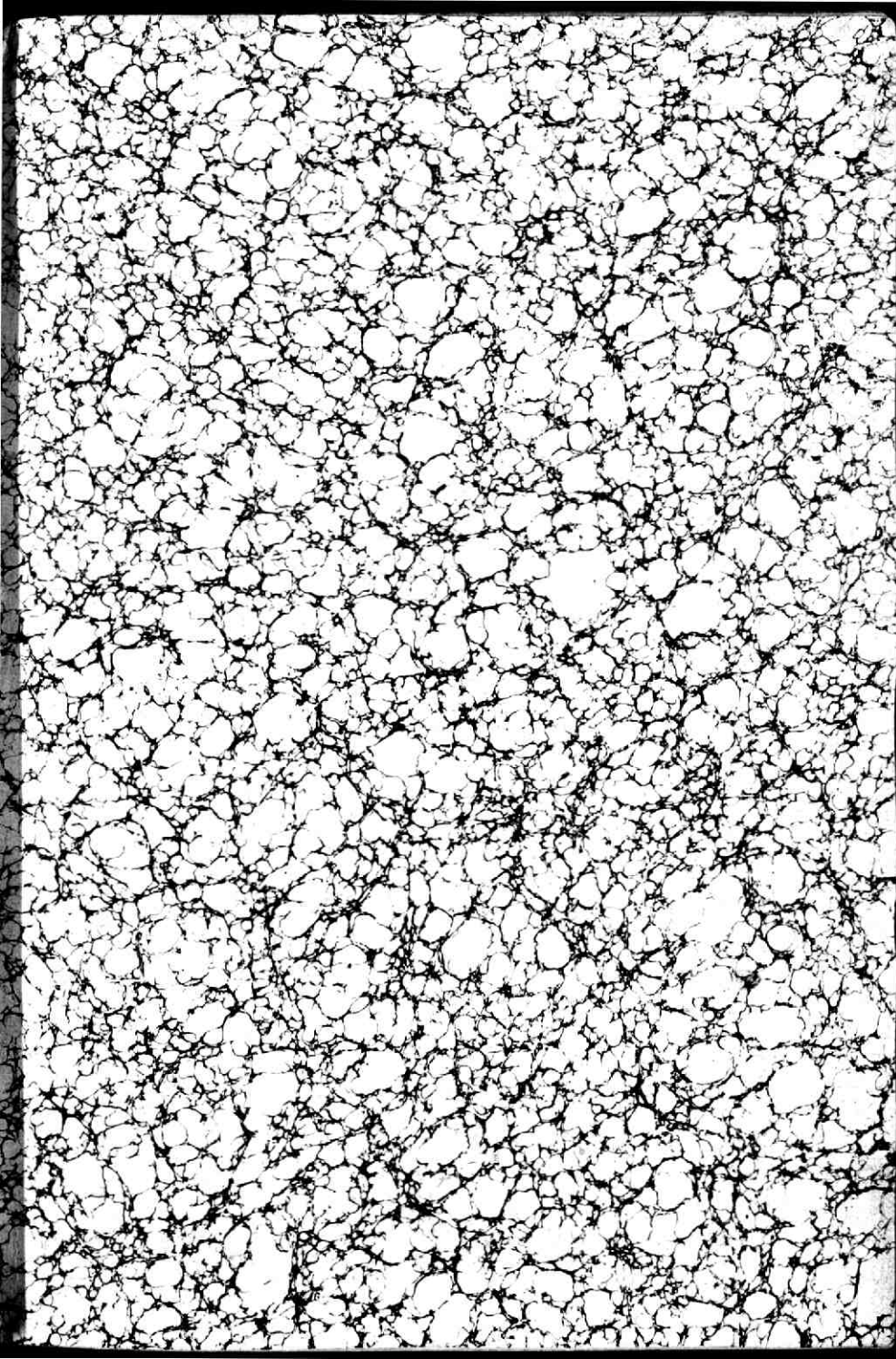
Een lastige vrouw

<https://hdl.handle.net/1874/235373>

The background of the entire image is a dense, intricate marbled paper pattern. It consists of a complex network of dark, irregular lines that form a web-like structure, creating a variety of small, light-colored, irregular shapes. The overall effect is a high-contrast, textured surface.

Z. oct.
3620

mm 1232g

EENE LASTIGE VROUW.

RIJKSUNIVERSITEIT TE UTRECHT

1896 7491

226 22
L. P. 3620

EENE

LASTIGE VROUW

DOOR

GUSTAVE DROZ,

SCHRIJVER VAN

»MONSIEUR, MADAME EN BÉBÉ, — ONDER ONS ENZ.»

LEIDEN,
D. NOOTHOVEN VAN GOOR.
1875.

DRUK VAN D. NOOTHOVEN VAN GOOR, TE LEIDEN.

EERSTE HOOFDSTUK.

Dat deze goede brave jongen gemakkelijker dan een ander werd verleid door de bekoorlijkheden eener Parijsche schoone, dat begrijp ik.

Dat Céline Duchemin van haren kant zich veel moeite gaf om hem te behagen en hem tot man te krijgen, toen zij vernam dat Co-rentin zeer bemiddeld was, dat is ook wel mogelijk.

Maar dit te gelooven of al de booze praatjes voor waar aan te nemen die in de stad Kerlawen omliepen en die er toe strekten dit huwelijk te doen voorkomen als niet meer dan de behoorlijke herstelling van een of andere tekortkoming, daar ligt een afgrond tusschen, dien ik niet zou willen overschrijden, tenzij ik

daartoe gedwongen werd door onwederlegbare bewijzen.

Men zal mij zeggen: niettegenstaande zijn koud en ingetogen voorkomen was Corentin Kerroch zeer sentimenteel; zijn vader had hem het hoofd op hol gebracht door hem toe te staan, ja zelfs aan te moedigen, de hartstochtelijkste dichters te lezen; die jonkman had om zoo te zeggen geene jeugd gehad, hij had alle genoegens der jeugd moeten ontberen, hij wist niets van 't leven In één woord, hij was juist in den gewenschten toestand om op een goeden dag een groote dwaasheid te begaan.

Was dit, oprecht gesproken, wel eene reden dat hij die dwaasheid waarlijk zou begaan hebben? Welk tijdperk der jongelingsjaren van dezen jonkman ik mij ook te binnen breng, ik herinner mij dat hij altijd de slaaf zijner plichten was, en van reine zeden. In zijne kindschheid, die hij te Kerlawen doorbracht, werd hij alle kinderen ten voorbeeld gesteld. Later toen

hij de artsnijmengkundige school te Lorient bezocht, leidde hij een buitengewoon, een voorbeeldig gedrag. En nog later, toen zijn arme vader plotseling eene beroerte kreeg en stierf terwijl hij bezig was pillen te rollen, en toen Corentin naar Kerlawen snelde, met hoeveel geestkracht en ernst plaatste hij zich toen niet aan 't hoofd der zaken en nam de apotheek waar! Welk een orde, hoe geregeld leefde hij niet! Zou een loszinnige jonkman zich zóó gedragen?

Er werd, dat is waar, beweerd dat hij in deze zaak eerder het slachtoffer dan de aanvaller was geweest. Die dat zeggen stellen hem, onverdiend, als een dwaas voor, en dat strijdt tegen zijn algemeen bekend verstand. Tezelfder tijd wordt daardoor Céline Duchemin van een schandelijke daad beschuldigd. Men kan zeer goed te Batignolles (onaanzienlijke buurt van Parijs) geboren en schoon zijn, zonder daarom nog het karakter eener Me-

vrouw Potiphar te hebben Maar, we zullen van die inleiding afstappen.

Het feit is dat, dank zij zijne gunstige finantiëele positie en zijn goed gedrag, de jonge apotheker sinds lang ten doel strekte aan een aantal huwlijksaanslagen (als ik het zoo noemen mag) en dat hij, met één slag den bodem insloeg van een aantal — harten — zullen we niet zeggen, maar — huwelijksplannen, toen hij van Nantes terugkeerde en onverwacht aankondigde dat hij de vrouw, het ideaal zijner droomen had gevonden.

In plaats van in die ontmoeting met zijn ideaal den vinger Gods te zien, werd Kerroch door de teleurgestelde moeders en dochters beschuldigd van geveinsdheid en zondige dwaasheid.

Had hij ten minste eenige bijzonderheden meegedeeld, eenige verklaring gegeven omtrent zijn avontuur, had hij het goedge maakt door wat openhartiger te zijn; maar neen, zijn stil-

zwijgen, zijne bedaardheid gaven aanleiding tot allerlei gissingen en vermoedens.

Geheel Kerlawen was vervuld met eene hevige, onbeschrijfelijke verontwaardiging, vooral bij het schoone geslacht, en hiervan vooral bij de niet meer schoone leden, of bij haar die 't nooit geweest waren, was de verontwaardiging groot!

Vandaar die kwaadsprekerijen, die lasterlijke geruchten waarvan wij zoo even gewaagden.

't Is evenwel merkwaardig dat die groote toorn eensklaps, als door tooverij bedaarde, toen de goê-gemeente van Kerlawen het jonge vrouwtje éénmaal had gezien, en dat in die gekrenkte harten de verontwaardiging vervangen werd door een gevoel, dat men met recht »geestdrift" zou mogen noemen.

»Wel, wel, zie me nu eens zoo'n snaak aan; zoo'n looze kerel, die zijn schat verborgen hield!"

(Wij kunnen niet nalaten te bemerken dat

deze soort ontboezemingen niet van den kant der Kerlawensche schoonen kwamen maar van dien harer vaders, broeders, enz.)

Het dient dan ook erkend te worden dat Céline allerverleidelijkst liefvallig was. Zij was, wél is waar, klein, maar de natuur had haar in den teedersten, sierlijksten vorm gegoten. Frisch en blozend als eene roos, mollig als een hoentje, den boezem welontwikkeld, schitterende oogen, den glimlach steeds op de lippen, en een middeltje dat men met de handen omspannen kon — zij zag er uit om te stelen. Daarbij was ze altijd vroolijk als een lijster, voorkomend, altijd in beweging, vlug, zonder een zweem van bedeesheid, en be-gaafd met een onbeschrijflijke vrijmoedigheid, een allerlieft guitje!

Iedereen stond er verwonderd van; iedereen had een duivel verwacht, en daar was de onweerstaanbaarste engel uit den hemel komen vallen; niets brengt de menschen zoozeer in

de war als zoodanige verrassingen. Men had gerekend eene schuldige te zien, en zie, er verscheen een rechter, een rooskleurige rechter, wel is waar, welwillend en vroolijk, maar toch, een rechter; dat gevoelde men algemeen. 't Was duidelijk zichtbaar dat dit lieve kind volstrekt niet genegen was de rol van slachtoffer te spelen en zich op haar kleine laarsjes te laten trappen. Men kon, onder dit beminnelijk voorkomen, een stalen veerkracht bemerken, en in dien scherpen blik lag een onnoemelijke uitdrukking die den moedigsten de oogen deed neerslaan.

Hare intrede te Kerlawen was dus, zooals ik reeds de eer had u te melden, een ware triomf. Men zou gezegd hebben dat een geur van parijsche „*délégance*” Kerlawen overstroomde, en dat met Céline Duchemin, warmte, licht en beschaving haar intocht deden om de stad te herscheppen.

Alles in haar, al wat haar aanging werd

bekoorlijk, wonderbaar. Hare buitengewone, luchtige toiletjes, haar vreemde ochtendkleding werden voor de hoogste uitdrukking van sierlijkheid en deftigheid gehouden. Men bootste de zonderlinge en driftige gebaren na waarmee zij hare verhalen en gesprekken opluisterde. De slepende en geheel Parijsche uitspraak die zij van Batignolles meêbracht en een aanzienlijke voorraad vreemde woorden en uitdrukkingen wier bestaan den bewoners van Kerlawen tot nu toe door woordenboeken noch couranten bekend waren geworden, vonden evenzeer navolging en bijval.

Met dien onweerstaanbaren ijver en al het vuur dat haar eigen was, had Celine terwijl alles overhoop gehaald in de echtelijke woning; zij liet de groote kamer op de eerste verdieping behangen met wit met goud gebloemd papier, en die oude apotheek, die sedert meer dan eene eeuw in 't bezit der familie Kerroch was, en die van vader tot zoon, met

vrome zorg, onveranderd werd bewaard, liet Céline eene geheele gedaanteverwisseling ondergaan; zij liet het uithangbord vergulden en de geheele voorzijde helder rood schilderen

In plaats van die heiligschennis te wraken, was iedereen verrukt over haar goeden smaak. Kerlawen zou dus een winkel bezitten even schitterend als de Parijsche winkels. Binnen achtdagen had zij de geheele stad voor zich gewonnen. De goede oude pastoor noemde haar, »mijn lief klein mooi vrouwtje,” en de dames van het »Opstandingsgenootschap,” zoowel als de zusters van Ste Claudia, wier kloosters in de nabijheid waren, hielden staande dat zij even goed als mooi was.

Wat Corentin Kerroch aangaat, naast dit schitterende luchtverschijnsel bekleedde hij een zeer onbeduidende en nederige plaats. Was het overmaat van geluk, of was het de ongewoonte, de verbazing over zijn nieuwen toestand? Niemand zou dat kunnen zeggen, maar

hij was als bedwelmd en verschrikt te gelijk. Vreesachtig, zenuwachtig, ontvlood hij de menschen; hij antwoordde nauwelijks als men hem aansprak, en dan nog met die geheimzinnige, ingehouden stem die samenzweeders eigen is.

Wanneer Celine zich onbeschroomd bewoog onder de bezoekers en klanten die den winkel vulden, verscheen haar man nu en dan met een spatel in de hand, en geleet dan niet weinig naar die schouwburg-bedienden die toevallig op den achtergrond van 't tooneel verschijnen, en zich haastig verbergen achter de decoraties, wanneer zij de schitterend verlichte zaal gewaar worden.

»Mijnheer Kerroch,» riep Celine onder het schaterend gelach der omstanders; »mooi zoo, hij is alweer verdwenen. Mijn God, wat een zonderlingen man heb ik toch! Mijnheer Kerroch, vergeet vooral de twee borstmedicijnen niet!»

»Jawel, jawel, vrouwtjelief!» riep eene stem in de verte.

»Ja, vrouwtjelief, ja, vrouwtjelief!» . . . en dan de pleister voor 't klooster. Gij weet dat er veertien leege stopflesschen liggen op mijn bed; ik hoop niet dat gij voornemens zijt die daar te laten blijven. En, in 's Hemels naam neem uwe kurken toch uit den weg; ik bid u, ruim ze op. Ik vind kurken tot in de soep-terrine, mevrouw. Is dat om uit te houden?»

»De kurken? jawel, jawel, vrouwtjelief!» roept de benauwde stem van Corentin weer, terwijl hij door de kamer vliegt.

»God zegen dien goeden man! Mijnheer Corentin heeft waarlijk onschatbare hoedanigheden, mevrouw; hij drinkt niet, hij speelt niet, hij leeft geregeld, is zachtmoedig en zoo voorts, maar voor 't overige, hemeltje lief, hij maakt mijn bloed aan 't koken. Hij is compleet een stuk jujube. En toch is hij altijd in de weer, altijd bezig. Als ik denk dat

hij staat te stampen, slaapt hij; o, als hij bij den vijzel staat, vergeet hij alles. Gij hebt hem daar zien voorbijstuiven als een pijl uit den boog met een pot waszalf onder zijn arm; nu denkt ge misschien dat hij haast heeft, dat ze hem wachten in 't laboratorium! Welnu, dat is volstrekt het geval niet; gij kent hem niet; hij doet een wandeling met zijn pot zalf, anders niet. Over een uur zult ge hem nog met dien pot onder zijn arm zien lopen, en nog even zenuwachtig en ingespannen. Mevrouw, zoo gaat het nu met alles.”

TWEEDE HOOFDSTUK.

Zooals licht te begrijpen is gaven deze vertrouwelijke mededeelingen, in 't openbaar gemaakt en telkens herhaald, onder alle mogelijke vormen, aanleiding tot allerlei praatjes. Iedereen had Corentin Kerroch altijd aangezien voor een man, die niettegenstaande zijne bedaardheid en zachtmoedigheid, toch een groote mate van wilskracht bezat, en daarom was zijn toestand zooveel merwaardiger. In dit alles lag iets dat volkomen onverklaarbaar was. Nooit, neen nooit had iemand te Kerlawen zich kunnen voorstellen, dat een apotheker zoodanig zou ter neer gedrukt worden door de liefde. Vooral mijnheer Plumel, die een zeer deftig man en Corentin bijzonder

toegedaan was, viel die verandering in zijn jongen vriend op en hij kreeg de tranen in de oogen als hij van de zaak sprak. »Dat is een toestand van verbijstering die alles overtreft wat men zich kan voorstellen;» fluisterde hij dezen of genen in vertrouwen toe.

't Is waar dat de heer Plumel oordeelde met die vrijheid van geest, en die onbevooroordeelde begrippen, die het weduwnaarschap verleent. Overigens was hij, beter dan ieder ander in staat om het huiselijke leven van de jonggehuwden te kennen.

Immers zijn huis lag juist tegenover dat van den jongen apotheker, aan den anderen kant van de smalle rivier. Beide huizen hadden een terrasvormig tuintje, door een laag muurtje van de rivier gescheiden; dat muurtje werd door de rivier bespoeld en deze was op dit punt zoo smal, dat, ware hun arm iets langer geweest, zoo hadden de burens elkaar de hand kunnen reiken, zonder hun eigen grond te verlaten.

Deze nabuurschap en de liefhebberij die zij beiden hadden voor 't hengelen, hadden eertijds een zekere vertrouwelijkheid in 't leven geroepen bij den ouden heer Plumel en den jongen Corentin. Op 't zelfde uur zaten ze tegenover elkaar, den hengel in de hand, de oogen op den dobber gevestigd, en zij brachten zoo menig uur door in vertrouwelijke gesprekken. Toenmaals was Kerroch ongehuwd, en liet zich in zijn vermaak niet storen door de winkelschel of de komst van een klant, daarvoor lei hij de hengelroede niet neer.

Heerlijke herinneringen!

Tegen vier of vijf ure in den namiddag kwam juffrouw Rosalie Plumel, zedig gekleed in haar bruinen huisjapon, haren vader opzoeken aan den waterkant.

»Goedendag, juffrouw Rosalie!»

»Goedendag, mijnheer Corentin.»

En dan dekte zij de kleine tafel voor het middagmaal; dan riep Corentin zijn oude

dienstbode, Marianne, die van haren kant ook de tafel dekte voor haar jongen meester, en zoo werd er gesamentlijk gemiddagmaald in de open lucht, bij 't zacht gemurmel der voorbijstroomende rivier, en 't verwijderd gedruisch der waschvrouwen, die hun goed stonden te stampen aan den oever, en er druk bij babbelde, zooals van zelf spreekt. Dikwijls ook gingen de bureu bij elkaar het middageten gebruiken. Dan was het veelal:

»Gij eet heden hutspot, als ik me niet vergis, juffrouw Rosalie?" of »buurvrouw?"

»Jawel, buurman; zoo ge er trek in hebt, breng uw bord dan maar over."

Dat was voldoende: zonder omstandigheden of plichtplegingen nam de eene of de andere der bureu die gulle uitnoodiging aan, maakte het bootje los, en bracht zijn eigen middagkost mee; de zaak werd in een ommezien geschikt, en de twee kleine huisgezinnen gebruikten te samen het wederzijdsche middageten.

Ik behoef wel niet te zeggen dat deze vertrouwelijke omgang tusschen Kerroch en de familie Plumel eensklaps en geheel en al afgebroken werd door het huwelijk van eerstgenoemden. Mijnheer Plumel en zijne dochter gevoelden zich daarover diep gekrenkt; als welopgevoede lieden toonden zij echter een groote onverschilligheid, en dreven de bescheidenheid zoover dat zij het vermeden in hun tuin te wandelen, op de uren waarin het mogelijk kon zijn dat de jonggehuwden in den hunnen waren. Maar hoe bescheiden mijnheer Plumel en zijn dochter ook wezen mochten, zij konden de ligging der twee huizen niet veranderen; 't was hunne schuld niet zoo ze van hunne vensters uit, in de woning van den jongen apotheker konden zien. Zij zagen en hoorden, ondanks zich zelve. Mijnheer Plumel werd bekend met de geheimste bijzonderheden van het huwelijksleven zijner overburen, en het schijnt dat die bijzonderheden somtijds van een zeer

betreurenswaardigen aard waren. Het schijnt dat het Kerrochs taak was zijne vrouw de laarsjes uit en aan te trekken; somtijds moest hij eigenhandig de kamer aanvegen; op een goeden dag zelfs, toen de goede jongen thuis kwam, en Celine bemerkte dat hij gerookt had, gaf zijn vrouwtje hem een paar zoo geduchte oorvegen, dat Plumel ze tot in zijn huis hoorde weerklinken. En niettegenstaande dit alles had Corentin zijne vrouw niet alleen niet doodgeslagen, noch haar flink afgerost met de karwats! (ik haal mijnheer Plumels eigen en terecht verontwaardigde woorden aan) — maar men kon op het gordijn duidelijk de schaduw bemerken van een man, die op zijne knieën vergeving smeekte van zijne vrouw!

»Ach, die rampzalige man! het is verschrikkelijk!» werd er van alle kanten geroepen toen dit bekend werd; »hij zal het besterven; men zegt dat zij hem niet toestaat over tafel wijn te drinken, en hem verbiedt uit te gaan. 't Is

een / eit dat men hem nergens ziet, hij, die voor zijn huwelijk altijd in 't plantsoen of voor 't koffiehuis heen en weer drentelde . . .

»Wel, wel, Corentin, beste jongen, moogt ge nu niet meer gaan wandelen? Ach, die arme kerel! waarlijk, 't is om hem te beklagen!»

»Ach hemel, die domoor! ik heb meelijden met hem.

»Hebt gij wel opgelet, hoe hij is veranderd? Hij ziet geel, treurig, gebogen, o, 't is zeker dat hij er verschrikkelijk door lijdt!»

En toch bedroog de goede stad Kerlawen zich hierin te eenenmale. Kerroch gevoelde schaamte noch leed; zijn slavernij was hem dierbaar. Hij betreurde het hengelen aan den waterkant, noch de gemeenschappelijke maaltijden in den tuin, en overigens geen der genoegens van het leven als vrijgezel. Wat meer is, hij had er nog niet eens over gedacht zich zelve af te vragen welke meening zijne medeburgers wel mochten hebben omtrent hem.

Hij gaf gereedelijk toe dat zijn allerlieft vrouwtje hem alle gezag ontroofde en hem voor 't publiek bespottelijk maakte, dat zij hem tot in de geringste bijzonderheden van 't huiselijk leven aan een ijzeren tucht onderwierp, hem in den neus neep dat hem de tranen uit de oogen kwamen en hem elken avond een handvol haren uitrukte onder voorwendsel zijn voorhoofd hooger te maken. Céline zag van hare zijde volstrekt geen kwaad in dit alles. Zij had altijd gaarne met dieren gespeeld; in hare kindschheid, vertelde zij met een allerbekoorlijkst schalksch lachje, kon zij zich uren lang vermaken met vliegen te spietsen aan een stopnaald, nadat zij hen de vleugels en de pooten had uitgerukt. En dat geschiedde zonder boosaardige bedoeling, enkel uit guiterij.

Corentin gevoelde een vreemde onverklaarbare gelukzaligheid er in, deze kleine wreedheden te ondergaan, en zich te laten over-

meesteren en vertrappen door de goddelijke voetjes van dit aangebeden wezen. Zoo zij hem in ééns tot den bedelstaf gebracht en daarna duchtig afgeranseld had, hij zou er, zoo waar, nog verrukt over geweest zijn.

Voor sommige hartstochtelijke, teeder beminnende zielen, bestaat er eene overheerlijke smart, en onze vriend bezat nu juist een van die zielen.

Neen, waarlijk, hij gevoelde berouw noch schaamte. Hij was dood eenvoudig verliefd — neen, dat is het ware woord niet — hij was vervuld van eene onbegrensde, onzinnige, onbeschrijfelijke liefde.

Wij moeten evenwel rechtvaardig zijn; hij had één verdriet; en dat was dat hij in zijne vrouw geen weerklank vond voor den dichterlijken hartstocht die te allen tijde zijn hart had doen gloeien, en die sinds zijn huwelijk een werkelijke vulkaan, die altijd kookte en vlamde, was geworden. Wij bekennen dus

dat de zielen van die twee wezens, die door door een eeuwigen band aan elkaar gekluisterd waren, niet dezelfde taal spraken, elkaar niet begrepen. Te vergeefs had hij beproefd hare oogen te openen voor de onmetelijke schitterende ruimten der idealenwereld; te vergeefs had hij haar Apollo's geurenden beker aangeboden; zij wilde niets weten van deze zinsbegochelingen, deze droombeelden. Eens zelfs toen zij te zamen in den maneschijn zaten, en hij hare lieve handjes met tranen bevochtigde, terwijl hij eenige dichtregelen opzeide, had zij gezegd:

»Hoor eens, al die malligheden beginnen mij de keel uit te hangen! ge weet wel, beste jongen, dat dit heel niet in mijn smaak valt!»

Dit ruwe antwoord, dat wij niet zonder eenigen tegenzin terug geven, bracht Corentin voor een poosje geheel in verwarring. Hij verwijderde zich een weinig, en met de armen

over de borst geslagen, de oogen hemelwaarts,
ontboezemde hij zijne klachten:

»Muse, contemple ta victime!»
(Muze, aanschouw uw slachtoffer!)

mompelde hij, de hand tusschen zijn vest ste-
kende:

»Mon âme oppressée
Bondit, s'élançe et bat mon sein;
La foudre en mes veines circule,
Et la lave de mon génie
Déborde en torrents d'harmonie.
Et me consume en m'échappant.»

Mijne bedrukte ziel,
Springt, welt op en klopt in mijn boezem;
Het bliksemvuur stroomt door mijn' aderen,
En de lava van mijn geest
Vloeit over in harmonische stroomen.
En verteert mij terwijl zij zich uitstort!* *)

Zulke herinneringen en ontboezemingen ga-
ven zijn hart lucht. Dan ging hij weer in

*) Letterlijke vertaling ten gerieve van hen die het Fransch niet verstaan. Vertaler verzoekt excuus voor de »onharmonische» vertaling van verzen die in 't oorspronkelijk reeds niet al te harmonisch luiden; (den dichter ook zij vergeving gevraagd) en welker zin, zoo ze er al een hebben, niet licht is weer te geven.

huis in bedaarder stemming en dacht: »Zij wil mij slechts op de proef stellen door te beweren dat die goddelijke taal haar gevoel niet treft. Hoe zou de voorzienigheid, die haar zoo-veel schoonheid schonk, die haar begiftigde met zoo'n helder verstand, haar de vleugelen der ziel hebben kunnen weigeren, en haar hart doemen nooit die goddelijke vonk te gevoelen?»

En Corentin glimlachte dan ongeloovig, zoo ongerijmd scheen het hem toe dat de Voorzienigheid zich aan zulk eene vergissing zou schuldig gemaakt hebben.

Evenwel is het een bepaald feit dat er wat het ideale gevoel betref, vrij wat ontbrak aan Céline's geest. Zij was eene dochter der aarde, een prachtig bewerkte gouden lier, — zonder snaren!

Had onze vriend zich voor een oogenblik kunnen ontdoen van den vulkaan in zijn binnenste, had hij zonder hartstocht en onpartijdig kunnen oordeelen over haar, dan zou het

voorkomen alleen van zijn allerlieftst vrouwtje hem haar zedelijken aard geopenbaard hebben. Er is een trillende, zinnelijke manier van lachen, die niet misleidt, aanhoudende, ijverige lusten, een smaak voor stevigen kost en zware wijnen, die bij de vrouwen, ontegenzeggelijk, en zeer welsprekend getuigen voor haar karakter.

Maar Kerroch, die smoorlijk verliefd en altijd zenuwachtig was, wiens hoofd gloeide evenals zijn hart, kon onmogelijk met bedaardheid over haar oordeelen. In zijn dwazen hartstocht, mengde hij alles door één, het lichaam en de ziel, en bedwelmd, als in een roes levende door de bewijzen van teederheid die Céline zich gaarne liet welgevallen, meende hij zijn dichtertlijken gloed te voldoen door de bergen van proza te verslinden, die binnen zijn bereik werden gelaten.

Wat hiervan ook zij, en niettegenstaande de weldadige dronkenschap, die hem hardnekkig verblindde, het was te verwachten dat hij

na verloop van eenigen tijd zijn dwaling zou bemerken. Doch tot zijn geluk, kreeg hij weldra zooveel te doen, en waren de lichamelijke vermoeienissen van zijn beroep zoo afmattend, dat hij tijd noch gelegenheid had om over zijn toestand na te denken.

Gedurende de eerste weken van haar huwelijk had Céline, die niets wist van de zaken en de omgeving waarin zij gekomen was, de apotheek haar gewonen gang laten gaan. Doch spoedig had zij zich op de hoogte van alles gesteld, zich overal rekenschap van gegeven, als een kundig generaal het terrein bestudeerd, de hinderpalen gemeten, en hare zoowel praktische als vurige verbeeldingskracht den teugel gevierd. Toen was het dat Kerroch er van moest afzien met zijn zalfpot door 't huis te wandelen, of in een legen vijzel te staan stampen; hij moest de vleugelen zijner dichtertiel opvouwen, zijn lier verbergen en zich geheel en al wijden aan den hardsten arbeid.

Celine had, inderdaad, een vermetel plan gevormd; zij wilde namelijk niets minder, dan de bescheiden apotheek van Kerlawen tot het middenpunt van een belangrijken handel maken. Het goede departement Finisterre, dat geheel vreemd was gebleven aan vooruitgang en spekulatiegeest, dat kalm, slaperig en lichtgevoelig was, scheen met opzet in den voorvaderlijken staat gebleven te zijn om des te gemakkelijker het tooneel van zoodanige onderneming te worden.

Het was er hier niet om te doen, zooals men wel denken kon, in 't groot drop, jujubes en arabische gom te verkoopen, maar om bij den handel in deze bescheiden waren, ook nog handel te drijven in alle voortbrengselen der moderne wetenschap, die met de gezondheidsleer van verre of nabij in verband staan: een *dépôt* van minerale wateren, van gezondheids- of anti-rheumatisch flanel, gezondheids-quinine en andere wijnen, uitgelezen eetwaren voor

herstellende zieken, rechtstreeksche abonnemen-
ten op Parijsche couranten, bureau van infor-
matie, huur en verhuurkantoor voor dienstbo-
den als anderszins, een echt parijsch kan-
toor, een vertrouwde marktplaats, een venster
dat geopend werd om de herscheppende zon-
nestralen der beschaving in te laten.

Behalve of liever benevens dit grootsche
en schoone plan, koesterde Celine ook nog een
ander denkbeeld; waarvan zij groote verwach-
tingen had, en dat, inderdaad op zich zelve
de bron van een onberekenbaar fortuin moest
worden.

Er moest namelijk een drank worden uit-
gevonden; eene »liqueur de Bretagne,» die maag-
en borstversterkende hoedanigheden met een
heerlijken smaak vereenigde, en die likeur
moest getrokken worden uit de kruiden die
groeien op de heidevelden van Bretagne, uit
die wilde kruiden en planten die in woestij-
nen tieren, en onder de aloude druïdensteen-

daar. waar eertijds het bloed van mensche-lijke slachtoffers vloeide.

Deze gedachte was ontegenzeggelijk schatten waard. Dán, wat was er noodig, om zoodanig denkbeeld tot een goeden uitslag te leiden? Moed, ijver, vermetelheid, terzijdestelling van vooroordeelen en »réclame», hoogklinkende aanbevelingen op eene groote schaal. Celine gevoelde zich buitengewoon geschikt tot dit alles, zij gevoelde dat geen moeielijkheid haar zou afschrikken. Zij stortte zich dus hals over hoofd in die onderneming; en, om door een soort offer de gunst der goden te winnen begon zij er mede de kloosters te overstelpen met confituren en vleierijen, zij overlaadde den goeden pastoor met kleine geschenken en voorkomendheden, bewoog zijn hart door haar vromen ijver en deelde met eigen hand geneesmiddelen uit aan behoeftige zieken.

Het is licht te begrijpen met hoeveel ijver

Corentin zich aan den arbeid moest begeven om de koortsachtige werkzaamheid van Celine tevreden te stellen.

Behalve zijne gewone beroepsbezigheden moest hij kruiden gaan zoeken in veld en heide, en allerlei scheikundige proeven nemen en ontledingen maken, die lieve kleine duivelin als secretaris dienen, daar zij slechts zeer verwarde begrippen had omfrent stel- en taalkunde, hoewel zij door eene onophoudelijke schrijfwoede bezielde was. En dan waren er plannen van prospectussen op te maken, geneeskundige werken te bestudeeren, rekeñingen te schrijven, berekeningen in 't oneindige te maken, enz.

Kerroch gevoelde zich, als iemand die door een orkaan wordt meêgesleept, en nu met het hoofd, dan met de voeten in de lucht, voortrolt. Hij was te zeer ingenomen door zijne liefde om iets dat daar vreemd aan was, onverdeelde aandacht te schenken, daarenboven was hij een verklaarde vijand van al wat

naar handelsspeculatie zweemde. Hij had er al spoedig van afgezien iets te begrijpen van de plannen zijner vrouw, en had haar gevolgd in den maalstroom, met de eene hand op het hart, de andere voor de oogen. Van tijd tot tijd overviel hem eene rilling, en de gedachte dat hij door die onderneming plotseling kon geruineerd zijn, kwam hem voor den geest. En om de waarheid te zeggen, was dit hem niet kwalijk te nemen. Daarbij was Céline de vrouw niet om met kleine sommetjes om te springen of eindjes kaars te bezuinigen — dat zei zij zelve, ten minste :

»Dat is alweer een noodzakelijke geldbelegging,” — zeide zij, en zij stak bankjes van duizend francs in hare onderneming even lucht hartig alsof ze een armvol kachelhoutjes in een brandend fornuis wierp.

»Een noodzakelijke geldbelegging!” Het duurde lang eer Corentin zich gewende aan die duivelsche woorden, maar zijne liefde was

zoo groot, dat hij zich langzamerhand ook gewende aan zijne angsten; weldra verdwenen zijne duizelingen geheel en al, en als juffrouw Kerroch zeide:

»Wij mogen niet aarzelen, want dat zou de geheele zaak in gevaar brengen: dat is dus weer een geldbelegging van enz., enz.»

Dan voegde Corentin er met innige overtuiging bij:

»Laat ons niets verzuimen, mijn liefste, laat ons vooral niets verzuimer.»

»Ik vraag u niet om raad, mompelde Céline dan; »gij hebt toch geen verstand van die zaken. Laat mij maar begaan en houd uw mond. Ieder zijn deel.»

Dan kroop Corentin weer in zijn schelp. Het merkwaardigste van de zaak was, dat de waagstukken zijner vrouw die hem in den beginne deden beven, hem nu met geestdrift bezielde. Zoo waar is het dat zijn hartstocht

behoefte had aan lucht en ruimte om de vleugels uit te breiden.

»Ik heb eene vrouw van genie getrouwd, zei hij tot zich zelve. »Zij bezit alles, vermetelheid, moed, scherpzinnigheid en bewonderenswaardig doorzicht in zaken.»

En in den geest boog hij zich voor haar neder.

Evenwel had jufvrouw Kerroch zich toch niet goed rekenschap gegeven van de moeilijkheden die aan de onderneming verbonden waren; zij had niet gerekend op den natuurlijke afkeer die in 't karakter der Bretagners ligt, voor al wat nieuw en ongewoon is. In spijt van de handigste en verwaandste »reclames,» prospectussen en aankondigingen door het geheele departement Finisterre, lieten de schitterende uitkomsten waarop zij gerekend had zich vrij lang wachten. Na verloop van twee jaren, in onvermoeide werkzaamheid en rusteloozen ijver doorgebracht, leverde het dé-

pôt van minerale wateren slechts kleine voordeelen op. Wat den Europeeschen bazar aangaat, die had te eenenmale schipbreuk geleden. Van deze reusachtige onderneming bleef niets over dan de Elixir van Bretagne, of wel de »liqueur des landes” die de beste uitkomsten beloofde. Langzaam werd die likeur bekend, maar die bekendheid werd steeds grooter en breidde zich naar alle zijden uit. Van alle kanten werd er om monsters van dien drank gevraagd en maand op maand werden de verzendingen aanzienlijker en talrijker. Van dit tijdstip af was de buitengewone aftrek die dit uitnemend brouwel moest verkrijgen, wel te voorzien, en thans zijn deszelfs geneeskrachtige hoedanigheden en heerlijke smaak overal bekend.

't Was in het begin van het derde jaar dat meervermelde »liqueur des landes,” plotseling een algemeen roem verkreeg en bij groote hoeveelheden werd verkocht. Zulke onverwachte

verschijnselen doen zich meer voor in handel en nijverheid.

Ongelukkiglijk besliste de Voorzienigheid dat de arme Celine de vruchten harer moeite niet zelve zou inoogsten.

Bij den eersten ademtocht der fortuin die zoo onverwacht hare zeilen deed opzwellen, danste zij van blijdschap. Hoewel zij haar eersteling wachtende was, en niettegenstaande de strenge winterkou, besloot zij naar Nantes te gaan, waar overigens hare tegenwoordigheid vereischt werd.

Terugkeerende van deze reis deed zij een val uit het rijtuig en bezeerde zich daarbij vrij ernstig. Dit ongeval zou evenwel geene ernstige gevolgen gehad hebben zoo zij zich behoorlijk ontzien en rust gegund had. Maar 't was eene onmogelijkheid voor dit woelige vrouwtje geduld te oefenen. Zij verwaarloosde te eenenmale de voorschriften van den dokter; al spoedig werd de ziekte van een ver-

ontrustenden aard, en binnen weinige dagen werd de ongelukkige jonge vrouw weggerukt.

Zij stierf terwijl zij bezig was een rekening op te tellen; als een soldaat op de bres, met de wapens in de hand.

't Is onmogelijk de droefheid van den armen Kerroch te beschrijven: zij overtrof al wat men zich kan voorstellen. De heftigste aanvallen van ijlende koorts kunnen nauwelijks een denkbeeld geven van de hartverscheurende toeneelen, die in 't sterfhuis voorvielen. Hij wilde zijn hoofd verpletteren tegen de muren, zich vergiftigen, zich doodsteken . . . 't Was verschrikkelijk! Het is zeker dat, zoo men hem niet onophoudelijk had bewaakt, hij zijne vrouw geen vierentwintig uren zou overleefd hebben; want toen zijne vrienden hem een oogenblik alleen lieten, maakte hij zijn das vast aan den ijzeren haak van 't venster en hing zich zoo knaphandig op dat hij reeds blauw

in 't gezicht was toen men hem kwam reddeden.

Maar we zullen die vreeselijke herinneringen laten rusten. Het zij ons genoeg te weten dat hij den moed had den lijkdienst en de begrafenis bij te wonen, en dat niemand te Kerlawen ooit den aanval van onbeschrijflijke wanhoop zal vergeten die de ongelukkige echtgenoot had, op 't oogenblik dat de koster hem den wijwaterkwast aanbood.

De arme jonge weduwnaar werd algemeen beklagd, hoewel iedereen van gevoelen was dat het verlies dat hij geleden had, volstrekt niet geëvenredigd was aan zijne droefheid; en zekere lieden zelfs zoo onbescheiden waren er van te spreken als van eene verlossing, eene bevrijding, enz. Oude vriendschap, die door zijn huwelijk wat vervreemd was, ontwaakte weer om hem heen, zoodat op den avond nadat de begrafenis had plaats gehad, een aantal menschen aan 't huis van den ongelukkigen apo-

theker kwamen om hem hun rouwbeklag te doen en te troosten.

Zij waren niet weinig verwonderd het huis nauwkeurig gesloten te vinden en achter het winkelvenster een papier te zien staan waarop met bevende hand het volgende bericht was geschreven :

»Wegens afwezigheid is de winkel gesloten.»

Nu moet men weten, Kerroch was niet verschenen op 't kantoor der diligence of 't postkantoor; hij had paard noch rijtuig gehuurd, ten minste niemand wist er iets van. Hij was dus te voet vertrokken; maar welk doel had die geheimzinnige reis? Waarschijnlijk zou hij verscheidene dagen afwezig zijn, want men vernam dat hij, eer hij vertrok de twee winkelbedienden, de oude Marianne, zijne keukenmeid en zelfs haar hondje, Loulou, letterlijk de deur had uit gejaagd, en die arme drommels slechts tien minuten had toegestaan om

hun boel bijeen te pakken, terwijl hij hardnekkig weigerde te zeggen op welken dag zij hun dienst weer zouden kunnen hervatten. Dit was een zonderlinge gril die alleen door zijne wanhoop te verklaren was.

Hoe verontrustend dit vreemde gedrag ook mocht zijn, en hoewel bij velen de gedachte opkwam dat Corentin een zelfmoord wilde begaan, de goede burgers van Kerlawen werden weldra gerustgesteld door een brief dien mijnheer Plumel ontving. Die brief kwam van Corentin en was uitmuntend gesteld; de jonge weduwnaar deelde zijn ouden buurman mee, dat hij den moed niet had gehad bezoeken af te wachten, die zijne wanhoop nieuw voedsel zouden geven, dat hij hoopte zijn gefolterd hart eenigszins tot bedaren te brengen door zware lichamelijke vermoeienis en daarom eene voetreis ging doen naar Quimper, waar belangrijke zaken zijne tegenwoordigheid eischten.

Dit schrijven schonk iedereen verlichting: dat was geen brief van een ongelukkige wien de wanhoop beheerscht, maar wel dien van een man die zijne smart wil overwinnen, of ten minste moedig tegen haar wil strijden.

DERDE HOOFDSTUK.

Het was in den nacht na den treurigen dag, waarop Celine naar hare laatste woning was gebracht. Een lange man verliet haastig, en toch behoedzaam om zich heen ziende, het sterfhuis. Hij was in een wijden mantel gehuld, een breedgerande hoed verborg zijn gelaat bijna geheel. De man kwam uit het deurtje van den tuin, snelde naar het eenzame waschhuis aan den oever der rivier, maakte het bootje los dat daar lag, greep een langen stok en werkte zich daarmee stroom-op met een buitengewone drift en vlugheid. Aan de bijzondere voorzichtigheid die hij in acht nam, en de angstige blikken waarmee hij rechts en links omzag, kon men duidelijk bemerken,

dat die man een geheimzinnig voornemen ten uitvoer bracht.

Ik geloof dat het onnoodig is hierbij te voegen dat er een kille noordewind woei, en dat de hemel door duistere wolken was bedekt, die hier en daar verlicht werden door een fletsen weerschijn, zoodat dit geheele tooneel iets bijzonder spookachtigs had.

Toen hij zoowat op de hoogte der oude kerk van Kerlawen was gekomen, dreef onze man het bootje naar den oever, bond het met een touw vast aan een boomstam, wischte zich het zweet van 't voorhoofd, en klom den oever op langs den smallen trap, die, zooals men weet, nabij het oude wed is gelegen, en liep het steegje in dat van den stadswal naar het kerkhof leidt. Geen geluid, geen ziel liet zich hooren in deze verlaten, eenzame wijk. Hij versnelde zijn gang, of liever, hij zette het op een loopen en stond eindelijk stil voor dat kleine bouwvallige huisje dat sedert ruim veer-

tig jaren bewoond werd door den doodgraver der parochie.

Vader Nalec wilde juist in bed stappen toen de geheimzinnige man, die niemand anders was dan onze Corentin (ik vrees waarlijk dat men dit reeds geraden heeft) eensklaps binnen trad.

»Nalec,» zei Corentin zeer bedaard, »ik kom mijne vrouw terughalen; laat ons haast maken, neem uw spade en houweel, en laat ons naar haar toegaan, zij wacht mij, ik kom al te laat.»

Het gelaat van den ongelukkigen apotheker was geheel veranderd; hij was bleek, zijne oogen gloeiden, zijn haar hing hem verward in 't gezicht; hij zag er verschrikkelijk uit! We moeten hierbij nog aantekenen dat hij onder zijn wijden mantel zijn bruidegomskleeding droeg: een zwarten rok, witte handschoenen en wit satijnen das.

De oude Nalec deinsde verschrikt achteruit

kuste vroom zijn duim en maakte daarmee het teeken des kruises.

»Uw vrouw opdelven uit haar graf! Heere God, mijnheer Kerroch, zoo iets is nog nooit gebeurd. De arme vrouw wil veel liever dat gij haar rustig laat liggen.»

»Gij liegt, Nalec, gij liegt;» hernam de weduwnaar met nadruk. »Mijne vrouw wil naar haar huis terug; zij heeft het koud, zij klaagt, zij lijdt; zij heeft mij gezegd dat ik haar moest komen halen, zij eischt dit, zij beveelt het mij zelfs. Hoort gij hare stem dan niet?»

»Heeft zij u dat gezegd! zijt gij daar zeker van?» vroeg de oude man terwijl hij zich de lange haren uit het gezicht streek.

»Zekerlijk: en zoo gij den wil mijner overleden vrouw en den mijnen niet gehoorzaamt, beef dan voor hare wraak en de mijne.»

Corentin, die zachtzinnigste en vreedzaamste aller mannen, was waarlijk ontzagwekkend terwijl hij deze woorden sprak. De by-

ronische geestvervoering die hem beheerschte zette hem iets heldhaftigs bij; en waarlijk op dit oogenblik zou hij zich onversaagd gemeten hebben met den geest der duisternis zelf en hij zou voor geen moord terugdeinzen om zijn plan te verwezenlijken.

Nalec zag dit zeer wel, en begon reeds te sidderen.

»Neem nu maar gauw uw houweel en gehoorzaam,” sprak Kerroch; »gehoorzaam en ik zal u rijk maken. Ziedaar,” zeide hij, een handvol daalders op tafel neerleggende; »ziedaar, neem dit alles, en neem ook dit nog.”

Hij haalde nog een handvol goudstukken uit den zak en stapelde ze op in de hand van den ouden doodgraver, met een vrijgevigheid die slechts door den hartstocht die hem bezielde kon verklaard worden.

»En wanneer gij mij mijne vrouw terug hebt gegeven, zult ge nog eens zooveel hebben.”

»Dan moet ik dit toch eerst tellen,» mompelde vader Nalec, als betooverd door dien schat en toch bevende van angst voor dien vreeselijken arbeid dien hij moest verrichten eer hij den schat zijn mocht noemen.

Eindelijk, na een uur lang geredeneerd en twee derde van een flesch brandewijn gedronken te hebben, die de apotheker had meegebracht, nam de grijsaard zijne gereedschappen en ging naar het kerkhof.

»Maar,» zal men vragen, »wat mocht die ongelukkige Kerroch zich toch wel in 't hoofd gezet hebben, welke waanzin had zich van hem meester gemaakt?»

»Lieve hemel, zijne bedoeling was zeer eenvoudig: hij wilde zijne vrouw balsemen, op de manier der oude Egyptenaren, bijv. en haar bij zich in huis houden.

Men moet, helaas! wel bekennen dat eene daad die men in zekere landen en in zekere tijden zeer natuurlijk zou gevonden hebben,

ons nu daarom alleen zoo buitengewoon voorkomt, omdat de huiselijke banden zeer verzwakt zijn onder den ontbindenden invloed van hedendaagschen vooruitgang. 't Schijnt dat men zich den tijd niet meer gunt de dooden te beewenen, dat men te eng behuisd is om het stoffelijk overschot van degenen die men liefhad een heilige huiselijke verblijfplaats aan te bieden.

Het geheel en al egyptische idee zijne vrouw te balsemen, was bij Kerroch opgekomen in 't oogenblik zelf dat hij van haar moest afscheid nemen. Met het doel om dit plan gemakkelijker ten uitvoer te brengen, veinsde hij die reis naar Quimper, en had hij de oude Marianne en de twee winkelbedienden uit het huis gedreven, met eene ruwheid die volstrekt niet in zijn aard lag.

Toen hij zich alleen zag in huis en beveiligd tegen alle onbescheiden oogen, mengde hij de arsenikhoudende zelfstandigheden en lei

de benoodigde instrumenten klaar met een zekere geestdrift. Hij had alles voorbereid, en in den geest alle bijzonderheden berekend der operatie, die hij voornemens was te doen, en die overigens zeer eenvoudig is. Met de ernstige geneeskundige studiën die Kerroch te Lorient had gemaakt, en de handigheid die hem onderscheidde bij de in zijn vak voorkomende operatiën, moest deze balseming voor hem slechts een spel zijn.

Inderdaad gelukte alles bewonderenswaardig wel. Om half een ure des nachts keerde Celine onverhinderd terug in de echtelijke woning; en om zes ure 's morgens zat het lieve vrouwtje in haar fraaiste kleeding, met haar rooskleurig mutsje op, versierd met hare kleinoden, recht gemak'lijk in den zachtsten leunstoel, en nam bezit van het heiligdom dat haar beminde echtgenoot voor haar met vromen ijver had bereid. Zoo zij midden in een gesprek, terwijl zij bezoek ontving, ware ingeslapen, zij had

geen natuurlijker houding, geen vreedzamer gelaat kunnen hebben. Een mollig tapijt was onder hare voeten uitgebreid en op het kana-pétafeltje naast haar, stond haar werkmandje, de geborduurde pantoffels die zij voor haar man bestemd had, maar die zij nooit den tijd had gehad af te maken, of liever te beginnen, en nog allerhande sierlijke kleinigheden die haar toebehoorden, en die zij gaarne om zich heen zag vóór haar ongeluk.

Het was klaarblijkelijk, dat de Voorzienigheid het aandoenlijk voornemen van den goeden Corentin met een gunstig oog aanzag. Geen enkele ernstige hinderpaal had zich voorge-daan, geen vertraging, geen misgreep, geen van die schijnbaar onbeduidende moeielijkhe-den, die somtijds voldoende zijn om de best uitgedachte ondernemingen te doen mislukken. Zelfs het heiligdom, dat kleine sierlijke bou-doïr, had zich als van zelve aangeboden.

Het huis van den apotheker was dan ook,

volgens het oude gebruik in Bretagne gebouwd als eene vesting; de twee groote kamers van de eerste verdieping, de blauwe en de witte kamer, waarin Céline was gestorven, waren aan elkaar verbonden door een opening, een soort overloop van een redelijke grootte, als 't ware een kabinetje of alkoof van de breedte der zware muren afgenomen. Deze opening, die aan elk einde door eene stevige deur gesloten werd, waarvan men de eene licht kon afsluiten, vormde eene vrij ruime schuilplaats, en Corentin had onmiddellijk begrepen welke voordeelen hij daaruit kon trekken: deze ruimte was bijzonder geschikt, droog en 't was gemakkelijk er licht in te brengen.

Men ziet wel dat onze vriend in dit alles evenveel wilskracht als gevoel en goeden smaak had getoond. Hij had alles zóó ingericht, dat het geheel een treffend en toch sierlijk effect, en niets dan een indruk van zachte droefgeestigheid maakte op het hart. Bij 't hanengekraai,

toen door de gesloten blinden een zwakke lichtstraal in de kamer drong, boog zich Kerroch uitgeput van vermoeienis maar zegevierend, voor zijne Céline neer, kuste den zoom van haar kleed en riep diep bewogen uit.

»Aangebeden engel! mijn welbeminde afgod, ziel mijner ziel! rust hier in vrede. Wij zijn nu voor altijd vereenigd, en slechts ten koste van mijn leven, zou men u uit mijne armen kunnen rukken!»

Van 't oogenblik af dat Juffrouw Kerroch onder 't echtelijk dak was teruggekeerd, leefde Co-rentin in een toestand van onbeschrijfelijke verrukking. Hij gevoelde zich als een reiziger die de heete zandwoestijnen doortrekt, van dorst versmacht en eindelijk eene groene oase, een heldere bron vindt en zich daarin baadt.

Ver van alle lastige bureu, bevrijd van de alledaagsche zorgen voor zijne zaken, vond hij zijne aangebeden echtgenoot terug onder uitnemend dichterlijke omstandigheden. Nu bezat

hij de Céline, die zijn ideaal was geweest, verheerlijkt, reeds stralende met een hemelschen glans, in één woord, de eigenlijke Céline, die hij kon beminnen met een eeuwige, onveranderlijke, vlekkelooze liefde, beveiligd voor dien invloed des vleesches die den mensch verontreinigt en onteert. De tijd der beproeving was voorbij, de sluier werd verscheurd; nu was hij eerst in 't ware leven ingegaan; hij las in die bewonderenswaardige ziel.

Nu eerst begreep hij zijne vrouw; nu eerst werd hij door haar begrepen!

Het was aandoenlijk den bijna godsdienstigen eerbied te zien, die de nieuwe verhouding tusschen Kerroch en Céline kenmerkte. Hij betrad de witte kamer even ootmoedig alsof die een heiligdom was, liep op de teenen, met ongedekt hoofd, den hoed in de hand, pas geschoren kin en, niettegenstaande de winterkoude, in den eenvoudigen zwarten bruiloftsrok, die nu voor hem een gewijd kostuum was gewor-

den. Hij stak zes of acht waskaarsen aan, en plaatste ze regelmatig op de tafel met al de zorgvuldigheid van een diaken die het altaar in orde brengt; dan sloop hij naar het geheimzinnig boudoir, en opende met bevende hand de deur, die, ongelukkig, dikwijls kuren had, klemde en maar niet wilde opengaan eer men haar een duchtigen stoot met de knie had gegeven. Na eenige oogenblikken van vrome geestvervoering, durfde Corentin eerst de oogen opslaan en zijne gezaligde Céline aanspreken. 't Was geen geregeld gesprek, zoo als men wel begrijpt, het was een stomme tweespraak, grootendeels ten minste, een uitwisseling van gedachten, gewaarwordingen, een uitstorting van ziel tot ziel.

Somtijds sidderde hij eensklaps bij de gedachte dat hij die hooge gelukzaligheid onwaardig was.

»Céline, mijn geliefde,» mompelde hij en sloeg zich voor de borst, »vergeef mij, ik heb

u te lang miskend, ik ben uw vertrouwen onwaardig, hemelsch wezen!" en bij 't flikkerend schijnsel der waskaarsen zocht hij op het stille en ietwat geel geworden gelaat zijner vrouw het teeken dat zij hem vergaf.

Nu, Céline vergaf altijd; hare lippen schenen somtijds te trillen, men zou gedacht hebben dat zij beproefde te glimlachen, en dan stak de arme Corentin zijne armen naar haar uit en vergoot heete tranen.

Zij had geen andere gedachten, geen andere gevoelens noch wil meer dan die van haren man. Op hare dringende bede had hij de dichters zijner jeugd van den zolder gehaald, die zij zelve eertijds daarheen verbannen had. 't Was op haar verzoek dat Corentin haar luide die bewonderenswaardige, hartstochtelijke gedichten voorlas en zich zonder vrees voor berisping overgaf aan de vervoering van zijn hart. O, nu gevoelde hij dat dichterlijke vuur levendiger, gloeiender dan ooit te voren, herle-

ven in zijn boezem! Wat schatten van jeugd en geestdrift hadden zich in zijn gemoed verzameld! hoe groot, hoe machtig was de dichtelijke stroom geworden; met hoeveel wel sprekendheid vertolkte hij de merkwaardigste dichtregelen, hoe wel wist hij hun schoonheid te doen uitkomen!

Céline luisterde met toenemende aandacht en belangstelling, zwijgend, oplettend en somtijds even verrukt als hij. Zoo vergaten zij zich beiden in die gemeenschappelijke geestvervoering en de uren vlogen pijlsnel om.

De goede Kerroch gunde zich te nauwer nood den tijd om iets te gebruiken van den voorraad die nog in huis was; hij bleef doof voor het gerucht daarbuiten, voor het kloppen en soms hardnekkig schellen aan de deur; hij hing als 't ware aan het etherische verwulfsel van dien zevenden hemel, waarnaar zoo veel dichters haken zonder het te kunnen bereiken.

Dat hij daar echter niet kon blijven was duidelijk; een val was onvermijdelijk.

De handel van onzen vriend, zijn dépôt van minerale wateren, en vooral zijne likeurfabriek, waren van te veel belang dan dat de plotselinge schorsing daarvan niet aanleiding zou gegeven hebben tot talrijke moeielijkheden. Gedurende deze twee dagen van opsluiting, waren er tallooze koopwaren aangekomen voor de apotheek, en daar men al die balen en kisten moeielijk op straat kon laten staan werden ze vooreerst bewaard op 't politiebureau. Het postkantoor had tallooze brieven, papieren, enz. ontvangen voor Kerroch, en ik weet niet hoeveel menschen die ten spoedigste medicijnen moesten hebben waren komen kloppen aan de deur van dien hardnekkig gesloten winkel. Door al deze omstandigheden was er eene algemeene ontevredenheid ontstaan. Men zeide, en niet zonder eenig recht, dat een apotheker een openbare betrekking bekleedt, vooral wan-

neer hij de eenige van zijn vak is, in de plaats zijner inwoning, en dat hij zich dus niet zoo mocht onttrekken aan zijn ambt. Men beweerde dat het schandelijk, onverantwoordelijk, en zelfs strafwaardig was, dat een geheele stad op zulk eene wijze werd beroofd van de onontbeerlijkste hulp, omdat de apotheker zoo onverstandig was, wanhopig bedroefd te zijn, en dat nog wel in een tijd dat de verkoudheden over de stad losbraken als een stortregen!

»Evenwel moet men bekennen dat het een wreed verlies is voor dien armen man!"... waagde eene goede ziel te zeggen.

»Zijn vrouw is dood, maar wij kunnen er immers niets aan doen? Zij was sterfelijk, even als wij het zijn, juffrouw, en ik durf er bij te voegen dat, zoo er iemand betreurd moet worden, dan is het zeker niet juffrouw Kerroch. Wil ik u eens zeggen wat ik er van denk? welnu, ik houd staande dat de eerzucht haar dood is geweest. Had zij iedereen niet

willen voorbijstreven met hare dolle ondernemingen, had zij zich niet met geweld willen verheffen boven haar kleine sfeer, dan leefde zij nu nog: dat zeg ik u. Handschoenen met vier knopen om naar de kerk te gaan! en dat, God betere 't, voor eene apothekersvrouw!... de vrouw van een man die eertijds bij de wet verplicht was de lavementen te komen zetten."

»O, foei, Juffrouw."

»Ja, waarlijk, juffrouw, dat is een geschiedkundig feit. In den beginne, in den ouden tijd, behoorde dit tot de beroepsbezigheden van een apotheker. Hadt gij een lavement noodig, nu, dan liet gij den apotheker roepen."

»Ik zeg niet dat het zoo niet is, maar gij behoeft zoodanige uitdrukkingen niet te gebruiken in tegenwoordigheid mijner dochter, ziet u."

»Zoo mejuffrouw uwe dochter niet weet wat een lavement is, dan wensch ik haar geluk daarmee. Wat mijne kinderen betreft, die

hebben ze honderde keeren gebruikt, en ik zie daar niets in om zich over te schamen, zeker niet, juffrouw. Overigens verzoek ik u wel te willen aannemen, dat ik de vrouw niet ben om mij aan iets onbehoorlijks schuldig te maken. Ik heb slechts de vrijheid genomen u iets meê te deelen dat gij niet scheent te weten. Sla de kronieken uit verleden tijden op, en gij zult zien dat ik u geen leugens verteld heb; gij zult daaruit zien dat de apothekers werden beschouwd als minder dan niets, en door den koning veroordeeld waren tot een verachtelijk ambacht, als straf voor hun onzedelijk gedrag. En zulke lieden moeten ons hier nu de wet stellen, en de stad als onder curateele houden, 't is ongehoord!"

Ik heb dit fragment van een gesprek tusschen twee Kerlawensche huismoeders aangehaald omdat men er uit kan zien tot welken graad van misnoegen de algemeene opinie was gestegen, tegen het einde van den tweeden

dag dien onze vriend doorbracht in zijn romantische afzondering van de wereld. Maar het werd nog heel wat anders toen zich den anderen dag het gerucht verbreidde dat men des nachts een flauwen lichtstraal had bemerkt in het zoogenaamd onbewoonde huis van den apotheker. Nu steeg de verontwaardiging ten top!

Mijnheer Plumel en Rosalie zelve stonden er versteld van, en waarlijk, zij hadden daar wel reden toe. Niemand zou gedacht hebben, dat Kerroch zich zulk een onbeschaamdheid durfde veroorlooven; zoo onbeschaamd te liegen, eene reis voorwenden, zich tehuis opsluiten en er twee lange dagen en twee lange nachten alleen in blijven, zonder eten noch drinken!... Hij moest krankzinnig zijn, of hij wilde een zelfmoord begaan.... Maar, alles wel overwogen, was het wel zeker waar, had men zich niet vergist toen men dacht licht bemerkt te hebben bij dien rampzaligen man?

VIERDE HOOFDSTUK.

Terwijl de hersenen der goede burgers van Kerlawen alzoo in gisting waren gebracht, en het stadsbestuur er over dacht een beslissenden stap te doen, zat Kerroch verliefder, en in grooter verrukking dan ooit, tegenover zijne dierbare vrouw, en droeg, met innige aan-doening, een der schoonste gedeelten van J o c e l y n voor. Nog nooit was zijn stem gevoel-voller, zijn blik meer beziel, zijne gebaren wel-sprekender, en ook nooit was Céline inniger bewogen geweest.

Kerroch had juist de hand door zijne lok-ken gehaald en wilde een nieuwe bladzijde omslaan, toen zich plotseling een gekraak liet hooren op de bovenverdieping; daarop volgde

een groot geraas, het geluid van voetstappen en een verward geschreeuw.

Corentin wist zich in 't eerste oogenblik de oorzaak van dit rumoer niet te verklaren; hij bleef roerloos staan, met de hand opgeheven en den mond half geopend: maar weldra begreep hij alles. Er viel niet aan te twifelen: men wilde hem van zijne Céline berooven. Met één sprong vliegt hij het boudoir uit, draait den sleutel tweemaal om, steekt dien in den zak, knoopt zijn zwarten rok toe, richt fier het hoofd op en, een zwaren kandelaar grijpende, gaat hij moedig naar het portaal.

In dit oogenblik was hij schoon als een moedige leeuw. Zijne neusvleugels trilden, zijn haar vloog hem verward om 't hoofd, zijn oog schitterde!

»Zoo, zoo, nu heb ik u gevangen, mijnheer Kerroch;» zei een fijn, pieperig stemmetje, met een uitspraak die ten duidelijkste de Elzasser-afkomst van den bezitter verraadde. Tezelf-

der tijd werden de armen van onzen vriend als in een schroef vastgegrepen. De kandelaar viel uit zijn hand, en met schrik zag hij, op zes duim afstands van zijn gelaat, de zware knevels, de vervaarlijke wenkbrauwen en de kleine goedgehartige oogjes van den brigadier der gendarmerie. Hij werd dus gevangen genomen en zeker zou de straf voor zijn vergrijp tegen de wetten, spoedig volgen. Met een verwonderlijke helderziendheid, zag hij zich reeds verhooren, overtuigen van schuld, veroordeelen; hij hoorde de stem van den procureur, hij bespeurde den scherpen reuk der arsenikdampen, (hij had tot de balseming arsenik gebezigd) en in de duisternis die hem omringde zag hij Céline zelve in rouwkleeding en bitter weenend.

't Was een vreeselijk oogenblik en toch bewaarde hij zijn tegenwoordigheid van geest.

»Mijnheer Keller,» sprak Corentin bedaard, »gij zult den drempel dezer deur niet over-

schrijden dan over mijn lijk. Gij zijt mijn woning binnen gedrongen: gij hebt de burgerlijke wetten geschonden"

»Mijnheer Kerroch, niet ik, maar de commissaris van politie heeft in naam der wet de deur van uw huis geopend, zooals hij het recht heeft te doen. Bedaar, mijnheer Kerroch, och, houd u toch bedaard! Die goede lieve man, ach, hij is in een vreeselijken toestand!"

»Welnu, tijgers die ge zijt, neemt dan mijn leven!"

»Lieve hemel! mijnheer Kerroch; hoe is 't mogelijk: komaan, wees bedaard!"

»Neemt mijn leven, vertrapt mijn lijk onder uwe voeten; 't is het lijk van een onschuldige. Pijnigt, foltert mij"

Meer kon de arme weduwnaar niet uitbrengen, hij viel bezwijmd in de armen van den brigadier.

Toen hij weer bijkwam, zat hij op een stoel, midden in de apotheek die vol nieuwsgierigen, klanten en vrienden was.

»Hij moet een goeden kop bouillon en een glas wijn hebben;» zei de dokter die hem den pols voelde.

Hij keerde zich om en zei tot de twee winkelbedienden die in hun dienst waren terug gekeerd zoodra de deur weer openstond:

»Komaan, jongens, we moeten ons wat haasten. Ik weet zoo waar niet waarmee te beginnen»

Om de waarheid te zeggen, er heerschte een vervaarlijke wanorde in den winkel. De balen, kisten en pakken die op 't politiebureau waren bewaard, werden gebracht en hier en daar neergezet, waar men maar een plaatsje vond; de brievenbesteller lei een stapel brieven die in die twee dagen aangekomen waren, op de toonbank neer; van het bureau van expeditie werden registers ter onderteekening aangeboden voor de goederen die met den vrachtwagen waren aangekomen; er moesten vrachten betaald, nieuwe bestellingen aangeteekend wor-

den, en onder dat alles stroomden de klanten naar binnen en eischten ongeduldig de hun voorgeschreven geneesmiddelen.

»Ik moet hen een handje helpen, dat is volstrekt noodzakelijk,» mompelde de goede dokter, trok zonder veel omstandigheden zijn zwarten jas uit en toog aan het werk.

Terwijl de dokter en de twee bedienden met onvermoeiden ijver stonden te stampen, te wegen en flesschen te kurken, werd de apotheker omringd en bijna gesmoord door de menigte menschen, die de brigadier met veel moeite zocht terug te dringen. Corentin werd overstelpt met vragen; men gaf hem de levendigste blijken van oprechte deelneming, want de algemeene verontwaardiging had al spoedig plaats gemaakt voor een algemeen gevoel van meêdogen.

Doch de ongelukkige apotheker was niet in staat te antwoorden. Hij scheen niets te begrijpen, geen besef te hebben van al hetgeen er plaats had om hem heen.

Men valt dan ook zoo onverhoeds niet van den top van den Parnassus zonder dat de hersenen er eenigszins door in verwarring geraaken.

Roerloos, zonder jas of vest aan, met losgerukte das, zat hij daar; zijne oogen zagen strak voor zich uit, zonder eenige uitdrukking, zijn gelaat en haren dropen van water en azijn; hij geleek naar een drenkeling die pas uit het water is gehaald. Hij had evenwel een flauw besef er van dat hij door vrienden en bekende gezichten omringd was, en dat verwarmde zijn hart eenigszins. Hij herkende zijn goeden vriend en buur Plumel, die een der eersten was die toesnelde, den kommissaris van politie, die de tranen in de oogen had onder zijn bril en hem vriendelijk toelachte, en nog anderen, en eindelijk ook Juffrouw Rosalie Plumel, dat goede, voortreffelijke meisje, die hem het gezicht en de slapen begoot met azijn en andere levenwekkende middelen.

»Ik dank u, juffrouw Rosalie;» mompelde Corentin. »O, ik geloof wel dat het nu genoeg is, dank u wel, ik gevoel mij veel beter.»

En hij niesde in de handen van het goede meisje.

»Zijt gij koud, mijnheer Kerroch!»

Ja, een beetje; ik ben ten minste zeer nat.»

»Gij moet uw pet opzetten.»

»Pet? o, ja, ja, jawel. Wat zijt gij goed juffrouw Rosalie!» vervolgde hij met een flauwe stem, terwijl hij haar aanzag met oogen, die door tranen verduisterd waren; zij verblijdt zich over uw trouwe vriendschap!»

»Bedaar, mijnheer Kerroch wie verblijdt zich over mijn trouwe vriendschap?»

»Zij die daar boven is, juffrouw.»

»Daar boven?» vroeg Rosalie verwonderd. Zij dacht op dit oogenblik in 't geheel niet meer aan de overledene.

»Heb ik gezegd daar boven?! ach, neen, ik vergis mij» stamelde de ongelukkige jonge

weduwenaar, terwijl hij van top tot teen beefde.

»Ik wilde zeggen: in den hemel.... zij is onze beschermengel; zij waakt over ons.»

»O ja, nu begrijp ik u. Zeker, zij is in den hemel.»

»Hij ijlt;» mompelde Plumel zijn dochter aanzienste die Corentin met verdubbelden ijver begon te besprenkelen, daar zij hem niet wilde antwoorden.

»In den hemel; ja, mijn vriend, zeker in den hemel. Vermoei u maar niet; nog wat azijn: doet dat u geen goed; ja, niet waar?»

De goede man antwoordde niet maar niesde nog eens.

Bijna op 't zelfde oogenblik riep de dokter uit, te midden van 't rumoer dat nog steeds voortduurde:

»Dat zij al den witten drop hebben opgegeven, dat begrijp ik, maar het hechtpleister, dat gaat mijn verstand te boven! 't Is om dol te worden! waar mag het hechtpleister wel zijn?»

»Bij de spaansche vliegen!" zuchtte Kerroch, bij wien plotseling het ambtelijk plichtsgevoel ontwaakte.

En zoo kwam de ijzeren hand der werkelijkheid met hare scherpe klauwen langzamerhand weer bezit nemen van haar slachtoffer, en klonk hem weer opnieuw in die boeien die den mensch aan de aarde kluisteren en hem beletten zich naar verhevener sfeeren te verheffen.

VIJFDE HOOFDSTUK.

Eindelijk werd het weer rustiger en ordelijk in den winkel, en dank zij de zelfopofferende behulpzaamheid van Juffrouw Rosalie, die wonderen van handigheid had verricht, kon men er tegen zeven ure in den avond toe komen zich aan tafel te zetten.

't Was niet zonder diepe ontroering dat de goede Kerroch, door Plumel en zijne dochter ondersteund, de kleine eetzaal betrad. Een geurige soep stond dampend op de tafel, er vlamde een helder vuurtje in den haard; een sneeuw wit tafellaken bedekte de eettafel en het schitterende tafелgereedschap zag er zoo feestelijk uit dat Corentin de tranen in de oogen kwamen. 't Was daar dat hij, drie ja-

ren lang het middagmaal had gebruikt met zijn innig geliefde vrouw. 't Was daar dat hij het geluk dat zijn hart vervulde, zoo menigmaal had lucht gegeven; want na den maaltijd was Céline altijd toegeeflijker gestemd geweest. Hoeveel herinneringen aan een zalig verleden bevatte die kleine zaal! Op het buffet stond nog het glas van geslepen kristal waaruit zij altijd dronk, en dáár onder den barometer, stond de groote leuningstoel waarop zij gewoonlijk zat. Het was hartverscheurend, en toch — die sneden brood, half onder de servetten verborgen, die stoffige flesschen met hun roodlak, die geur der soep die hij sedert eenige dagen moest ontberen, wekten in hem gewaarwordingen op, die hij dacht dat voor altijd dood waren.

Zijn gehemelte was nog doortrokken van den honig der dichters waarmee hij zich twee dagen lang had gevoed, en toch water-tandde hij, de spieren van zijn mond trilden, en

hij voelde in zijn maag en borst een krampachtige samentrekking, die wel niet pijnlijk maar toch vrij sterk was.

Zijne trillende neusgaten openden zich wijd om den reuk van de spijsen, die uit de keuken kwam, op te snuiven; zijne oogen, die zoo even nog dof en treurig stonden, werden langzamerhand levendiger, zijne gedachten die onbestemd, dwalend waren, als de neveldampen van den ochtendstond, werden geregelder, vaster. Het was hem alsof er, te midden der diepe duisternis, een venster werd geopend dat het licht inliet In één woord, — hij had honger! De soepterrine, de borden, lepels, vorken, de lamp, de flesschen, de barometer, alles glimlachte zacht droefgeestig tegen hem; hij glimlachte ook, en toen hij zijn servet ontplooidde, loosde hij een diepen zucht van tevredenheid.

»O, die nare man!» zult gij uitroepen;” en wat een onaangenaam verhaal is dit! Hoe?

die teedere minnaar, die dichter, die type van echtelijke liefde vergeet zijn vrouw door den geur der soep, en geeft zich aan grove lusten over!"

Neen, mevrouw, neen, Kerroch heeft zijne Céline niet vergeten. Hemelsche goedheid! Nooit stond zij hem duidelijker voor den geest; maar wil toch in aanmerking nemen dat die goede jongen sedert vier of vijf dagen leefde van den voorraad dien hij toevallig vond in de kasten of in de keuken. Gij hadt nog liever gezien dat hij in 't geheel niets had gebruikt; ik wenschte het even als gij, dat zou zijn karakter verheven hebben; maar in een werk als dit, dat eigenlijk een studie over de zielkunde is, mogen wij de bepaalde feiten niet veranderen, of anders voorstellen dan ze zich voordeden, en 't is ons niet veroorloofd in het geringste af te wijken van de stipte waarheid.

Hij had honger, dat is zoo, maar toch was zijn hart vol, tot overloopens toe, en zelfs

barstte hij bijna uit, toen hij zich, na de soep het eerste glaasje inschonk. Neen, waarlijk, hij had haar niet vergeten; haar beeld stond hem altijd voor den geest. Op den bodem van zijn bord zag hij haar zelfs, zooals hij haar had verlaten in het kleine heiligdom: zacht, bekoorlijk, gretig verlangend naar de poëzie; en bij elke bete zond zijn ziel haar een groet toe ... Neen, neen, mevrouw; zeg niet dat hij haar had vergeten.

Toen een prachtige schotel met poffertjes, snik heet en met een lichte laag suiker bedekt op tafel verscheen, kon hij zich niet meer inhouden en barstte in tranen uit.

Dat was immers hun lievelingsspijs, dat was de verrassing van den Zondag, de schotel die Céline, die goede vrouw, de regelen der matigheid uit het oog deed verliezen.

»Ach, lieve hemel! mijnheer Kerroch, ik meende nog wel u genoeg te doen met dien schotel poffertjes!»

»Dank u,» . . . mompelde de arme man : »het doet mij ook genoeg ; maar och, zij hield er zooveel van !»

»Kom, kom, Kerroch, beste vriend ; gij moet nu verstandig zijn Wees een man voor den drommel ! Laat ons een glaasje drinken ;» zei mijnheer Plumel, en schonk den apotheker wijn in 't glas.

»Niet vol, Plumel, ik bid u, niet vol. Hoe goed zijt gij, mijn God, wat zijt gij goed ! Nooit zal ik vergeten O, juffrouw Rosalie, een klein beetje, ik bezweer u, o, slechts om te proeven. Dat zijn zulke herinneringen voor mij ach, zij zat daar, tegenover mij die lieve beste. . . .»

De tranen rolden op zijn bord.

»Maar gij hebt te weinig suiker ze zijn waarlijk zeer lekker, dat is maar waar. Komaan, de twee laatsten ; gij moogt de twee laatsten niet weigeren, mijnheer Kerroch.»

»Ik zou niet meer kunnen eten ; waarlijk,

juffrouw Rosalie; op mijn woord niet. Ik dwing mij zelve; ik span mij in; maar weet ge, het eten blijft mij hier zitten" — en Kerroch wees op zijn das. »Ik weet wel dat men zijn krachten behoort te bewaren, dat men zich niet mag laten overheerschen door droefenis, dat men moet strijden, zich verzetten Zij zou de eerste zijn om 't mij aan te raden, die lieve, beste vrouw! zij was zoo flink, zoo ijverig! Neen, waarachtig, juffrouw Rosalie, 't is mij onmogelijk. Nu, 't is om het u niet te weigeren; ik moet zeggen, die poffertjes zijn overheerlijk;" voegde hij er bij met een klagende stem.

Na het eten, werd de koffie rondgediend. Mijnheer Plumel, die getoond had dat hij het puikje der vrienden was, zette de ellebogen op de tafel, zooals men doet als men in een aangename vertrouweljkheid leeft met elkaar, en sprak tot Corentin die zich voelde herleven:

»Mijn beste vriend, nu gij u beter gevoelt zullen wij»

»Ach!» zuchtte Corentin terwijl hij zijn kopje omroerde.

Dit »ach» beteekende, zooals men wel begrijpt: »bedrieg u zelve niet; het »welzijn» dat gij ziet, is slechts schijnbaar, 't is bedriegelijk, een schaduw van »beter» een beterschap die geen stand houdt. Mijn wond is doodelijk»

»Enfin,» hernam Plumel; »uwe droefheid is waarlijk zeer eerbiedwaardig; zij bewijst dat gij een zeer goed hart bezit: maar, lieve vriend, op uwen leeftijd geneest de tijd menige wond, verandert menige zaak; wel, drommels nog toe, op uwe jaren!

»Ach!»

»Op uwe jaren staat de wereld voor u open.»

»O, Plumel, kwel mij toch zoo niet!»

»Nu; we zullen er een speld bij steken, ik wilde u niet bedroeven. Ik wilde u doodeen-

voudig helpen onthouden dat wij van daag den eersten der maand hebben, en dat gij er volstrekt niet aan schijnt te denken dat gij talrijke betalingen te doen hebt.”

»Mijn God!” riep Kerroch, en sprong van zijn stoel op. Mijn God! dan ben ik onteerd! ik heb mijne onderteekening niet gehonoreerd! nu zullen ze in de stad denken dat ik mij heb opgesloten om niet te betalen; wellicht dachten zij dat ik mij uit de voeten had gemaakt. Plumel, ik zweer u, bij de nagedachtenis van mijn vader, die zich liever voor 't hoofd zou geschoten hebben dan iemand ter wereld een stuiver te kort te doen, ik zweer u bij zijne nagedachtenis, dat ik daar geen oogenblik aan gedacht heb!”

»Beste vriend, gij behoeft u niet zoo te verontschuldigen, ik weet dat gij de eerlijkste man ter wereld zijt. Maar gisteren heb ik meer dan tienmaal aan uwe deur geklopt. Ik was wel een weinig ongerust.”

»Goede vriend, voortreffelijke vriend; maar wat zal ik doen?»

»Betalen; dat is dood eenvoudig. Gij zult niet onteerd zijn omdat gij een paar dagen te laat betaalt. Overigens heb ik de zaken wat geschikt; maak u maar niet ongerust. Ik heb gesproken met bijna allen die zich den neus platliepen tegen uw gesloten deur, en ik heb hunne vorderingen aangeteekend. Gij moet nu ten spoedigste uw rekeningen en boeken eens nagaan en uwe kas opmaken. Kunt gij aan alle vorderingen voldoen?»

»Dat weet ik niet, beste vriend. Mijne vrouw had dit alles op zich genomen. O, lieve hemel, welk een ongeluk! Waar zijn mijne boeken?

»Ach, en ik ben niet meer gewoon aan 't boekhouden en rekeningen opmaken!»

»Kom, kom!» wij met ons tweeën en Rosalie die eene gave bezit voor de rekenkunde, wij zullen die zaak wel klaren.»

»Beste Plumel, laat ons haast maken. Hemel, ik zal niet leven eer ik mij van alles reken-schap heb gegeven. Ik wil mijne eer zuiveren.»

»Die lieve, voortreffelijke vrouw, waarom heeft zij mij niet op de hoogte onzer zaken gehou-den? Hoe is het mogelijk dat zij niet bedacht heeft dat ik in zulk eene verlegenheid zou kunnen komen?»

»Zij kon immers niet vooronderstellen dat zij zoo spoedig zou sterven.»

»Dat zeg ik ook niet, Plumel, maar toch, zij had kunnen voorzien Dat zijn ernstige zaken, ziet ge. Arm vrouwtje; ik verwijt het haar niet; gij begrijpt wel in welken zin ik dat bedoel, niet waar? Denk toch vooral niet dat ik haar iets ter wereld verwijt. Al-leen betreur ik het Ik, die zooveel ver-trouwen in haar stelde!»

Binnen weinige oogenblikken bracht juffrouw Rosalie de boeken binnen. De borden werden weggeruimd, het tafellaken ter zijde geschoven,

en Kerroch begaf zich onverwijld, en met buitengewonen ijver, aan den arbeid. Doch al de aandoeningen die hem hadden bewogen, beletten hem kalm en bedaard na te denken; weldra lei hij de pen neer, streek met de hand over het gloeiend voorhoofd, en zijn vriend het boek toeschuivende dat hij voor zich had, zei hij:

»Plumel, wees zoo goed en vermenigvuldig dat eens voor mij; ik heb het al driemaal over gedaan en kan er maar niet mee voort. Ik zal beproeven om de te ontvangen gelden op te tellen; vier en acht is twaalf en drie is vijftien»

Terwijl Corentin dit binnensmonds optelde, en de cijfers voor zijn oogen dansten alsof zij betooverd waren, zat de goede Plumel zijnerzijds te mompelen:

»Vier maal negen is zesendertig; zes ik hou er drie Dat is een verbazend groote vermenigvuldiging, mijn waarde vriend. Hoe was

het ook? ik hou er drie Zijn dat uitgaven of ontvangsten? Rosalie, mijn kind, wat heb ik ook gehouden?"

»Ik weet niet, papa, ik was bezig met den boel op te ruimen.»

»Dan begin ik maar weer. Met die negens zit ik altijd in de war.»

Kerroch kon te nauwernood een teeken van ongeduld onderdrukken.

»Waarde Plumel," zei hij met zijne droefgeestige stem: »spreek, alsjeblieft, niet zoo luid: ik kan onmogelijk optellen. Céline had een zeer slechte gewoonte. Zij maakte hare zes precies als eene»

»Precies als eene acht;" vulde Plumel aan; »dat heb ik ook al opgemerkt. 't Is toch zoo moeielijk niet eene zes te maken.»

»Neen, moeielijk is het niet; maar zij was ook zoo driftig. Herinnert ge u nog hoe vlug zij kon rekenen? Eens op een avond zag ik haar Wel lieve hemel, 't was eerst ver-

leden week! Reeds acht dagen! 't Is mij, alsof het eerst gisteren was."

»Zij zat daar, voor haar schrijftafel, en terwijl ze het eten voor den volgenden dag bestelde maakte zij een optelling. . . . Mijn waarde, 't was bewonderenswaardig."

Corentin nam de pen weer op en hervatte zachtjes: »Zeven en negen is . . . is het wel degelijk een negen die daar staat, juffrouw Rosalie? Die negens gelijken zoo verbazend naar zessen!"

»Dat wilde ik juist zeggen;" sprak Plumel; »die goede juffrouw Kerroch had me een handschrift! Nu! De duivel mag mij halen, maar 't is ongepermitteerd zoo te knoeien. Waar was ik gebleven, Rosalie?"

Toen dit goede meisje zag hoe moeielijk het werk den twee heeren viel, kwam zij hen te hulp; nam achtereenvolgens hun plaats in en had al spoedig de maandelijksche rekening opgemaakt. De boeken van Céline waren overi-

gens in de beste orde, en in de lade van de kas vond Kerroch de verschillende sommen die hij te betalen had, zorgvuldig afgepast en voorzien van een briefje dat hun bestemming meldde.

Alles schikte zich dus ten beste. De drie vrienden konden elkaar nu gerust verlaten; het was reeds zeer laat. Mijnheer Plumel sloeg zijn mantel om en Rosalie zette haar kap op, stak den apotheker de hand toe en zei:

»Nu moet gij ons beloven verstandig te zijn, mijnheer Kerroch.»

»Dat beloof ik u, juffrouw Rosalie; gij zijt een engel van goedheid en vertroosting.»

ZESDE HOOFDSTUK.

Nauwelijks was Kerroch alleen, of al zijn moed ontzong hem, en opnieuw gaf hij zich over aan de bitterste gedachten. Wat was er al gebeurd, groote God! was hij de speelbal van een benauwden droom? Was het wel in dit zelfde huis waarin hij drie dagen lang had geleefd als een dichter, als een hartstochtelijk minnaar, en waren eenige uren voldoende geweest om die woning, door Céline's terugkomst gewijd, voor altijd te ontheiligen? De gang, de trap lagen nu vol koopwaren en pakgoederen die men er maar onderste boven in neer had geworpen. Er was in dezen tempel geen hoekje dat niet in beslag genomen werd door dien afschuwelijken handel. De vloer was be-

dekt met kurken, men verwarde in losgewonden rollen touw. Marianne had haar zolderkamer weer betrokken en men kon hooren hoe zij, niettegenstaande het late uur van den avond aan 't boenen en schrobben was, terwijl de twee bedienden die hunne slaapplaats, achter het laboratorium teruggevonden hadden, ronkten dat de beschotten er van beefden.

»En al die verguizing heb ik haar niet kunnen sparen?» mompelde Kerroch en wrong de handen. »Ellendeling die ik ben! ik heb mijn vrouw, mijn aangebeden engel, niet weten te beschermen!» En hij meende Céline's vertoornde stem te vernemen, die hem van uit haar heiligdom toeriep: »Valsche dichter, ontrouwe minnaar, in uw geestvervoering waaraan ik de zwakheid had te gelooven, hadt ge mij liefde en toewijding beloofd, een verrukkende poezie, onverdeelde liefde, — het verblijf dat gij mij aanboodt zou heilig blijven en nu komt het schandelijkste geraas mijne ooren

kwetsen uw verpestende koopwaren en geneesmiddelen overstroomen mijn huis en stijgen op tot den drempel mijner kamer als een golf der zee. En gij zelf vergeet wat gij mij hebt gezworen, gij laat mij alleen, ondankbare, leugenaar! gij geeft u over aan vernederende handelszorgen, gij veroorlooft aan vreemden mijn papieren te doorzoeken, mijn boeken te besmetten met hunne oningewijde handen; dan nog zet gij u met hen aan een feestmaal neder, terwijl ik hier in die ellendige kast bijna stik, en bezwijk van ongeduld en ergernis!”

Dit waren de verontwaardigde woorden die de ongelukkig Kerroch meende te hooren. Hij had slechts ééne gedachte, ééne begeerte, namelijk zich aan de voeten zijner vrouw te werpen, en vergiffenis van haar af te smeeken. Maar er was geen mogelijkheid dit plan ten uitvoer te brengen eer de oude Marianne en haar getrouwe Loulou, die in haar kamer sliep,

in diepe rust zouden zijn. Het minste geraas, de geringste onvoorzichtigheid konden nu vreeselijke gevolgen hebben. Had hij in 's hemelsnaam maar geen arsenikum gebruikt bij het balsemen!

De toestand van onzen vriend was voorwaar hachelijk; dat moet men bekennen, en ik zou de lieden niet durven logenstraffen die, de zaak koel beoordeelende, zeggen zouden: »Dat is een ernstige toestand die voorwaar eenig is in zijn soort.»

Eerst tegen half een des nachts was alles in huis in volmaakte rust.

Toen stak Corentin zijn lantaarn aan en waagde zich op den gang. Hij was bijna geheel ontkleed; hij had zijn ouden kamerjapon aangetrokken en op bloote voeten, den adem inhoudende, begaf hij zich naar de witte kamer, en stak, met bevende hand den sleutel in het slot. Was het niet treurig genoodzaakt te zijn, als een dief in zijn eigen huis rond te sluipen, en

in die onbehoorlijke kleeding dáárheen te gaan, waar hij gisteren nog binnentrad, dronken van liefde, en opgetoid als voor een feest? Dit was een soort heiligschennis die hem folterde. »Mijn God,» dacht hij, »ben ik dan verdoemd, dat ik zelfs den tijd niet meer heb om den engel mijns levens den eerbied te bewijzen, die haar toekomt.»

Niets was veranderd in het heiligdom, dat deed hem ten minste goed, De meubels stonden op dezelfde plaats waar hij hen 't laatst had gelaten; op het tafeltje, lag Jocelyn, wijd opengeslagen; hij zette er zijn lantaarn op neer hoewel zij vet en smerig was, daar zij alle dagen in den kelder werd gebezigd. Doch hij lette daar zoo nauw niet op; het gezicht alleen der heilige kast wekte zijn hartstocht weer op, en de liefde deed zijn boezem opzwellen van een nieuwen gloed, zoodat hij de voorzichtigheid uit het oog verloor en den sleutel haastiger omdraaide dan dienstig was, en daar-

enboven de deur nog een lichten kniestoot gaf terwijl hij er aan rukte. Het ongeluk wilde dat hij, in zijn ijver en aan een tegenstand van binnen denkende, het been nog eens oplichtte om een tweeden stoot te geven, juist op 't oogenblik dat de deur toegaf onder zijn eersten stoot. Hierdoor volgde een schok die, hoewel vrij licht, toch voldoende was om hem het evenwicht te doen verliezen. De apotheker wankelde eenige oogenblikken, die hem een eeuw toeschenen, en viel eindelijk op den grond. Het geraas dat deze val veroorzaakte was evenwel niet zeer groot. Corentin, was zonder veel kracht neergekomen, hij was in een schuine richting uitgegleden, en niets verdooft en breekt de botsing van twee lichamen zoodanig als zulk een schuinsche botsing.

Evenwel hoorde hij boven op Marianne's kamer bijna onmiddellijk na zijn val, het onrustige geblaf van den al te waakzamen Loulou. Hij was een oogenblik bijna krankzinnig van

schrik, want hij kende de hardnekkigheid van zijn hond en begreep dat nu binnen twee minuten het geheele huishouden op de been zou zijn. Hij stond zoo gauw hij kon op, en sleepte het kanapétafeltje waarop Jocelijn lag, den lantaarn en alles mee op den vloer, met een vreeselijk geraas.

In ernstige levensomstandigheden komt het verschil in karakter het duidelijkste uit: er zijn menschen die in 't oogenblik van gevaar eensklaps een bewonderenswaardige koelbloedigheid krijgen, terwijl anderen, in een soortgelijk geval, alle tegenwoordigheid van geest verliezen.

Corentin behoorde tot die laatsten. Te nauwernood behield hij genoeg besef om het boudoir van Céline haastig te sluiten; en toen dit gedaan was, vloog hij als een dolzinnige naar de deur toe. Maar zaken die op klaar lichten dag allereenvoudigst zijn, worden somtijds buitengewoon moeielijk, wanneer men in

donker moet rondtasten. Die ongelukkige deur die hij zocht, scheen hem te ontvluchten, en terwijl hij als een wanhopige den muur bestastte, heen en weer springend, zijn weg zoekend en dien al meer en meer verliezend, weergalmde het huis van de stemmen zijner dienstboden. Marianne was opgestaan en haar hond liep haar vooruit; zij had de twee winkelbedienden zoo luide geroepen dat deze uit hun bed gesprongen waren, en met het eerste het beste voorwerp gewapend den trap opstormden.

»Hier, dáár!» schreeuwden zij. »Hierheen! . . . houdt den dief! O, dien schurk, laat hem niet ontsnappen! . . .

En Loulou blafte alsof hij bezeten was.

Ontsteld, in 't rond draaiend, en zich geen rekenschap meer gevende van zijne handelingen, bemerkte Kerroch eindelijk een flauwen lichtstraal. Plotseling ging de deur open, een tang werd in de lucht gezwaaid en hij voelde dat iemand hem aanviel en stevig bij de keel greep.

»Gij wort mij,» kermde de arme man met een wegstervende stem; »laat mij los, laat mij toch los!»

»Hou op, hou op! gij wort mijnheer!» riep Marianne uit en hield de kaars voor 't gezicht van Corentin.» »Lieve Hemel, wat ziet hij er uit, die goede lieve man; hij heeft zich aan 't voorhoofd bezeerd!»

»Neen, neen, ik ben niet gewond; . . . 't is niets, niemendal!»

Maar de getrouwe dienstmaagd wilde niet hooren.

»Vervolgt den ellendeling,» riep zij met verdubbelde drift; »hou den moordenaar vast! . . . hij kan nog niet ver zijn, zoekt overal, kinderen; hij heeft mijnheer gewond, die ellendeling! ge zult ons niet ontsnappen, gij schurk!»

Verslagen, niet in staat één woord uit te brengen, was Corentin zoo verward in 't hoofd dat bij zich den arm blauw kneep om tot een be-

sef der werkelijkheid terug te keeren. Zeker zou hij nog lang in dien toestand van versuftheid gebleven zijn, zoo een nieuw voorval zijnen geest niet was komen opwekken.

Inderdaad verhief zich op dit oogenblik een gehuil, zooals de honden laten hooren wanneer zij de volle maan zien, en men zag Loulou, met opengesperden bek, en uitgerekten hals op de loer staan voor het boudoir waar zijn overleden meesteres rustte.

»O, o, ik wist wel dat hij niet ver was;» riep Marianne uit. »'t Is dáár, hij is in die kast, die schurk!»

Plotseling sprong de apotheker op, plaatste zich voor het heiligdom en schopte den hond uit den weg.

»Neen, neen,» riep hij uit; 't is onmogelijk..... hij is weg, hij is gevlucht; hij is.....»

»Hebt ge hem dan gezien?»

»Natuurlijk heeft mijnheer hem gezien, want hij heeft met hem gevochten. Gij ziet im-

mers wel dat het voorhoofd van mijnheer bloedt.”

»Neen, ik heb hem niet gezien, neen, Mari-
anne, neen, kinderen, ik heb hem niet. . . .”

»Mijnheer heeft hem niet gezien, dus moet
hij hier nog zijn. O, ge zult ons niet ont-
komen, schurk! Ferm, Loulou, term, mijn
beest!”

»Ik heb hem gezien, ik heb hem gezien. . . .
Ik vergis mij. . . . ach!” zei Kerroch stame-
lend. »Ten minste, ik geloof. . . . het komt
mij voor. . . . Maar 't komt er niet op aan. . . .
hij is weg; laat ons naar bed gaan.”

»Is hij uit het venster gesprongen?”

»Neen; . . . ja, ja, uit het venster.”

»En van daar in den tuin, en naar de ri-
vier?”

»De rivier, ja, jawel, dat is zoo. O, 't is
doodeenvoudig. . . . Er is geen gevaar meer,
laat dit alles vergeten zijn en laat ons naar
bed gaan.”

»Dat is een kerel die durft hoor,» zei een der bedienden ruimer adem halende. »Hoe kunnen we hem nu toch naloopen?»

Hem naloopen? dat zou bespottelijk wezen;» mompelde Corentin.

»Zeker, het water laat geen sporen na; maar hoe is de schurk hier binnen geslopen?»

»Och, zoo als iedereen binnenkomt, dat is niets bijzonders;» hernam Kerroch en maakte allerlei zonderlinge gebaren. »Ik weet het ook niet . . . wellicht heb ik mij bedrogen, en ik weet waarlijk niet bepaald te . . . Des nachts, begrijpt ge.»

Gelukkig kwam de oude Marianne hem te hulp in die verlegenheid.

»Gij ziet immers wel dat mijnheer niet in staat is u te antwoorden;» zeide zij; »die goede lieve man, zijne wond bloedt onophoudelijk en hij zal flauw vallen zoo we hem niet dadelijk naar bed brengen.»

»Ja, ik gevoel mij wel wat flauw;» zei Ker-

roch die dit voorwendsel gretig aangreep om alle andere ophelderingen te ontwijken.

De waarheid is, dat hij bij zijn twceden val met het voorhoofd was terecht gekomen op den hoek der lantaarn en daardoor had hij een breede en diepe schram gekregen waaruit veel bloed vloeide. Evenwel was de pijn zoo gering dat hij het in de eerste oogenblikken niet eens had gemerkt.

Kerroch werd dus naar zijne kamer teruggebracht, ondersteund door zijne bedienden. Hij durfde geen woord te zeggen; Marianne lei hem een groote kompres op het hoofd en bond daar een stevigen doek om; en weldra was alles weer in diepe rust.

ZEVENDE HOOFDSTUK.

Eerst tegen het aanbreken van den dag vond Kerroch eenige rust en kon hij de oogen sluiten. De gedachte dat hij zoo onbeschaamd gelogen had stond zijn eerlijk hart tegen. Hij beschuldigde zich zelve van ellendige lafhartigheid en was tevens verplicht te bekennen dat, zoo de zaak nog eens moest voor komen, hij wederom zou liegen. Die leugen werd onvermijdelijk, noodzakelijk, noodlottig

»Noodlottig,» mompelde hij terwijl hij met koortsige hand het verband drukte dat zijn voorhoofd bedekte. »Bestaat er dan een vreeselijk noodlot dat den mensch naar het pad der oneer drijft? Is het dan waar dat een eerste fout meesleept naar Eene eerste fout! o,

vergeef mij, mijn aangebeden Céline, vergeef mij! Gij, die in mijn ziel leest, weet wel dat ik het misdadige voornemen niet had. de wetten van mijn vaderland te schenden. Wat wilde ik, toen ik u in de echtelijke woning terugbracht? die woning heiligen, niets anders, en te zelfder tijd aan de zuiverste, innigste liefde voldoen, die ooit door eenig man gevoeld werd. Was dat dan eene misdaad? waar zou ik eene vrouw vinden meer dan gij die huiselijke begrafenis waardig, die de ouden zoo dierbaar was! Ach, wat ben ik ongelukkig!"

En dat was hij inderdaad; want hij begon te beseffen hoeveel gevaar en angst de toekomst hem zou meebrengen. Voorzeker be-
treurde hij zijne handeling niet; zijn hart was zoo vervuld van liefde voor Céline, dat hij in 't geheel geen berouw had van al hetgeen hij had gedaan; doch 't is waar dat hij nu vervolgd werd door eenige gedachten, die geheel vreemd waren aan zijne liefde. Onwillekeurig

vroeg hij zich af of hij niet eenigszins onvoor-
zichtig had gedaan, met zijne vrouw alzo, op
eigen verantwoordelijkheid, op te delven. En
als een somber refrein kwam hem altijd die
vreeselijke bedenking voor den geest:

»Had ik toch maar geen arsenikum gebruikt!»

Hij kreeg een vreeselijke koorts en toen hij
in de apotheek geroepen werd, was hij doods-
bleek, en de schaduw die het verband om zijn
hoofd over zijne gelaatstreken wierp, gaf aan
zijn blik een ziekelijke uitdrukking die waarlijk
verontrustend was.

Voor sommige zorgen die de ziel neerdruk-
ken, is de arbeid het beste, het eenige genees-
middel. In dit opzicht ging het onzen vriend
buitengewoon goed, men zou gezegd hebben
dat de geheele stad afgesproken had, heden
de apotheek te bezoeken. Te midden van dien
toevloed van haastige klanten en nieuwsgieri-
gen die slechts gekomen waren om naar de
bijzonderheden van den nachtelijken aanslag

te vernemen, wist Corentin zich zonder veel moeite uit de verlegenheid te redden. Hij antwoordde dezen en genen met een enkel woord, of vergenoegde zich met een gebaar te maken en waarlijk, dit was niet te verwonderen daar hij aan alle kanten tegelijk geroepen werd.

»Ach, lieve mijnheer Kerroch!» riep iemand, de handen inéén slaande; »wat heb ik daar vernomen! Mijn God! maar dat is vreeslijk; die ellendeling had u kunnen dooden. Het schijnt een slag met een hamer geweest te zijn, niet waar? Gij moet veel bloed verloren hebben; gij ziet zoo wit als porcelein.»

»Een slag met een hamer! Neen, dat geloof ik niet.... Neem het mij niet kwalijk, maar ik word geroepen.»

»De slag is zeker afgeschampt, ziet ge;» vervolgde een ander; »goede God, wat een geluk dat het nog zoo is afgeloopen: zoo even zat ik rustig mijn kopje koffie te drinken, toen iemand mij het voorval kwam vertel-

len. Ik dacht dadelijk: »ik moet daar eens even heenloopen.» Ja, ja, zoo zal het zijn, de slag is afgegleden; nu gij zijt het mooi ontsnapt.»

»Ja, ja, ik ben het mooi ontsnapt.»

»Zoo na bij den slaap!»

»Jongen, ja! een halve duim verder en.... maar 't is niets, gelukkig; 't is niets. Ik vraag u wel excuus; ik moet de klanten bedienen.»

't Was vreemd, maar door gedurig dezelfde vragen te hooren, en er dezelfde antwoorden op te geven, had hij zich die fabel omtrent den moordaanslag eigen gemaakt. De algemeene opinie in dezen, kwam hem voor zoo bepaald te zijn, en daarenboven zou het zoo gevaarlijk geweest zijn tegen haar te strijden, dat hij die opinie langzamerhand geleidelijk had aangenomen.

Dit verklaart de betrekkelijke bedaardheid waarmee hij 's middags om twee ure, den bri-

gadier der gendarmerie en den kommissaris van politie ontving, toen die heeren hem een bezoek kwamen brengen.

»Goeden dag, mijnheer Keller, goeden dag, mijnheer Thureau;» sprak Corentin vriendelijk glimlachende. »Zoo ge even in het spreekkamertje wildet gaan, zal ik dadelijk tot uwe beschikking zijn.»

In plaats van hem, zoo als zij gewoonlijk deden, vroolijk, met een of andere vriendelijke scherts te antwoorden, bewaarden deze heeren eene onverstoorbare koelheid. Na deftig gegroet te hebben, stak de kommissaris zijne portefeuille onder zijn linkerarm en zeide:

»Mijnheer Kerroch, wij wenschten wel u alleen te spreken.»

»Alleen;» voegde de brigadier er bij.

Deze voorbereidende maatregelen deden een voorgevoel van naderend onheil verrijzen bij den ongelukkigen apotheker; zijne gedachten vlogen op de vleugelen der ziel naar haar die

hem beschermd, en hij mompelde, terwijl hij zijne handen afwaschte:

»Céline, mijne Céline» — Meer kon hij niet uitbrengen, maar zijn geheele ziel stortte zich uit in die eenvoudige woorden. Daarop bond hij zijn apothekersvoorschoot los, en ging, gevolgd door den brigadier en den kommissaris, naar de eetzaal.

»Mijnheer Kerroch,» begon de laatstgenoemde, de geheele stad is vol van de poging tot moord waarvan gij heden nacht bijna het slachtoffer waart, en van den moed dien gij in den strijd hebt ten toon gespreid.»

Toen hij deze zaal betrad, had Corentin het vaste voornemen opgevat, de zuivere waarheid te zeggen, of ten minste een groot gedeelte der waarheid. Doch toen hij de laatste woorden van den kommissaris vernam, begon zijn besluit te wankelen; hij gevoelde zich, alsof Céline zelve hem in 't oor fluisterde:

»Corentin, wees voorzichtig; laat dien magis-

traatspersoon eerst uitpraten. Het rechte oogenblik om hem uit den droom te helpen, is wellicht nog niet gekomen; 't is nog geen tijd om het verdichtsel dat ons beschermt te vernietigen. Wat komt het er op aan, zoo men u ook als een held beschouwt? Zoudt gij u dan niet heldhaftig gedragen hebben, indien het er op aan ware gekomen?"

»De tegenwoordigheid van geest, de geestkracht die gij hebt getoond," vervolgde mijnheer Thureau, »strekken zeer tot uwe eer, en 't is mij een waar genoegen u daarover mijn compliment te mogen maken."

»Och, ik heb niets gedaan; niets bijzonders;" mompelde Corentin verlegen.

»Neem mij niet kwalijk, maar uwe wond komt mij vrij ernstig voor...."

»Ach, het is waarlijk niet van belang, eene schram, anders niet, en ik zou dien doek best kunnen afdoen."

Corentin bracht de hand reeds aan 't ver-

band, maar de kommissaris kwam op gebiedende wijze tusschenbeide:

»Hou dien band om, mijnheer Kerroch; wees niet zoo onvoorzichtig; weet gij dan niet dat de wond weer kan opengaan? Ik had de eer u te zeggen dat die wond pleitte tegen uwe zedigheid.»

Klaarblijkelijk was mijnheer Thureau zeer tevreden over dezen wél afgeronden zin, want hij zweeg, streelde zijne kin en glimlachte.

Van zijn kant sloeg Corentin, thans bijna geheel gerustgesteld, het eene been over 't andere en begon met zijn horlogeketting te spelen.

»Gij verdenkt immers niemand bij u in huis, mijnheer Kerroch?»

»Verdenken? en waarvan, mijnheer Thureau?»

»Wel, van die dubbele poging tot diefstal en moord.»

»Niemand; ach God neen, niemand. Wilt gij niet iets gebruiken, heeren?»

»Dank u, ik gebruik nooit iets tusschen mijn maaltijden in; gij zijt zeer vriendelijk. En hoe is hij het huis binnen gekomen? Er is inbraak gepleegd, heb ik gehoord. Hebt gij alleen tegen dien ellendeling gevochten?»

»Kom, laat ons zwijgen van die beuzeling. Mijnheer Thureau; schei uit, schei uit.»

»Ik zie mij verplicht u onder het oog te brengen, mijnheer Kerroch, dat mijn bezoek hier een zeer ernstig doel heeft. Ik kom een procesverbaal opmaken, door middel waarvan het onderzoek een leiddraad zal hebben in zijn loop. Ik moet u vooreerst verzoeken de kamer te mogen zien waar de aanval heeft plaats gehad.»

Als door een electrieken schok getroffen richtte Corentin zich op.

»Wat scheelt u!» vroegen mijnheer Thureau en de brigadier te gelijker tijd.

»Mij, mij scheelt niets,» antwoordde de apotheker geheel in verwarring. »Wat zou mij

schelen? 't Is doodeenvoudig een pijnlijk steken in 't hoofd."

»Uwe wond? ach, mijn lieve vriend, gij hebt groot ongelijk dat gij die niet beter verpleegt. Kom, wij zullen nu ons onderzoek in loco beginnen."

»Onmogelijk, heeren; dat kan niet! De kamer waarin mijn lieve vrouw stierf mag niet ont-heiligd worden; neen, dat nooit!"

»Maar de politie moet zich toch eerst overtuigen dat er inbraak is gepleegd."

»Er is geen inbraak gepleegd, er is niemendal gepleegd, mijnheer Thureau."

»En gij zelf hebt verklaard dat gij door een boosdoener zijt aangerand."

»'t Is mogelijk dat ik zoo iets heb gezegd, maar, om de waarheid te zeggen, ik heb hem gezien, — zonder hem te zien. Des nachts, in den donker, ziet men, men zegt: ik heb gezien, — maar men heeft eigenlijk niets gezien. Dat is licht te begrijpen."

»Hij heeft u dus in de duisternis onverhoeds aangevallen? Wel sapperloot, wel drommels! nu begin ik het te begrijpen. 't Is me alsof ik het geheele tooneel zie: gij treedt de kamer in met een licht in de hand. De ellendige, die geen middel ziet om te ontvluchten, valt u aan. — Het licht valt op den grond, — gaat uit, — de worsteling begint in den donker en toen heeft hij u met zijn hamer geraakt. . . . Laat ons naar boven gaan, als je blijft; een onderzoek op de plaats zelve is de eenige weg om ons alles op te helderen. Wees overigens wèl overtuigd dat wij den eehied en het ontzag voor die kamer waarin uwe echtgenoot overleed, niet uit het oog zullen verliezen. Vergeef mij dat ik zulke droevige herinneringen moet opwekken. . . . Die arme Juffrouw Kerroch; ze was nog zóó jong! zij wordt oprecht betreurd door . . . och, zonder uitzondering, door allen! Heeft hij zijn hamer achtergelaten op het tooneel der misdaad, mijn waarde heer Kerroch?»

»Nog zeer jong, inderdaad! helaas, den avond voor haar dood was zij reeds zeer zwak en kon moeielijk spreken; toch vond zij nog kracht om mij te zeggen: »Corentin, mijn beste, weet gij niet hoe mevrouw Thureau het maakt!»

»Dank u, mijne vrouw is zeer wèl.»

»Maar, waarde heer Thureau, het was de overleden juffrouw Kerroch die dit vroeg.»

»Zeg haar dan dat ik zeer gevoelig . . . o, neem mij niet kwalijk — ik vraag u duizendmaal om vergeving. Wel, wat zegt gij, den avond vóór haar dood? . . . ach, lieve hemel!»

»Ja, ja, den avond te voren. En die lieve kleine Frederik,» voegde ze er bij, dat kind is toch zoo door en door gezond!»

»Gij zijt wel vriendelijk; 't is waar, 't is een flinke jongen.»

»En even mooi als flink, mijnheer Thureau.»

»Gij vleit mij, mijnheer Kerroch. Doch onze tijd is kostbaar. Met uw verlof zullen wij nu een schielijk onderzoek instellen.»

Corentin leed ontzachelijk terwijl hij deze jammerlijke komédie speelde. Hij deed heldhaftige pogingen om niet uit te barsten, om niet de geheele waarheid te zeggen, die hem op de tong lag; ja, die waarheid moest hij zeggen, hij moest en zou het doen; hij was er toe besloten; en toch, o menschelijke zwakheid, verzoon hij honderd listen, om die bekentenis, al ware het ook slechts nog één oogenblik, te vertragen.

Hij was inderdaad aan dat verdichtsel gewoon geraakt, dat hem sedert den morgen allerlei complimenten en de algemeene sympathie had ingebracht. Zij had zich in zijn leven gewerkt; 't was eenigszins zijn eigen werk want, eigenlijk en hoewel onwillekeurig, had hij de hand gehad in de samenstelling van dit verdichtsel, en het kwam hem voor dat hij zich wel wat zou vernederen door de toedracht der zaak te vertellen. Men hecht gewoonlijk veel aan soortgelijke scheppingen.

Het was dus eerst op 't oogenblik dat mijn-

heer Thureau en de brigadier den voet zetten op de onderste trede der trap, dat Corentin zich voor hen plaatste en zeide:

»Maar, mijne heeren, waarom toch wilt gij in die kamer binnendringen? Ik begrijp uw gedrag niet.»

»Is het niet daar waar gij door een man die met een hamer gewapend was, werdt aangevallen?»

»Ik heb nooit staande gehouden dat het een hamer was. Integendeel, mijnheer, heb ik u onder het oog gebracht dat het onmogelijk was, des nachts, in de duisternis iets bepaalds te onderscheiden. Ik heb een harden slag gevoeld, dat is waar, en toch, ik zou overdrijven zoo ik zeide dat die slag zeer hard was. Iedereen kan zich stooten; men glijdt uit, men wil zich vasthouden, er is een meubel, een stoel of een tafel in den weg, of zelfs een hamer; het komt er niet op aan; de kamer doet niets ter zake, dat begrijpt gij wel. Was het een hamer,

of was het geen hamer? Ik weet er waarlijk niets van, en overigens, 't is kinderachtig op zulke onbeduidende bijzonderheden aan te dringen."

»Wij zouden het toch eens moeten worden'', sprak de kommissaris nu ongeduldig. »Heeft de misdadiger, die dezen nacht hier in huis inbrak, de hand aan u geslagen, of niet?''

»Céline, mijn dierbare,'' mompelde Corentin, »help mij'', en met eene verwonderlijk wel geveinsde verwondering, die wel bewees dat Céline niet doof was voor zijne gebeden, sprak hij:

»Wie is in den verloopen nacht hier in huis gedrongen? Wie zou in een huis dat nog in diepen rouw is, durven dringen? De roovers zelve hebben eerbied voor zekere ongelukken, mijnheer Thureau. Het doet mij leed dat de gewoonte om het slechte in de menschelijke natuur na te sporen, u de zaken anders doet inzien."

Hij werd hoe langer zoo driftiger, want hij gevoelde dat die opgewondenheid hem moed gaf.

»Ja, het spijt mij, mijnheer Thureau; ik zeg het u zonder omwegen; indien ik een nietswaardige ontdekt had in de kamer waar jufvrouw Kerroch den laatsten adem uitblies, ik zou hem doodgeslagen hebben als een hond. Ja, dat bezweer ik u, hij zou niet levend uit mijne handen ontsnapt zijn. Zooeven kendet gij mij eenigen moed en geestkracht toe; . . . welnu, ik herhaal het, hij zou niet levend uit dit huis ontsnapt zijn.»

Corentin haalde diep adem, even als een redenaar die eene welsprekende période eindigt, en glimlachte tegen den brigadier, die deze krachtige verklaring aanhoorde en zijn goedkeuring er over te kennen gaf door aanhoudend te knikken.

»Sakkerloot! wat beteekent dit alles?» vervolgde de commissaris. »Dus, zou er, volgens

u, geen aanranding met gewapende hand, geen inbraak noch iets, geschied zijn Er zou hoegenaamd niets zijn voorgevallen?"

»Ik kan niet gedoogen dat mijn woorden verdraaid worden, noch dat men aan mijn daden eene uitlegging geeft, die"

»Komaan, komaan, mijnheer Kerroch; ter zake, ter zake."

»Bedaar, bedaar, God zal mij zegenen, »bedaar toch!" viel de brigadier in.

Maar Corentin verloor alle bedaardheid uit het oog, zijn onderwerp sleepte hem mee, hij spartelde door al die verwarde redenen heen, als iemand die op het punt is te verdrinken, en met handen en voeten in 't water plast; hij vervolgde zijn rede zonder op te houden, zonder genade en met klimmende woordenrijkeid.

't Was niet meer de bedaarde, zachtzinnige apotheker die sprak; 't was zijn vrouw, die ijlhoofdig was.

Mijnheer Thureau die zoo wit als een laken was geworden, zag den brigadier aan, die in tegenoverstelling van hem zoo rood was als een kreeft. Men weet dat, al naar het temperament der menschen, dezelfde aandoening zich kenmerkt door geheel verschillende kleurwisselingen.

Die twee mannen, zoo verschillend van geaatskleur, maar door dezelfde aandoeningen bewogen, zagen elkaar aan als lieden die gevoelen dat het verstand hen begeeft, en Kerroch bij den kraag grijpende, dwongen zij hem zich op den trap neer te zetten.

In 't eerste oogenblik van verwondering over deze handelwijze, zweeg de apotheker, en de kommissaris, gebruik makende van dezen stilstand, sprak:

»Mijnheer Kerroch, antwoord nu »ja'', of »neen''; hebt gij in den verloopenen nacht iemand in dit huis gezien, of niet?''

Onze vriend sloeg met een uitdrukking van

innige berusting, de oogen ten hemel, kruiste de armen over de borst, en antwoordde niet.

»Mijnheer Kerroch, ik bid u, ik verzoek u, ik noodig u uit, in naam der wet mijne vraag te beantwoorden:»

»Is die geheele zaak ernst, of is het slechts eene fopperij?»

Bedreigingen noch smeeken vermochten den apotheker een woord af te persen, hij bleef onverbiddeijk.

Toen zette de kommissaris van politie den hoed op het hoofd, en zei met een ontroerde stem:

»Ik moet dus onverrichter zake vertrekken. Evenwel zal ik de vrijheid nemen u te zeggen, mijnheer Kerroch, dat ge u hebt gedragen als een kwājongen!»

Bij dit woord, dat wel is waar zijn eer niet juist aanrandde, maar toch zeer beleedigend was, sprong Kerroch eensklaps op:

»Mijnheer Thureau,» sprak hij met waardigheid, »de schandelijke strekking uwer laatste

woorden, komen over uw hoofd: maar in tegenwoordigheid van den brigadier, protesteer ik tegen uwe handelwijze, met al de verontwaardiging van een man van eer. Gij hebt de heiligste wetten willen schenden. Zij, die niet meer is, ziet u, mijnheer, zij hoort u, en zij vergeeft u, dat hoop ik ten minste. En nu, aangezien het ongerijmdste voorwendsel u het recht geeft de woningen binnen te dringen, de heiligheid van den huiselijken haard te ontwijden, moogt gij gebruik maken van dit recht, mijnheer Thureau. Ga naar binnen, ik laat u vrij te handelen naar uw goedvinden; betreed die kamer waar de laatste ademtocht van mijn beminde engel nog in de lucht zweeft; waar de echo van haar laatste woorden nog trilt als de verwijderde wegstervende klank eener lier. Onheiligh dit heiligdom; schend die plaats die mij heilig is;”. . . . bij deze woorden boog de arme man het hoofd, en tranen biggelden langs zijn bleek gelaat.

Bewogen over deze blijkbaar oprechte aan-doening, en eenigszins van zijn stuk gebracht door die hooghartige taal, bleef mijnheer Thureau een oogenblik ontsteld staan, greep daarop naar zijn hoed, groette met een mengeling van verlegenheid en gekwetste waardigheid en zei:

»Ik vertrek, mijnheer; ik vertrek. Gaat gij mee, brigadier?»

De brigadier volgde hem naar de deur, maar in 't heengaan mompelde hij:

»'t Is niets, mijnheer Kerroch, 't is niets; 't was een vergissing, dat is alles. Trek het u maar niet aan; 't is een vergissing.»

Dadelijk na het vertrek van die heeren, kwam de apotheker, bleek als een geest, in den winkel terug, bond zich zijn schort weer voor, en hervatte zonder één woord te spreken en met groote bedaardheid zijn bezigheden.

ACHTSTE HOOFDSTUK.

De moed en de gevatheid die Corentin had getoond bij dit bezoek, waren geheel en al kunstmatig. Onze vriend bezat niet zulk een steenen hart als men zou kunnen denken. Zijn natuurlijke geaardheid bracht mee dat hij, in het oogenblik van gevaar, eik en riet tegelijk kon zijn, dat is te zeggen, tezelfder tijd buigen en breken. De waarheid noopt mij dus te bekennen dat hij, een uur na het vertrek van den kommissaris, wederom in den gewonen angst verkeerde.

Hij was aan een groot gevaar ontkomen, dat is wel waar, maar zijn toekomstige huwelijkschamel was daarom niet minder bewolkt. Was hij dan nu veroordeeld tot een leven van

gedurigen angst, leugens en veinzerij? 't Was verschrikkelijk! Te vergeefs zocht hij op den bodem van zijn hart eenigen troost; te vergeefs riep hij, als een wanhopige, de scherpzinnigheid zijner beminde overledene in; Céline scheen niet meer te willen antwoorden. Hij luisterde met ingespannen aandacht; hij vernam haar stem niet meer. Hij gevoelde niet meer elk oogenblik de bovenaardsche, zalige gemeenschap met dien beschermenden geest.

Somtjids stond hij stil, met een fleschje in de hand, en zeide met bitterheid: »Ik ben als een zeevaarder die op de onmetelijke zee omzwerft zonder ster noch kompas.»

En het vreeselijkste was, dat hij zeer goed wist waarom Céline zich zóó van hem aftrok; zijn geweten zeide hem onophoudelijk:

»Zoo uw beschermgeest u begeeft, dan is het omdat hij over uw kleinmoedigheid verontwaardigd is, omdat gij niet eens meer in de witte kamer durft te gaan; omdat gij den

sleutel zelfs er van hebt verborgen in het geheimste laadje van uw kast; lafaard, driedubbele lafaard!"

Ik geef gaarne toe dat Kerroch in die zaak geen heldenmoed had getoond; maar, oprecht gesproken, kan ik mij zijn angst verklaren, en ik geloof dat ik, in zijn plaats hetzelfde zou gevoeld hebben. Alleen, ik zou tot mijn vrouw gezegd hebben:

»Gij begrijpt, mijn kind, dat uw lichtgeeraaktheid zeer onverstandig is. Gij weet, dat ik u hartelijk lief heb, en wat meer is, daar, waar ge u nu bevindt, loopt ge volstrekt geen gevaar; voor mij blijft al het gevaar, bij gevolg zult ge mij het genoegen doen een weinig toegevend te zijn, en vooral mij te antwoorden wanneer ik met u spreek.»

Ziedaar hetgeen Corentin tot zijn vrouw had behooren te zeggen; wel te verstaan zonder zich boos te maken; maar hij was te zachtmoedig om zóó te durven spreken. Wanneer

de vloer der bovenverdieping slechts even kraakte dacht hij: »Céline wordt ongeduldig, zij zal tot een of andere buitensporigheid overgaan.» En dan vroeg hij haar om vergeving, en beschuldigde zich zelve dat hij harer onwaardig was. »Van avond kom ik bij u, liefste, ik zal u alles verklaren; ik zal komen, o, zeker, ik zal komen, ik zw. . . .» hij wilde er bijvoegen; »ik zweer het u,» maar hij durfde dien zin niet te eindigen, want hij was de eerlijkste mensch ter wereld en wist zeer goed dat hij dien avond even weinig moed zou hebben als den vóórgaanden.

Loulou verhief elken nacht op nieuw zijn gehuil. Dat dier had een fijnen reuk en handelde aldus uit zuiver hondeninstinkt en zonder eenige kwade bedoeling; maar Kerroch zag in die sombere toonen, ik weet niet welken bovennatuurlijken invloed, en hij wilde volstrekt niet toestaan dat die duivelsche keffer opgesloten of uit den weg geruimd werd. Was dat niet vreemd?

»Die hond huilt niet zonder reden;» dacht hij; »maar omdat Céline het wil. Zoo ik hem verwijderde zou ik mij wellicht aan iets nog vreeselikers blootstellen.»

»Maar, mijnheer,» zeide Marianne hem, »dat kan toch zoo niet blijven. 't Is alsof Loulou den duivel in 't lijf heeft.»

»Laat hem,» antwoordde Corentin; »die hond heeft wat wij in de geneeskunde, nachtelijke krampkolieken noemen. Zij zouden nog erger worden indien we hem opsloten.»

't Is evenwel zeer zeker dat te midden van dit alles, de arme apotheker het hoofd geheel zou verloren hebben, hadden de heer Plumel en juffrouw Rosalie hem niet trouw ter zijde gestaan. Die goede vrienden die hem zooveel welwillendheid hadden betoond toen hij tot het werkelijke leven terugkeerde, verlieten hem ook naderhand niet. Zij wilden hun vertroostingswerk verder voortzetten. Met een waarlijk aandoenlijke hartelijkheid had Plumel zijn huis

opengesteld voor Corentin, en deze had zich, zooals men licht begrijpen en natuurlijk vinden zal, in de armen geworpen die men hem toestak. Hoe had hij dat reddingsmiddel kunnen weigeren, daar hij zich niet in staat gevoelde den last der zaken en des levens alleen te dragen?

De bureu brachten dus de avonden in elkanders gezelschap door, dan in het huis van den één, dan weer in dat van den ander. 't Was slechts bij zijne bureu dat de goede man eenige uren van kalmte en opgeruimdheid terugvond. Dan verdwenen zijne angsten, hij gevoelde zich verlicht, niet meer zoo eenzaam, en behalve dat kon hij dan ook over zijue handelszaken spreken.

Wanneer zij na het eten hun koffie gebruikten bij 't hoekje van den haard, was Rosalie de eerste die den apotheker aan zijne beroepslichten herinnerde.

»Zijt gij tevreden over de zaken van daag,

mijnheer Kerroch?" zeide zij op zachten toon; »hebt gij veel bestellingen voor morgen? En hoe is 't met den alcohol, de kurken, en de stalen voor Quimper? Hebt gij er aan gedacht dat er morgen uitgehaald moet worden? en waar denkt gij de bezending »Vichy", die ge verwacht te bergen?"

»Daaraan dacht ik juist; ik heb waarlijk te weinig ruimte."

»Hoe is 't mogelijk, te weinig ruimte! maar er zijn, ik weet niet hoeveel leege kamers in uw huis!"

O, neen, juffrouw, gij bedriegt u, dat verzeker ik u: op 't eerste gezicht zou men dat kunnen denken, maar 't is niet zoo."

»Waarom maakt gij geen pakhuis van uw tuin?"

»Ach, dan zou ik ons lief prieltje moeten afbreken!" zuchtte Corentin. »Céline was zoo gelukkig met haar prieltje! dáár werden de bessen afgerist om gelei te maken!"

»Ik wist niet dat juffrouw Kerroch zoo sentimenteel was»; zei Rosalie vrij droog, en haar vader haalde spotlachend de schouders op.

»Plumel,» sprak de apotheker met zekere drift, niemand dan ik weet hoeveel schatten het hart mijner dierbare vrouw bevatte. Het laatste woord dat zij sprak is voldoende om de teederheid harer ziel te bewijzen:

»Arme jongen,» zeide zij mij aanziende; »arme jongen!»

»Kom, Kerroch, mijn waarde, houd u goed. Ik geloof zoowaar dat gij nu gaat schreien!»

»Ik kan het niet helpen 't Is alsof ik haar nog hoor zeggen: »arme jongen!»

»Kom, kom, gij moet er u in schikken; en mijn dochter niet beletten te werken. Wilt gij de kaarten eens nemen die daar op den schoorsteen liggen?»

»Gij hebt gelijk; wij moeten juffrouw Rosalie ongestoord laten werken.»

Langzamerhand was Corentin gewoon geraakt

om het houden zijner boeken en het bestuur van zijn huis te beschouwen als een arbeid die Juffrouw Rosalie's taak was.

Inderdaad nam zij hoe langer zoo meer de plaats der overledene in; wel te verstaan, niet in het hart van den ontroostbaren apotheker: er zijn afgronden in de ziel die niet te dempen zijn

Ik ben overtuigd dat er menschen zijn, die juffrouw Rosalie reeds van veinzerij beschuldigen, die in haar goedgehartige tusschenkomst een volkomen oorlogsplan zien en zoo zij niet hardop zeggen: »Die meid is een eerzuchtige vrouw, die getrouwd wil zijn,» — dan is het uit pure beleefdheid.

Nu kunnen wij betuigen dat er in het verleden van mejuffrouw Rosalie Plumel niets voorkomt, dat zoodanige vooronderstelling zou kunnen rechtvaardigen, en dat in tegendeel, haar welbekende goedheid, hare christelijke deugden, haar vroomheid, de onberispelijke

reinheid haars levens schenen te bewijzen dat zij uit loutere goedhartigheid en prijzenswaardige onbaatzuchtigheid alzoo handelde.

»Onbaatzuchtigheid! goedhartigheid! Loop heen met die praatjes! Ten eerste wie is die juffrouw Plumel die zoo uitstekend thuis is in 't boekhouden? Zij is niet jong meer, die jonge dame; waarom is zij dan niet gehuwd? En, hoe komt het dat haar vader haar toestaat zoo vertrouwelijk om te gaan met dien ontroostbaren weduwnaar, terwijl zij ongehuwd is! Zoo gij u verbeeldt dat ik aan de eeuwige liefde van uw apotheker geloof, dan vergist ge u zeer. Wat beteekent dit alles? Vader Plumel komt mij voor een slimme vogel te zijn, en uw vrome jonge juffer lijkt mij niet minder bij de hand dan haar papa.»

Het wordt waarlijk onmogelijk de minste geschiedenis te vertellen, wanneer de lezer zulke denkbeeldige gevolgtrekkingen maakt uit de onschuldigste feiten en een denkbeeldig persoon

schept naast den werkelijken persoon, dien men hem met zooveel zorg en nauwkeurigheid tracht voor te stellen. . . . Overigens, zoo gij meer weet dan ik van mejuffrouw Plumel, geef ik u de pen over en verzoek u mij de inlichtingen te verstrekken die ik nog niet heb. Ik ken haar slechts van aanzien: zij is leelijk, buitengewoon mager en slecht gebouwd, maar om dat te vergoeden — zoo 't eene vergoeding mag heeten, — is zij bijzonder lang.

»Gij behoeft u de moeite niet te geven er bij te voegen dat zij buigzaam en sierlijk is als een rietje.»

Zie nu eens aan hoe die zucht om het verhaal vooruit te loopen u blootstelt aan vergissingen! Het merkwaardige in Rosalie is juist dat zij volstrekt niet bevallig noch buigzaam is. Zij heeft wel een zekere onderscheiding, maar die is geheel en al »zedelijk», innerlijk, en wordt door geen enkel uiterlijk teeken aangetoond.

Alles wel beschouwd, is juffrouw Plumel volstrekt niet bekoorlijk: wij kunnen daaraan niets veranderen, niet waar? daar zij reeds sedert acht en twintig jaren zóó is geweest. Ik zeg, maar acht en twintig jaar, want het was te Kerlawen algemeen bekend, dat zij tot haar derde of vierde jaar buitengewoon schoon was. In ieder geval weet zij dat zij niet mooi is; honderd maal heeft zij gezegd dat zij ongehuwd wilde blijven om haar leven toe te wijden aan vrome daden en werken, die haar dierbaar zijn.

Maar laat ons geen nuttelooze praatjes maken. Al wat ik u kan zeggen is dat ik tot nader order, de gewichtige diensten die juffrouw Plumel aan Corentin bewijst, voor goede munt opneem, en dat ik de deelnemende woorden die zij altijd zegt wanneer er van de overledene wordt gesproken, voor oprecht gemeend houd. En zie daar; ik zal u één kleine bijzonderheid vertellen te dien opzichte.

Kerroch verwaarloosde het graf zijner vrouw

eenigszins. Gij begrijpt daar zeker de reden van. Wij dienen zelfs te bekennen dat Kerroch geen voet op het kerkhof had gezet sedert den nacht der opdelving.

Welnu, Rosalie wist hem met zooveel fijngevoeligheid en goedheid te leiden, dat zij zijn tegenzin overwon; zij overreedde hem eens te gaan bidden bij dat graf.

Ik vraag u, zou een intrigante dät doen?

't Is waar dat toen de ongelukkige apotheker geknield lag bij het graf dat, zooals hij wist ledig was, (het was op een Zondag en het kerkhof vol bezoekers), — en dat hij zich verplicht zag een diepe droefenis te veinzen, hij zich zoo innig schaamde, dat hij eensklaps opsprong, en wegüep als iemand die door een plotselinge — ongesteldheid, zullen we maar zeggen, — wordt overvallen.

NEGENDE HOOFDSTUK.

Op dien Zondag was het juist de uitgaansdag van Marianne en de twee winkelbedienden, zoodat het huis volkomen leeg was. Nu was dit de eerste keer, sedert zijn noodlottig avontuur dat Kerroch alleen te huis én vrij was. Hij gevoelde een oogenblik van verrukking, de heerlijkheden van 't verleden ontwaakten weder in zijn hart, en zonder tijd te verliezen, spoedde hij zich naar Céline toe.

Nauwelijks was hij in de witte kamer gekomen, of hij zag zich verplicht naar de vensters te vliegen en ze wijd open te zetten om de lucht te ververschen. Dit gaf hem een pijnlijken indruk die niet verminderde toen hij de oogen om zich heen sloeg. Er heerschte een

vreeselijke wanorde: Jocelyn lag verscheurd op den grond tusschen de gebroken bobèches, de kandelaars en de vuile scherven der lantaarn. De stoelen en het kanapétafeltje lagen over den vloer. Niettegenstaande dit alles, stak hij met vrome oplettendheid eenige eindjes kaars aan die hij in der haast opraapte; maar de neergelaten gordijnen en de open vensters lieten zooveel daglicht in dat de gewijde illuminatie alle begoocheling verloor. 't Was geen verlichte kapel meer, maar een wanordelijk vertrek, half beroofd van huisraad, en waar 't behangsel, dat hier en daar verontreinigd was door breede spinnewebben, op sommige plaatsen aan flarden neerhing. Bij het licht van den dag was die omgeving afschuwelijk, treurig en bijzonder prozaisch. Het baatte hem niet de oogen te sluiten en te fluisteren:

»Mijn Céline, ik behoor u toe, kom bij mij, mijn dierbare»

Hij bleef ijskoud, zonder veerkracht, als een

danser die eensklaps door een kramp aan den grond wordt geboeid.

In dezen gemoedstoestand was hij, toen hij er toe besloot de deur van het heiligdom te openen. De besluitelooze wijze waarop hij den sleutel omdraaide, de flauwe kniestoot dien hij tegen de deur gaf, deden denken aan iemand die met tegenzin een onaangename plichtpleging volbrengt.

O, afgrond van 't menschelijke hart, wie zal ons uwe geheimen verklaren?

Céline zat nog steeds op dezelfde plaats, nog steeds had zij haar rooskleurig mutsje op, nog steeds was haar japon over het kleed uitgespreid, en haar met ringen versierde hand rustte bevallig op den arm van den leunstoel; zij was onverstoord. Evenwel was zij aanmerkelijk vermagerd; haar voorkomen was minder opgeruimd, haar gelaat in één woord: zij zag er slecht uit.

Deze bijzonderheden troffen onzen goeden

vriend zoo geducht, dat reeds de eerste harte-lijke ontboezeming in den aanvang gestuit werd.

„Mijn God! wat is zij veranderd!” riep hij met ontzetting uit.

Dit woord schildert den toestand waarin Co-rentin zich bevond, op een bewonderenswaardige hoewel treurige wijze: het ideaal verdween, de geestvervoering ontvlood hem. Hij gevoelde dit en het was een folterende gedachte voor hem Hij wierp zich dus met een zekeren toorn aan de voeten zijner vrouw, en kuste hartstochtelijk den zoom van haar kleed. Maar onmiddellijk sprong hij op en trok een leelijk gezicht De zaak was, dat Céline met een dikke stoflaag was bedekt. Was het mogelijk dat de heiligste aller relikiën aldus werd verguisd? Welk een bloedig verwijt school in dit kleine feit! Wat wreeder bewijs kon zij hem geven van zijn goddelooze nalatigheid, van zijn lafhartige verzaking?

Zich tot in zijn hart schamende ging hij een stoffer halen, en begon met veel zorg te blazen, te stoffen, te borstelen, nam elke piooi van Céline's japon op en vervolgde zijn stofjacht tot in de kleinste schuilhoekjes.

»Dat duivelsche stof!» mompelde hij; »het dringt onder de deur door en hoopt zich op in deze kast; dat drommelsche stof!»

Toen begon hij alle reten en gaten dicht te stoppen en te kalefateren. . . . Die handenarbeid deed hem waarlijk goed, bracht zijn geest tot bedaren, verdreef zijne sombere zorgen en weldra gevoelde hij zich betrekkelijk gerust.

»Zie zoo, nu ziet ge er wat zindelijker uit, mijn lief kind,» zei hij, »nu 't heeft me dan ook vrij wat moeite gekost; nu zullen we de kamer eens gaan aanvegen.»

En hij volbracht ook dit aandoenlijk werk met die goedaardigheid, dien eenvoud die eigenlijk de grondslag van zijn karakter was. Hij had zijn jas uitgetrokken om zich vrijer

te kunnen bewegen, en veegde, boende, poetste overal, zonder evenwel op te houden met zijn lieve vrouw te praten. Maar het gesprek had heel geleidelijk een vertrouwelijker aard aangenomen. Hij gaf haar bericht omtrent zijne zaken, sprak haar over deze of gene lastige schuldvordering en vroeg haar om raad; hij voorkwam hare tegenwerpingen, verklaarde haar met de grootste omzichtigheid alle zaken, en verzuimde zelfs niet eenige kunstgrepen aan te wenden die haar smaak vleien of haar lichtgeraaktheid voorkomen konden.

»Gij hebt gelijk, mijn kippetje,» zei hij op zeker oogenblik,» wellicht had ik juffrouw Plumel niet zooveel inzage van onze zaken moeten geven, maar ik zat zóó in de verleghenheid! Overigens, zij weet er niet zooveel van als zij 't wil doen voorkomen. Ik, ik ben het die hier alles bestuurt, weet ge? of liever moest ik zeggen, gij doet het, even als voorheen, want gij zijt de beschermengel van den

huiselijken haard, mijn poesje; Rosalie is een zeer goede meid, dat verzeker ik u. Gij kunt u niet voorstellen hoe veel eerbied zij voor u heeft. Zoo dat niet ware, zou ik nimmer toegestaan hebben dat zij haar neus stak in uw boeken, of aan tafel de plaats in zou nemen die gij bekleeddeet."

»'t Hindert u immers niet, dat zij die plaats nu heeft ingenomen? Waarlijk, 't is de moeite niet waard er veel woorden om vuil te maken. Zij gaat daar zitten om nader bij de schel te zijn, dat is doodeenvoudig. Gij ziet wel dat gij ongelijk zoudt hebben indien ge dat kwalijk naamt. Zij komt te dikwijls hier in huis, zegt gij? — Nu, dat is waarlijk gekheid! Ja, ik begrijp wel, gij maakt deze aanmerking niet om u zelve, maar voor de menschen; voor die booze, kwaadsprekende wereld, die altijd bereid is overal kwaad in te zien. Maar denk eens na, mijn schatje, 't zou immers allerbespottelijkst zijn. Ha, ha, gij weet wel dat juf-

frouw Rosalie niet wereldsgezind is. Zij is gestreng als een non — en dan, niet mooi, neen, zij ziet er in 't geheel niet lief uit. Fatsoenlijk, deftig; o ja, dat geef ik u toe, maar deftigheid, fatsoenlijkheid, 't mocht wat! Ja, bezat zij slechts een tiende gedeelte van uw schoonheid o, dan dan zou 't mogelijk zijn te deksel! Maar zoo is 't niet gemeend, waarlijk. Komaan, laat eens zien, we zullen de vensters sluiten; en dan moet ik mij gaan aankleeden, want weet ge vandaag eet ik ge weet wel? dáár, aan de overzij; ik eet van daag bij hen Adieu, lieve vriendin. Gij zult niet ongeduldig worden als ik morgen niet mocht komen, wèl? Gij begrijpt wel hoeveel verhinderingen ik ondervind! Maar mijn hart is altijd bij u. Nu, tot wederziens, mijn liefste”

En hij draaide den sleutel der kast tweemaal om.

»Wat een dwaasheid koopwaren te willen

plaatsen in deze kamer!" dacht hij onder het aankleeden. »'t Is waar, dat juffrouw Plumel zich niet op mijn standpunt kan plaatsen, omdat zij mijn toestand niet kent. Zij weet dat er op de eerste verdieping twee groote kamers leeg staan; nu zegt zij: »maak gebruik van die kamers daar gij ruimte te kort komt." Dat is een zeer verstandige raad; maar, ik kan dien niet opvolgen.... 't is wel ongelukkig."

TIENDE HOOFDSTUK.

Van dien dag af, onderging Corentin's uiterlijk een merkbare verandering. Langzamerhand verloor hij zijne zonderlinge manieren; zijn gelaat droeg niet meer die noodlottige en onrustige uitdrukking die het sedert den dood zijner vrouw had aangenomen. Hij had een vriendelijk woord voor de klanten, en somtijds glimlachte hij ook tegen hen. Hij was wel niet vroolijk, maar zijn treurigheid werd vriendelijker, gematigder, hij was geen onmogelijke weduwnaar meer; en trok de aandacht niet meer zoo. Zelfs zag men hem in de stad wandelen en dem kommissaris van politie zeer beleefd excuus vragen over de wel wat ruwe wijze waarop hij hem had behandeld.

Ontegenzeggelijk was het waar dat Kerroch weer lust in het leven kreeg; hij at en sliep geregeld; het klagelijk gehuil van Loulou, dat zich van tijd tot tijd nog eens liet hooren, hinderde hem niet eens meer.

Gelooft echter niet dat hij het verledene had vergeten en dat de herinnering aan zijn vrouw minder levendig was. Hemelsche goedheid, neen! Nooit had die goede man meer over Céline gesproken, maar — hij sprak nu zonder die opgewondenheid, met kalmte. Hij wist omtrent haar duizende kleine huiselijke bijzonderheden te vertellen, duizend allerliefste anekdotes waarmee hij zijne gesprekken opluisterde als een oud gediende dat doet met de herinnering der veldtochten waaraan hij deelnam. Overigens begon hij eensklaps een groot belang te stellen in zijne zaken, die met den dag vooruit gingen; wanneer hij bevelen gaf was zijn stem vaster en krachtiger; hij ging alles met meer ijver na, sprak van zijne kapitalen,

van zijn bankier, van den aanmerkelijken invloed dien de staatkunde kon uitoefenen op den handel; en er waren tijden waarop de overvloed van koopwaren die in zijn huis opgehoopt lagen, bewees dat hij het recht had zich als een aanzienlijk koopman te beschouwen. Het ongeluk wilde dat juist op een van die drukke dagen, Juffrouw Plumel die met haar vader bij Corentin kwam eten, met den voet tegen eene verzameling fleschjes stootte die bij de deur der eetzaal waren neergezet en het evenwicht verloor. Gelukkig vingden Corentin en Plumel haar in hunne armen op.

»Rosalie, kind, mijn kind, hebt ge u bezeerd? Niet? O God, zij had een doodelijken val kunnen doen! Maar ik vraag u, is dat nu ook een idée, zoo'n hoop flesschen vóór eene deur te zetten! 't is allerdomst, op mijn woord!»

»Gij ziet wel, mijn vriend, hoe zeer het mij spijt.... Ik wist niet dat die flesschen daar stonden.»

»Ja, dat mankeerde er nog aan! die man is merkwaardig!»

»Een weinig arnica, juffrouw; gij kunt uw voet zonder pijn bewegen, niet waar? Ik heb ook waarlijk geen ruimte genoeg, Plumel.»

»Maar 't is u vijftigmaal bewezen, dat gij onmetelijke zolders hebt, en op de eerste verdieping ik weet niet hoeveel kamers die gij niet gebruikt. Wat doet gij met die kamers; maakt ge er ook misschien valsch geld?»

»Gij oordeelt niet juist, Plumel; daar zouden de koopwaren aan de zon blootgesteld zijn.»

»Aan de zon! en die kamer liggen juist op het noorden! Ge houdt mij, geloof ik, voor den gek.»

»Moet ik u dan weer er aan herinneren dat mijn vrouw den laatsten snik gaf in een van die kamers?» mompelde Kerroch de oogen neerslaande.

»Meer dan iemand ter wereld, eerbiedig ik hartzaken. Gij zijt ontroostbaar; dat strekt u

tot eer, maar dat is geen reden om ongerijmdheden te begaan. Ik ben ook weduwnaar en weet dus wat het zegt. Welnu, men sterft er niet van; ziedaar, als ik dan de punten op de i's moet zetten. Ik ben er niet van gestorven — integendeel. Gij zult doen zooals ik."

»Ach, Papa!" riep Rosalie uit.

»Gij zijt wreed, Plumel;" voegde Corentin er bij.

»Ik ben oprecht, dat is alles; maar die eeuwige treurigheid begint mij dan ook te vervelen. Ik verfoei al die malle kuren; 't is enkel trots, hoogmoed, anders niet. Juffrouw Kerroch zaliger, van wie ik geen kwaad wil spreken, zou nooit"

»Mijnheer Kerroch, ik ben alles aan haar verplicht, drie jaar van het zuiverste geluk."

»Nu, mijn waarde, gij zijt met weinig tevreden. 't Zuiverste geluk! Neen, waarachtig, gij zijt met weinig tevreden. Ik verklaar u, was ik de man van uwe vrouw geweest, dan zou het nu en dan gespoekt hebben in ons

huis. Dat is al wat mijne bescheidenheid mij toestaat u te zeggen. Ja, het zou er gespookt hebben, zoowaar als dit een bord is. Rosalie, reik me de flesch aan."

»Gij miskent mijn vrouw. Ik ben haar deze zaak verschuldigd, die zij, om zoo te zeggen, schiep," vervolgde de apotheker met de zachtmoedigheid van een offerlam; »haar ben ik den voorspoed mijner handelszaken verschuldigd, en de

»En aan de anderen zijt ge niets verplicht, niet waar? Gij zijt hèn geen dank schuldig wier vriendschap, ja, ik durf zeggen, wier trouwe zorg u belet heeft — op de flesch te gaan. Wij, mijnheer, wij hebben u weer opgeholpen. Zonder mijn dochter en mij waart gij een verloren man!"

»Papa," zei Rosalie, »een weldaad te verwijten, foei; dat is slecht!"

»Maar, Plumel, beste vriend" stamelde de apotheker.

»Mijnheer Kerroch, maak mijn vader niet driftig, in 's hemelsnaam! Gij doet mij den dood aan!»

En zij hield den zakdoek voor hare oogen.

Toen Corentin dit zag, geraakte hij buiten zich zelve, hij vloog naar Rosalie toe, en zei met hartverscheurende stem:

»Juffrouw, ik bezweer u»

»Raak mijn dochter niet aan, mijnheer; dat verzoek ik u: gij behoeft geen komedie te spelen.»

»Ach, papa!» snikte Rosalie en zocht een toevlucht in de armen haars vaders; »dat zou ik nooit van hem gedacht hebben! Laat ons heen gaan, lieve papa; laat ons dadelijk heen gaan.»

En zij gingen heen.

ELFDE HOOFDSTUK.

Met groote stappen liep Kerroch in de eetzaal op en neer, met zijn servet onder den arm, want de ontroering had hem allen eetlust benomen.

»Dat had ik nooit van hem gedacht,» — mompelde hij. »Zij heeft niet gezegd: »van mijnheer Kerroch» — zij heeft gezegd: »van hem». En in dit »van hem» zag hij iets vreemds, iets vertrouwelijks. In deze vergetelheid van alle uiterlijke vormen zag hij een diepe aandoening. En dat plotseling heengaan was onverklaarbaar! Die tranen terwijl zij zeide: »gij doet mij den dood aan!».... Welke reden kon een vrouw, zoo rein, zoo deugzaam als zij hebben, om haar karakter zoo te verzaken?»

„Ik herinner mij dat ik mijn vrouw wel wat overdreven geprezen heb. Maar is die overdrijving niet vergeeflijk bij een weduwnaar? Weten zij dan niet hoe dat gemeend is?”

Eensklaps bleef hij stilstaan en de armen over de borst kruisende sprak hij:

„O lieve hemel, zou zij wellicht jaloeersch zijn op mijn Céline? . . . Neen, 't is onmogelijk . . . en toch . . . waarom zou zij mij die onbegrensde toegenegenheid getoond hebben, waarom zou zij zich met zooveel belangstelling bezig gehouden hebben met mijne zaken? Wel, wel, wat een avontuur! . . . Dát is bepaald waar, had ik hen niet gehad in mijne . . . krisis, dan was 't met mij gedaan geweest. Ik was krankzinnig, volslagen krankzinnig. En zij hebben zich bewonderenswaardig getoond. Dat ik toch niet bemerkte heb dat zij mij lief had! Dat ik niet kon zien hoeveel teederheid er verscholen was onder die ingetogenheid en die waardigheid! . . . Ach! mijn arme Céline zou

den moed niet hebben gehad zulk een harts-tocht in haar hart te verbergen. Neen, zij onderscheidde zich niet door haar bescheidenheid. Zij zeide al wat zij dacht en zelfs iets meer dan dat. Arme lieve! opvliegend als buskruit waart ge! wees maar gerust; niettegenstaande uw vele gebreken zal ik nimmer vergeten dat gij mijn eerste liefde zijt geweest."

In deze overpeinzingen was een groot gedeelte van den avond voorbijgegaan, zoo dat hij, toen hij het halftien hoorde slaan naar zijn schrijftafel liep. Hij herinnerde zich eensklaps dat zijn kas niet was afgesloten en dat hij zijne rekeningen moest nazien eer hij naar bed ging. 't Was de eerste keer dat hij dezen moeielijken arbeid alleen verrichtte, en het duurde dus lang eer hij er mee gereed was. Het had reeds twaalf uren geslagen en de getrouwe Loulou had juist opgehouden met janken, toen onze vriend er eerst aan kon denken naar bed te gaan. Hij was zenuwachtig,

onrustig en gevoelde zeer goed dat hij dien nacht slecht zou slapen.

Nimmer werd eenig voorgevoel zoo door feiten gerechtvaardigd. Nadat hij zich meer dan twee uur lang had om en omgewenteld in zijn bed, had hij juist de oogen gesloten, en verloor het bewustzijn reeds, toen hij een vreemd geluid meende te hooren dat veel geleck naar den wind wanneer hij door de dennenboomen der heide ruischt. Een geheimzinnige schemering verlichtte het vertrek, en onder de gordijnen van het ledekant verscheen de overledene zelve, niet met het rooskleurige mutsje op 't hoofd en in haar zondagschen japon uitgedoscht, maar in haar ochtendjak, het haar in papillotten en de slaapmuts op één oor; in één woord, zoo als Kerroch haar alle dagen van zijn leven had gezien.

Zij trad naar haar man toe zonder een van al die plichtplegingen die spoken gewoonlijk maken bij dergelijke gelegenheden, maar met

haar gewonen vluggen gang en driftige kleine stappen; zij zette hare armen in de zijde en zag hem strak aan. Hij stak reeds de armen uit om haar te omhelzen en fluisterde:

»Céline, mijn engel, welk een geluk!»

Doch met een driftige beweging wees ze hem terug en sprak:

»Geen gekheden, jongetje; laat ons niet veel praten, maar spijkers met koppen slaan.»

Corentin was geheel verslagen. De dichtertelijke sluier werd zoo in eens weggerukt; er was niet aan te twifelen, zij was het wèl, 't was de ware Céline met haar schitterend oog, haar heldere stem, hare gebiedende gebaren, en hare papillotten . . . »O, mijn dierbare engel, ik dacht juist aan u;» mompelde hij beschroomd.

»Zeg eens, zijt gij van plan mij voor den gek te houden? Dat zou me in 't geheel niet lijken, hoor; ik waarschuw u.»

»Mijn liefstel kunt gij gelooven . . .»

»Zwijg toch, hou dan toch uw mond! Gij diendet toch te weten dat zulke vliegers niet opgaan bij mij. Wat is dat, gij sleept me heen en weer als een oude koffer, gij sluit me op in een kast, gij maakt mij schoon alsof ik een paar oude laarzen was en dan verbeeldt ge u nog dat ik handschoenen zal aantrekken om u mijn meening te zeggen?»

»Céline, ik bezweer u, uit eerbied voor u zelve, spreek zoo niet tegen mij. Verwijt ge mij dan dat ik u te zeer heb bemind? Die gedachte alleen doet mij 't hart breken. Toen ik u onder 't echtelijk dak terugbracht, wilde ik....»

»Heb ik u ook soms verzocht mij te gaan opdelen, alsjeblijft?»

»Ik meende een ingeving van uw zijde te volgen, mijn liefste; ik dacht: »zij lijdt onder die ijsskoude aarde, zij kermt, zij....»

»Dat was mijn zaak en niet de uwe. — Maar gij hebt altijd het bespottelijke zwak gehad uw neus overal in te willen steken! Ik

stierf, welnu, dus was ik dood; dat is een ongeluk dat iedereen kan overkomen. Dat gij weduwnaar zijt is geen reden om mijn winkel te sluiten, om mijn handel in verval en het geheele land in opstand te brengen? Wel, wat drommel, gij zijt de eerste niet die weduwnaar wordt, en men zal er u niet voor décoreeren; 't is geen schitterende daad, zijn vrouw te verliezen! Maar, mijnheer is te trotsch om te doen als iedereen; hij moet rouwpluimen, waskaarsen, en.... Jocelij n hebben; hij heeft de twee grootste kamers van zijn huis noodig, om op zijn gemak te kermen en te schreien, als een groot heer. En terwijl gaat alles in huis schotsch en scheef; de rekeningen en facturen worden op den 30^{en} der maand niet betaald; men weet niet waar men met zijn voeten heen moet, men trapt doozen plat en schopt flesschen stuk, zoo ligt alles in huis overhoop. Hoor eens, dat kan zoo niet langer meer duren!"

»Mijn Céline, gij hebt mij niet begrepen,» mompelde de arme man die nu waarlijk overstelpt was van verdriet. »'t Is uit eerbied voor uw nagedachtenis dat ik die twee kamers heb vrijgehouden.»

»En gij denkt wellicht, dat ge mij uw knollen voor citroenen zult verkoopen? Is 't ook uit eerbied voor mijn nagedachtenis dat die duivelsche Plumels hier huishouden alsof ze den boel veroverd hadden?»

»O, wat dat aangaat, mijn lieve, gij weet immers wat ik u heb gezegd van Plumel en zijn dochter? gij zijt onrechtvaardig, dat verzeker ik u. Welnu, ja; ik beken dat ik door mijn liefde vervoerd, een onbezonnenheid, een dwaasheid heb begaan, maar God zelf zou mij daarom niet kunnen veroordeelen.»

»Zoo, nu moet ge er den goeden God ook nog in halen, dat ontbreekt er nog aan! Gij zijt apotheker, niet waar?»

»Ik ben artsenijsmengkundige, daar heb ik mij nooit over geschaamd.»

»Gij zijt apotheker. Ik heb u een goede positie bezorgd, ik heb u voortgeholpen, ik heb een siroop uitgevonden, prospectussen opgesteld . . . al den duivel heb ik gedaan. Gij behoeft nu maar zoo voort te gaan; 't is zoo eenvoudig, zoo gemak'lijk mogelijk; maar in plaats van u met uw zaakjes te bemoeien, houdt ge u op met menschen te balsemen die u nooit kwaad deden, en dat nog wel met allerlei stinkende kruiden! Gij steekt zoo maar acht kaarsen te gelijk aan, als een echte doorbrenger die ge zijt! gij speelt op de gitaar als een malloot, en wordt op den eersten den besten boonenstaak verliefd . . . En denkt ge dan dat de goede God dat aardig vindt? Kijk, ik moet over u lachen: goeden avond.»

»Mijn engel, mijn welbeminde!» riep de rampzalige echtgenoot en stak de armen uit.

Maar Céline was verdwenen.

Den volgenden morgen ontwaakte Kerroch met een vreeselijke hoofdpijn. Zijn borst was benauwd en hij bleef eenige oogenblikken liggen met wijd geopende oogen, roerloos, versuft, eer hij zich zelven rekenschap kon geven dat het vreeselijke tooneel van den verloopenen nacht siechts een afschuwelijke nachtmerrie was geweest.

Hij wist toch wel dat Céline niet in staat was zulke schandelijke woorden te spreken; hij wist wel dat het niets was dan een duivelsche mystificatie, en toch kwamen die smadelijke gezegden hem telken weer voor den geest, zonder dat hij 't wilde; men is geen meester over zulke zaken.

»Wat verwonderlijk is,» dacht hij onder het aankleeden, »is zoo'n zuiveren samenhang te vinden, in een reeks van ongerijmdheden, als deze droom bevatte. 't Is niet mogelijk logischer te raaskallen dan ik gedaan heb. Zeker ben ik op mijn rechterzij gaan liggen, daar kan ik

niet tegen; en mijn hoofd lag zeker te laag. Ach, dat arme menschelijke brein! Is 't niet een ongeluk een verbeeldingskracht als de mijne te hebben? 't Is overigens zeer zeker dat ik met dat balsemen mijner vrouw een dwaasheid heb begaan, dat is duidelijk.... 't Is zelfs meer dan een dwaasheid; 't is bespottelijk en kinderachtig. Ik ben niet aandoenlijk, ik ben komiek, en niets meer. Van een handvol stof een voorwerp van eerbied, van goddelijke vereering te maken! maar dat is bepaald goddeloos, dat is zuiver heidensch, zelfs!.... Mijn beminde vrouw is niet in die kast, maar in den hemel, daarboven, verklaard, onstoffelijk, los van alle aardsche zorgen.... Ha, hoe verruimt dat het hart, als men alle zaken beschouwt in dit waarachtig godsdienstige licht!"

Hij wandelde eenige keeren op en neer en dacht terwijl na over die gewichtige vraagstukken; toen de oude dienstmaagd hem op haar weg naar de keuken voorbij liep.

»Marianne,» zeide hij, »maak eens een goeden pot stijfsel, maar niet te dik, alsjeblieft. Ik heb iets te plakken.»

Inderdaad moest hij het heiligdom van Céline nauwkeurig kalfateren, want de noodzakelijkheid om die twee kamers in gebruik te nemen, en de sporen uit te wisschen van de ziekelijke opgewondenheid waarover hij zich nu schaamde, was hem duidelijk geworden sedert hij ontwaakte uit dien benauwden droom.

Het verstandigste zou zeker geweest zijn die beminde overblijfselen aan de aarde terug te geven; doch dit was onuitvoerbaar, ten minste voor 't oogenblik. Later zou zich ongetwijfeld een gelegenheid opdoen om zonder gevaar tot die kleine verhuizing over te gaan.... Hij zou er over nadenken; maar het noodzaak'lijkste, dat onverwijld moest geschieden, was dadelijk de plaats op te ruimen om zijn handel niet langer te belemmeren.

Hij sloot zich dus op en ging ijverig aan het werk.

Ik zou liegen als ik beweerde dat hij geen enkele maal aarzelde bij dezen arbeid, dat zijn hart niet onwillekeurig sidderde, dat zijn hand niet beefde. Hij was al te veel dichter, en had zijn vrouw te innig lief om zoo onvoorwaardelijk koelbloedig te blijven; maar de overtuiging dat hij een plicht vervulde, gaf hem veel kracht en moed.

Gelukkig stond er in de witte kamer een zwaar ouderwetsch buffet, dat in de familie van geslacht tot geslacht was overgegaan. Met veel moeite schoof hij dit zware meubel voor de kast, maakte het met twee stevige schroeven vast in den muur, spijkerde de deur van 't boudoir dicht, en opende toen de deuren en vensters om licht en lucht in te laten; daarna zamelde hij de eindjes waskaars op, nam de kandelaars en de gebroken bobèches weg, benevens de boeken die overal verspreid lagen

en nog sporen van zijn tranen droegen; kortom, hij ruimde alles op wat aan de vreemde dwaasheid kon herinneren waarvan hij het slachtoffer was geweest.

Toen alles gedaan was, was hij nat van zweet, maar hij gevoelde een innige zelfvol-doening.

»'t Is maar waar,» mompelde hij, »dat dit een prachtig pakhuis, maar ongelukkig genoeg in tweeën verdeeld is; maar er zal wel eens een dag komen, ja, wellicht al zeer spoedig, dat ik dit ongemak ook kan wegruimen.»

Daarna riep hij zijn bedienden, als 't ware met een zegevierende stem: »Kinderen,» zeide hij, »helpt mij al die koopwaren naar de eerste verdieping brengen; en laat ons haast maken, er ligt hier beneden een schroomelijke warboel.»

TWAALFDE HOOFDSTUK.

Twee uren later stond Corentin Kerroch, met verlakte laarzen aan en een witten das om, voor 't huis van Plumel en lichtte met bevende hand den klopper op. En toen hij dien klopper in de hand hield, bleef hij hem zoo eenige oogenblikken vasthouden, eer hij hem liet neervallen.

Niet dat hij aarzelde om bij zijne vrienden binnen te treden; integendeel hij was volkomen er toe besloten hen dit verzoeningsbezoek te brengen; want hij overwoog dat het onrecht aan zijn zijde was, en dat zijn waardigheid dus eischte dat hij den eersten stap tot toenadering deed. Maar tezelfder tijd dacht hij bij zichzelve: »Dit is juist het uur dat Plumel

zijn partijtje billart speelt in het »Café du Commerce»; dus is juffrouw Rosalie alleen tehuis. Wat zal er nu gebeuren?» En zijn verbeelding spiegelde hem een hartstochtelijke scène voor. »Hoe zou zij nu nog de kracht hebben om de liefde te verbergen die zij voor mij gevoelt? Hoe zou zij na die onwillekeurige bekentenis van den vorigen avond nog kunnen veinzen? Als zij mij ziet, zal zij zeker blozen, ontroeren, in tranen wegsmelten en misschien . . . bezwijmen? Wat zal ik dan doen?»

Maar hij gevoelde wel dat het in de gegeven omstandigheden onmogelijk was, vooruit een gedragslijn te bepalen, dat alles afhing van de ingeving van 't oogenblik; en moedig trad hij het huis in.

Rosalie zat bij het venster, en was kalm en bedaard bezig een groote mand erwten te doppen. Haar gelaat verraadde niet de minste aandoening; haar lange vlugge vingers

staakten hun werk niet, zoodat Corentin, die heel iets anders verwachtte, zeer verrast was over den om zoo te zeggen bijbelschen eenvoud van dit huiselijk taf'reel. Terwijl hij verlegen zijn hoed in de handen ronddraaide, zonder een enkel woord te kunnen uitbrengen, zeide zij:

»Dit zijn de eersten van 't jaar, mijnheer Kerroch; kijk eens hoe malsch en zacht ze zijn; malsch als boter, mijnheer Kerroch.»

»Nu reeds doperwten? wel dat is verbazend! als boter zoo malsch, waarlijk, als grasboter. Er zijn reeds eenige zeer dikke bij.»

»Natuurlijk; ik heb ze niet volgens model besteld. Die dikke erwten daar zullen we bij een eend eten.»

»Een eend?«

»Houdt gij meer van knolletjes bij een eend? wij ook. Maar een malsch karbonnaadje, of een paar vette duifjes kunnen de plaats van de eend wel vervullen.»

»O, dat is waar, juffrouw, ja, dat is wel waar.»

»Wanneer ze zoo zacht zijn als deze, worden ze bij ons met room gestoofd, en met een bosje sla', een takje peterselie en een bosje prij. Maar nooit met suiker.»

»Gij doet mij verwonderd staan. Ik dacht dat er altijd een klein, klein beetje suiker in werd gedaan bij 't stoven.»

»Nu, ieder doet wat hij wil daaromtrent. Maar bij ons komt er nooit suiker in; dat is al wat ik u kan zeggen.»

»Zeker, juffrouw, o, zeker.»

»Het is klaar als de dag, dat ze mij vergeven heeft,» dacht Kerroch, nadat zij zoo eenige oogenblikken gepraat hadden. »Welk een kiesche en slimme wijze om elke opheldering te ontwijken. Edel karakter!»

Deze bedenking gaf hem nieuwen moed, en hij vervolgde:

»Ik ben geheel afgemat van vermoeyenis,

juffrouw Rosalie. Ik heb van daag gewerkt als een daglooner.

»Nu, ga dan zitten, buurman. En welken arbeid hebt gij alzoo verricht?»

»Ik heb al de koopwaren die in het benedenhuis opgestapeld lagen laten, overbrengen naar de . . . hm, hm, naar de kamers op de bovenverdieping.»

Was dit niet alsof hij haar zeide: »om u te behagen, juffrouw Rosalie, treed ik het verleden met voeten, ik ruim Céline uit den weg, ik offer u alles op.» Dit begreep zij ongetwijfeld, maar zij wilde het niet laten blijken, want zij antwoordde hem vrij onverschillig:

»'t Is, ik weet niet hoe lang geleden dat gij dien maatregel hadt moeten nemen. Uw inrichting was waarlijk alleronverstandigst, dáár, ik zeg het u ronduit.»

»Gij hebt altijd gelijk. Ik weet zoowaar niet hoe ik het zoolang heb kunnen stellen buiten die twee kamers. Enfin, het gebrek is nu her-

steld. Ik heb een der kamers in beslag genomen voor al de flesschen.”

»Die voor de deur der eetkamer stonden? Nu, zooveel te beter!”

»Al de flesschen, ja, juffrouw, al de flesschen, en de doozen ook. Daar zullen wij voortaan ook al de kleinere verpakkingen gereed maken. Wat de andere kamer betreft”

Daar sloeg de pendule.

»Al vier ure?” riep Rosalie uit. Ach lieve hemel, en mijn zitting!”

Met verdubbelde aandoening vervolgde de apotheker evenwel:

»Wat de andere kamer betreft, die is zeer geschikt voor het drogen en afpluizen van kruiden enz. Ik zal er rekken en plankjes laten maken”

»Vergeef mij, mijnheer Kerroch, maar heden is er zitting van de Sint Claudia-vereeniging en het uur”

»O, ik vraag u duizendmaal excuus; ik ben

waarlijk onbescheiden, ik ga heen. O, duizendmaal excuus!”

»Volstrekt niet; blijf maar hier. Aanstonds komt mijn vader thuis en dan kunt gij hem al uw zaakjes vertellen. En wilt ge terwijl voor mij die erwten doppen die nog over zijn! Dat zou heel lief van u wezen.”

Zonder Corentin's antwoord af te wachten, lei zij het voorschoot vol groene peulschillen dat zij voor had gehad op zijn schoot, en liep schielijk heen.

»Zij is betooverend!” mompelde hij terwijl hij zijn handschoenen uittrok.

DE TIENDE HOOFDSTUK.

Zij was niet schoon, neen, dat is zoo, maar zij had iets, iets, ik weet zelf niet wat, dat waarlijk zeer merkwaardig was. Haar leelijkheid zelfs, het is zonderling zoo iets te zeggen, maar zelfs haar leelijkheid stond haar niet kwaad. Leelijkheid! was het niet veel meer originaliteit en als 't ware de ongemeene uitdrukking van een zeer merkwaardig voorkomen?

Zij geleek niet op iedereen, dat is zeker, maar men zou haar toch niet anders hebben willen zien. Mager, ja? dat geef ik u toe, maar zonder die magerheid, die de harmonie van haar persoon volmaakte, zou ze u onnatuurlijk voorgekomen zijn. Wat haar ouderdom

aangaat, 't zou onverstandig geweest zijn haar dien als een misdaad toe te rekenen. En, in gemoede gesproken, zou men bij een zeer jong meisje zooveel verstand, zooveel kennis van zaken, zooveel bedaardheid gevonden hebben?...

Die bedaardheid vooral bekoorde Corentin, hoewel ze hem tezelfder tijd eenigszins verlegen maakte; de arme jongen was zoo gewend aan de luidruchtige levendigheid zijner overleden echtgenoot! 't ging hem als die menschen, die na in een vreeselijk rumoer geweest te zijn, onweerstaanbaar aangetrokken worden door de stilte.

»Wat zal ik u zeggen? ik had geen jeugd gehad; ik heb een onverstandig huwelijk gedaan;» zeide hij op een avond, in een oogenblik van vertrouwelijkheid, tot zijn vriend Plumel.

»Dat is ook altijd mijn gedachte geweest, beste Kerroch.»

»Ik durf u dit te zeggen, omdat gij een

man zijt die zulke confidences kunt begrijpen. Wel,” hij fluisterde Plumel in 't oor — »om u de waarheid te zeggen, Céline was de vrouw niet die ik had moeten trouwen. Maar dat blijft geheel onder ons, hoor, wat ik u nu toevertrouw!”

»Dat spreekt van zelf, sapperloot! Overigens, — ik zeg het niet om u te beledigen, beste vriend, ik heb altijd het land gehad aan die arme juffrouw Kerroch; dáár, ik beken het openhartig. Ja, ja! zoo ben ik nu eenmaal. Zoo gij iemand zoekt die u de waarheid niet durft te zeggen, dan moet ge bij mij niet komen. Dat was waarlijk een onuitstaanbare vrouw!”

»Zij had evenwel uitstekende hoedanigheden, waarde Plumel; en zeer zeldzame, voor onzen tijd; éénige, zeldzame hoedanigheden, maar. . . .”

»Een vrouw die opgeblazen was van hoogmoed! een slordebel, een stokebrand, een kwaadspreekster!”

»Zij mocht gaarne babbelen, ik spreek u niet tegen; maar....»

»Zij zou de engelen aan 't kijken gebracht hebben! en op den koop toe was zij coquet, aanmatigend, trotsch!»

»Dat was ze slechts in schijn; maar ik geef u toe dat zij er aanleiding toe gaf zoo beoordeeld te worden.»

»Gij' zult toch niet willen beweren, denk ik, dat zij goed en zachtzinnig was? Ik weet wat de goedheid en de zachtzinnigheid eener vrouw zijn.»

»Ik zeg ook niet dat zij die hoedanigheden bezat; maar, ik bid u, Plumel, beoordeel haar met toegeeflijkheid. Zoo ge 't niet doet uit eerbied voor haar nagedachtenis, doe het dan om mijnentwil, die haar zoo innig bemind! Gij hebt twee engelen gehad aan uw haard, mijn waarde vriend, en het geluk maakt de menschen streng.»

»Twee engelen! Zoo gij daarmee bedoelt

dat juffrouw Plumel zaliger een van die twee was, vergist ge u niet zuinig, beste jongen. Juffrouw Plumel had oogenblikken waarop zij alles behalve prettig was in den omgang."

»Waarlijk? Welnu, om u de waarheid te zeggen, verwondert het mij niet zeer erg."

»Hoeveel scènes die vrouw mij toch maakte, dat is ongehoord! Als ik niet met een ijzeren hand geregeerd had, dan had die vrouw mij opgegeten; ja, dat had ze. Ge begrijpt, Kerroch, dat ik u dit toevertrouw onder het zegel der geheimhouding?"

»Meent ge dat? wel neen, niet waar?"

»Nu nog mooier; neen waarachtig, ze had mij opgegeten. Zoudt ge willen gelooven dat, op den eersten morgen na ons huwelijk ik zie het nog — wij waren bezig heel lief en gezellig ons kopje koffie te drinken, daar zet ze het kopje eensklaps neer, en met een gezicht neen maar, dát gezicht hadt ge eens moeten zien — merkwaardig hoor! Nu

dan, met dát gezicht begon zij ineens: »Ferdinand, ik wil alles weten uit uw verleden. Gij hebt minnaressen gehad, ik weet het; ge hebt mij de waarheid niet gezegd; 't is een schandaal; ik ben verraden!»

En holder den bolder, daar werd mevrouw woedend, smijt haar kopje aan stukken, enz. enz. Dat was op den morgen nà ons huwelijk, mijn waarde....»

»Welnu, en ik dan? stel u eens voor....»

»'t Was een onmogelijke vrouw, die arme lieve juffrouw Plumel!»

»En ik dan? verbeeld u dan toch eens....»

»Ik verwijt haar niets, want, alles wèl beschouwd, het familieleven is gegrond op de vereering der herinneringen; maar, blikslagers! spreek me niet meer van »berede-
neerde huwelijken.»

»Wat mij overkwam, mijn vriend, was nog wat erger: verbeeld u dat ze mij dwong de twee eerste nachten van ons huwelijk

op een vloerkleed, vóór het bed, te slapen!”

»Wel, Kerroch, hoe is 't mogelijk! en waarom was dat?»

»Omdat ik haar niet dadelijk de sleutels van den schrijfflessenaar wilde overgeven. Ik had goed praten en zeggen: »maar mijn lieveling, die heb ik u gegeven toen we uit het stadhuis kwamen;” 't was alsof ik tegen een doove sprak. Welnu, mijn waarde, die sleutels had zij in haar zak; is dat niet ongelooflijk? Dát zou ik niemand anders dan u willen zeggen, Plumel, dat begrijpt ge wel? Tot aan haar dood toe, kon ik nooit over één stuiver beschikken: zij gaf me vijf francs tegelijk, meer niet, en daarvan moest ik haar rekenschap geven. En toch had ik het fortuin meegebracht; sackerloot! dat is toch wat al te bar! Toen Céline trouwde bezat zij niets dan haar hemd en haar kousebanden!”

»Nu, ik zou haar anders mores geleerd heb-

ben, dat zou ik! Eens op een dag, 't was in den herfst. . . .”

»Ik wist niets van de wereld, begrijpt ge; en niets van 't leven. — Ik had de dichters gelezen, ik aanbad haar, ze was zóó lief!”

»Een alledaagsche schoonheid. Dit zeg ik niet om u verdriet aan te doen.”

»Nu, alledaagsch zooveel ge maar wilt, maar. . . . En dan — ik had geen jeugd gehad, — ik barstte eensklaps uit. . . .”

»Bij u spraken de zinnen, Kerroch, anders niets.”

»Vergeef mij, Plumel, mijn hart sprak ook. O, wat dàt aangaat!”

»Het sprak, het sprak, nu ja, maar het zei niets dan dwaasheden. Gij met uw dichterlijke, geestrijke verbeelding, gij hadt zoo'n lichtzinnig schepsel niet moeten trouwen, maar een bejaarde, stille vrouw. Door uw lezen, door uw neigingen, zijt gij boven uw beroep verheven, ik zeg het u ronduit. Gij weet, dat ik. . . .”

»t Is waar, ik heb mij, behalve met de artsenijsmengkunde ook bezig gehouden met letterkunde. Soms gevoel ik een verlangen naar hooger verhevener arbeid, dat ik bijna niet bedwingen kan.»

»Dat weet ik wel. Nu, een man als gij, heeft vóór alles een beschaafde, welopgevoede vrouw noodig, kortom, een ware vrouw. Gij zijt door u zelve bedrogen, mijn beste Corentin. Gij bemindet juffrouw Kerroch zaliger niet zoo als zij wàs, maar zoo als uw verbeelding haar aan u voorstelde. In den spiegel van uw brein zaagt gij Céline aan.»

»O, hoe waar is dat, mijn God, hoe waar! Ik durfde het mij zelve niet bekennen, maar 't is de zuivere waarheid.»

»Enfin, alles heeft zich ten beste geschikt. Gij hebt een krisis doorstaan die zich gelukkig niet herhaald heeft. Nu gij zijt tegen brand-schade verzekerd, en de vrouw die gij nu zult trouwen. . . .»

»Heere God! hertrouwen? ik? waar denkt gij aan! O neen, nimmer, nimmer meer, mijn vriend! De herinnering aan mijn dierbare vrouw is nog te levendig!»

»Maar uw dierbare vrouw behandelde u als een hond.»

»Ach, onze aard was zoo verschillend; zij was buitengewoon praktisch en zoo ik het mag zeggen prozaïsch. Ik, daarentegen ben.... van daar kwamen er honderde botsingen. 't Is desniettemin waar dat men geen tweemaal kan beminnen zoo als ik bemind heb. Hertrouwen!.... ik geloof dat het onmogelijk is.»

»Niet mogelijk, inderdaad, zoo 't niet is met een fijn beschaafde vrouw, een vrouw die uwer waardig is. Men bemint geen twee keeren op dezelfde wijze, dat is zeer waar; maar gij kent slechts een manier van liefhebben, en dat is niet de goede.»

»Ik hertrouwen?.... Ziet ge Plumel, ik zal er mij niet op beroemen strenger te zijn

dan 'een ander; maar volgens mij zijn er in het leven principes die men niet mag miskennen. Dezen noemen het »maatschappelijke instellingen, vormen,» anderen noemen het »heilige plichten:» ik behoor tot die laatsten, mijn waarde vriend. Hieruit kunt gij opmaken dat, zoo ik er toe overging te hertrouwen, het toch nimmer zou zijn vóór het einde van mijn rouwtijd.»

Zoo keuvelende liepen zij hun pijp te rooken rondom het kleine tuintje. Op dat oogenblik kwamen zij voor de twintigste maal voorbij het venster van het kantoortje, waar Rosalie bij het licht der lamp, in het huishoudboek de dagelijksche uitgaven zat op te schrijven. Plumel stond stil, wees op zijn dochter en sprak: »Zoo even spraakt ge van mijn twee engelen; gij hebt u slechts half bedrogen. Ik heb nooit meer dan dien éénen engel gehad, maar ik durf zeggen, dat hij er twee waard is.»

In de lengte genomen, durf ik zeggen dat die engel er drie waard was.

VEERTIENDE HOOFDSTUK.

Eensklaps werd er toe besloten den tuin te overdekken, en er op die wijze een ruim laboratorium van te maken. Dit was een volstrekt noodzakelijke maatregel; sedert twee maanden kon men bijna niet voldoen aan al de bestellingen. Er moest, het mocht kosten wat het wilde, in 't groot gewerkt worden. De metselaars waren met veel ijver aan 't werk, de timmerlieden maakten de balken reeds gereed, en Kerroch, die met de handen op den rug al die bedrijvigheid stond aan te zien, dacht bij zich zelve:

»Hetgeen merkwaardig is in haar, is dat men haar niet begrijpt. En toch; men raadt haar: Geheimzinnig en bekoorlijk als een najaarsmor-

gen, wanneer de zon, nauwelijks zichtbaar, achter den driedubbelen nevelsluier schittert! Zij is niet mooi Gode zij dank! Ik heb genoeg van mooie vrouwen. Ik weet wat die oppervlakkige bekoorlijkheden zijn, die schijn-deugden, die uiterlijke hoedanigheden waarmee men zich opschikt als met een nieuw kleed, dat goed zit. »Zie eens naar mijn deugden; wat zijn ze mooi; zoo sierlijk geknipt, en wat staan ze goed bij mijn gezicht, wat kleuren ze mij goed! ,» Hoe ellendig zijn al die fratsen toch!»

»Rosalie is een voortreffelijke vrouw, dat is de waarheid; heel natuurlijk heeft zij die oppervlakkige, alledaagsche hoedanigheden niet die de oogen der menigte trekken. Van de honderd mannen zouden er negen en negentig die vrouw voorbijgaan zonder haar aan te zien; zij zouden haar niet doorzien. Hier, te Kerlawen, begrijpt niemand haar. Haar vader wordt ook niet begrepen, en hij is toch een uitmun-

tend man. 't Verwondert mij waarlijk niet dat Rosalie nog niet getrouwd is; liever alleen blijven en ongehuwd leven dan een onwaardige verbindtenis aan te gaan!"

Zooals men ziet, was de betrekking van onzen vriend tot de familie Plumel al meer en meer vertrouwelijk geworden.

Rosalie kende nu de zaken van het huis haars buurmans even goed, en zelfs beter dan Kerroch zelve. Overigens had de goede apotheker met zijn openhartig karakter en zijn oneindige behoefte om zijn hart uit te storten, geen geheimen voor zijn vrienden. Hij deelde hen zelfs de kleinste bijzonderheden mee; hij zou zelfs geen honderdtal kurken gekocht hebben, zonder hun raad te vragen, en het maakte hem waarlijk gelukkig, zich zoo vrijmoedig te mogen uitlaten, zijn hart zoo bloot te leggen voor hen.

Plumel en zijn dochter hadden dus een bijna volkomen gezag verkregen in het huis, en Co-

rentin was hun dankbaar er voor als voor een nieuwe weldaad.

Een ding echter verontrustte hem, en dat was op welke wijze hij hun toegenegenheid zou erkennen. Hij zag de mogelijkheid wel eens doorschemeren aan Céline voor te stellen het teederste en vertrouwelijkste deelgenootschap aan te gaan, maar hij had zich zelve zoodanig overtuigd, dat zij een verheven vrouw was, dat hij eindelijk te beschroomd was geworden om haar het voorstel te doen. De onderscheiding en de »élégance" die hij haar toeschreef waren nu een hinderpaal die vrees en twijfel hij hem deden verrijzen.

»Zij zal mij nimmer willen hebben;" dacht hij.

Wat Céline aangaat — maar waartoe zou het dienen nog van Céline te spreken? — zij was niets meer dan een klein zwart wolkje aan den horizon, ver, ver weg; en overigens keerde hij haar den rug toe.

Evenwel kwam van tijd tot tijd de gedachte

aan die kast en dan sidderde hij als iemand die op een doorn trapt. Het was als een messteek en zooveel te pijnlijker omdat daar geen hulp voor was; ten minste niet onmiddellijk. Ware die kast nog maar in een of ander afgelegen hoekje van het huis geweest, of zelfs in den kelder. Maar neen, zij was in het middelpunt van 't huis, in 't hartje van zijn huiselijk leven, van zijn handel. 't Was voor hem een aanhoudend gevaar, een onuitstaanbaar ongerief voor iedereen, en zijn bedienden hadden er reeds honderdmaal over geklaagd.

»Och, mijnheer, zoo er een doorloop van 't ééne magazijn naar 't andere kon gemaakt worden, wat zou dat een tijd uithalen en hoe gemak'lijk zou het zijn!»

»Zeker, maar 't is onmogelijk; het gaat zóó zeer goed, jongens. Alle verandering is geen verbetering.»

»Maar, mijnheer Kerroch, het is best mo-

gelijk: daar, achter het buffet, is een kast.”

»Een kast? welke kast? O, ja, dat kan zijn.”

Men kan zich voorstellen hoe onaangenaam hem al dat veinzen was.

»Ja, mijnheer, een kast, en zelfs is die kast de verblijfplaats van een troep ratten. Ik weet niet wat ze er uitvoeren, maar zij maken er een schrikbarend geweld,”

»We zullen een kat aanschaffen;” zei hij zich bedwingende met waren heldenmoed.

Hij gevoelde wel dat hij vroeg of laat er iets op zou moeten bedenken; dat de zaken niet altijd zoo konden blijven en dat er een ramp te verwachten was....

Maar dan ontmoette hij zijn vrienden weer, en alles was vergeten.

En inderdaad, behalve die voorbijgaande angsten, lachte alles hem toe; hij verdiende veel geld, de toekomst toonde zich met de bekoorlijkste tinten, de liefde zelve, dat schalksche

kind, begon haar vleugelen te ontvouwen: het was waarlijk allerlieftst.

Daar kwam op een schoonen avond vriend Plumel aanstappen; hij had den jas tot onder de kin dichtgeknoopt, en was overigens in een eenigszins plechtige kleeding. Hij was alleen, had een ernstig gelaat, gerimpeld voorhoofd en handschoenen aan.

»Lieve hemel, Plumel!» riep Corentin uit. »Is juffrouw Rosalie ongesteld? ik zie haar niet!»

»Zij is, inderdaad, een weinig ongesteld. Niets van belang, hoop ik. Hm. hm. Zij is verdrietig, — pijnlijk, — treurig aangedaan. En het is te dien opzichte dat ik eenige woorden met u moet spreken.»

»Gij doet mij schrikken, vriend, spreek, ik bezweer u.»

»Mijn waarde Kerroch, gij twijfelt, hoop ik niet aan onze toegenegenheid; wij hebben u, geloof ik, voldoende, ernstige bewijzen daarvan gegeven?»

»Hoe kunt ge mij zulk een vraag doen?»

»Welnu!» — hij streek met de hand over het voorhoofd, — »welnu, mijn vriend, niet-tegenstaande die toegenegenheid moet alle betrekking tusschen ons ophouden; wij moeten elkaar niet meer ontmoeten. 't Is hard, maar enfin! onze eer eischt het. Kerroch, reik mij uw eerlijke hand voor de laatste keer. Morgen avond vertrek ik met mijn dochter naar 't zuiden van Frankrijk. Wij ontvlieden de verpeste lucht dezer stad.»

»Plumel, ach, Plumel! 't is immers niet in ernst dat ge dit zegt! Ach, gij verscheurt mijn hart!»

»De tijd zal u genezen; mijn besluit is onherroepelijk.»

»Maar waarom zoo gehandeld? Zeg mij de reden, dat zijt ge mij verschuldigd, ik eisch het.»

Eensklaps barstte Rosalie's vader driftig uit; met ontroerde stem sprak hij:

»Wij vluchten omdat de eer mijner doch-

ter en de mijne in gevaar zijn. Men heeft zich niet ontzien beleedigende vooronderstellingen te maken, over onze vriendschappelijke betrekking, men veinst verwonderd te zijn over de plaats die Rosalie hier inneemt. . . . Ik laat het aan uw scherpzinnigheid over u voor te stellen op welke hatelijke wijze die praatjes worden opgedischt. 't Is een schandaal! Kortom, Rosalie die sedert vijftien jaar presidente van de Sint-Claudia-vereeniging was, is niet herkozen. De verkiezingen hadden, zooals ge weet, gisteren plaats. Deze slag in 't aangezicht kan u een idee geven van de lasteringen, de schandelijke kwaadsprekerijen waaraan wij buiten ons weten waren blootgesteld."

»Ach, Kerroch, ik ben zeer onvoorzichtig geweest! maar kon ik bevroeden dat de allerzuiverste betrekking op zulk een wijze zou worden uitgelegd?"

»Hoor mij aan," sprak Corentin met trillende stem: »Ik ben de oorzaak van het kwaad,

hoewel, dat zweer ik u, mijn geweten mij niets verwijt. Van heden af, Plumel, zijt gij niet meer mijn vriend alleen, maar mijn associé, en ik heb de eer u de hand uwer dochter te vragen."

»De hand mijner dochter! gij hebt het niet overwogen. . . . Er zijn hinderpalen, ontzettende hinderpalen!"

»Ik zal ze overwinnen. Er is één trek in mijn karakter, dien gij nog niet kent, Plumel, en die trek, — is geestkracht. Ik wil, jandorie, dat allen het hoofd zullen buigen voor de edelste en reinste der vrouwen. Ik eisch openlijke excuses. Ik wil dat zij mijn aanstaande zullen komen smeeken het presidentschap van de vereeniging wederom te aanvaarden. Kom, laat ons naar mejuffrouw uw dochter gaan en haar toestemming afsmeeken. Ik zal mij haar bezit waardig maken; dat zweer ik u. . . . Waar is mijn hoed?"

VIJFTIENDE HOOFDSTUK.

Den volgenden dag kon men den huisschilder en glazenmaker van Kerlawen zien staan op een ladder, voor het winkelhuis van onzen vriend, een groot laken om, en bezig het nieuwe uithangbord te vergulden, waarop de volgende eenvoudige woorden te lezen waren :

Apotheek van Kerroch en Plumel.
Centraal-Depôt van de liqueur
des landes etc.

Tezelfder tijd liep Kerroch, die er heden tien jaar jonger uitzag, met pas geknipt haar, zorgvuldig gekruld en in 't midden van 't voorhoofd gescheiden, door de geheele stad als een

dolle, viel overal binnen als een orkaan, en kondigde met trillende stem, plechtstatig zijn huwelijk met juffrouw Plumel aan. Ik kan u verzekeren dat het onvoorzichtig geweest zou zijn, te glimlachen, want hij had het vaste voornemen de grootste buitensporigheden te begaan zoo iemand het hart mocht hebben de minste onaangename aanmerking te maken.

»Wel, wij zijn er over verrukt, mijnheer Kerroch,» zeide men hem. »Juffrouw Plumel is inderdaad een allerliefst meisje.»

»Zij is de edelste, reinste der vrouwen, zonder uitzondering!» antwoordde Kerroch dan, terwijl hij op het punt was in woede te ontsteken.

»O, dat is ontegenzeggelijk waar, dát is waar. En, zal het spoedig zijn?»

»Aanstaanden Dinsdag. Ik heb de eer u te groeten.»

Nooit was er een huwelijk gesloten met meer spoed, drift en geestvervoering. 't Was alsof

Kerroch zijn verstand had verloren; ik weet niet welke duivel zich van hem had meester gemaakt, maar in tien tellens had hij al de gewetenskwestiën van juffrouw Rosalie overwonnen. Hoe zou men ook kunnen weerstand bieden aan een man die u smeekt, uw handen bedekt met tranen en kussen, u zijn engel, zijn leven, zijn ziel noemt; die u met den dageraad vergelijkt en dreigt zich te dooden zoo ge hem niet toelacht!

»Mijn beste Kerroch,» waagde Plumel in 't midden te brengen,» dat is alles goed en wel maar toch, er zijn zekere vormen die men niet mag verwaarloozen. Gij zijt nog in den rouw, mijn vriend, en 't zou wellicht beter zijn. . . .»

»De rouw! waarlijk, 't is ongehoord, ik ben nog in den rouw!» Corentin was altijd in spanning als een vioolsnaar die op 't punt staat te breken. »En wat kan mijn rouw mij schelen? denkt gij dat ik valsch genoeg ben om een droefheid te veinzen die ik niet gevoel,

om een rouwband om mijn hoed te dragen wanneer mijn ziel vervuld is met hemelsche vreugd, wanneer mijn hart overstroomt, opspringt van blijdschap? De rouwtijd! ik wil dat sombere logenachtige krip verbranden op het altaar der liefde. Wat kan 't mij schelen, wat de wereld er van zal zeggen, daar zij mij tot echtgenoot aanneemt! Weet gij dan niet dat ik mijn geheele verleden vergeten heb, en dat mijn leven nu eerst begint? Omhels mij mijn vriend, mijn redder, mijn vader!"

»Die duivelsche kerel! hij is onweerstaanbaar. 't Is minder, maar dát is een huwelijk dat met spoed gaat.»

De jonggehuwden, die den tijd niet hadden gehad hun woning in orde te brengen, hadden zich voorloopig in het huis van Plumel gevestigd. Na verloop nu van eenige dagen na die vestiging, zei Rosalie, tusschen twee kussen die haar man haar gaf:

»Wij behoorden toch aan 't werk te gaan

bij ons t'huis: dat gedurig over en weer loopen begint me te vervelen. Hoor eens waartoe ik heb besloten: wij zullen de twee voorkamers, die op het zuiden liggen, voor eigen gebruik nemen."

»Ja, mijn liefste, ja, mijn engel: al wat ge wilt. Laat mij even uw lief oortje kussen. O, kijk, ik zou u willen opeten!"

»Kom, zwijg toch; ge weet wel dat ik niet van die gekheid houd. Het staat u ook heel slecht zulke kuren uit te halen. Ik zal den droogzolder en de zaal waar de kruiden worden afgeplukt, laten waar ze zijn. Maar om onze woning niet af te zonderen van den winkel, zal ik haar door middel van een trap in verbinding brengen met het laboratorium dat in den tuin gebouwd wordt. En eindelijk, om het gedurig op den trap heen en weer loopen der werklieden en bedienden, dat mij onverdraaglijk is, te beletten, zal ik den doorgang herstellen tusschen de drogerij en de

groote witte kamer waar nu al de flesschen en pakkisten bewaard worden. Overigens behoeft er geen steen afgebroken te worden: die doorloop of gang heeft altijd bestaan. Gij weet wel, daar waar de kast is? Nu, zoen nu mijn oor maar, maar haast u wat."

Kerroch sprong op en werd eensklaps zoo bleek, dat Rosalie, niettegenstaande haar gewone onverschilligheid, eenigszins ongerust werd.

»Wat overkomt u?" vroeg zij hem.

»Niets, mijn liefste; niemendal: een soort duizeling. 't Is al over. . . . Een kast, . . . wáár hebt ge een kast gezien?"

»Wel, achter een oud buffet. Bemoei u daar maar niet mee, ik neem het op mij; de architect is reeds gewaarschuwd."

»O, een architect? . . . voor die kast? . . ."
Hij stotterde als iemand die op het punt staat in flauwte te vallen, koud zweet parelde op

zijn voorhoofd. Eensklaps stond hij op, vloog naar de deur en stamelde:

»Ja, ja, heel goed; werklieden; de architect; zeker, zeker, heel goed. . . .»

En hij verdween.

ZESTIENDE HOOFDSTUK.

Een kwartieruurs later klopte de ongelukkige apotheker als een wanhopige aan de deur van dien ouden vader Nalec met wien wij reeds vluchtig kennis maakten. In de nederige woning van den doodgraver is niets veranderd. Hij woonde er nog en zat bij den haard waar een goed vuurtje brandde. Kerroch trad haastig binnen en viel eer dan dat hij zich neerzette op het houten bankje dat bij den haard stond.

»Nalec,» zei hij met bevende stem; »gij hebt mij reeds eens een grooten dienst bewezen.»

»Heden ja, dat is zoo, mijnheer Kerroch, maar praat toch iets zachter; dat zijn van die zaken die men niet aan de klok moet hangen; we zullen er niet meer van spreken, 't is

gedaan; afgedaan. Zijt gij blijde uw vrouw bij u te hebben, strekt zij u een weinig tot gezelschap! Ik voor mij, ik zou geen zin hebben in zoo iets, maar »ieder zijn meug,” niet waar? Dus hebt ge dan nu twee vrouwen, want gij zijt immers kersversch getrouwd? 't Is toch waaratje grappig! als ze maar niet gaan kibbelen met elkaar. Nu, dat is uw zaak, mijnheer Kerroch. En waarom zijt gij gekomen, mijnheer?”

»Om een zaak van belang, mijn goede Nalec; ik heb u volstrekt noodig; gij moet mij alweer een grooten dienst bewijzen.”

De oude man hief het hoofd op en zag Kerroch schuins aan.

O, als het iets is in den geest van de vorige karrewei, dan, mijnheer Kerroch, is het onmogelijk, weet u. Dat werk is mij te gevaarlijk, en daarenboven brengt men zijn ziel in de verdoemenis, op den koop toe!”

»Maar mijn goede Nalec, ik kan toch mijne

twee vrouwen niet onder één dak houden;" zei Corentin op een toon van oprechte innige wanhoop. »Bedenk toch, elk oogenblik kan alles uitkomen, en dan zijt gij in even groot gevaar als ik.

»Weet gij den niet dat ik haar met arsenikum heb gebalsemd, vader Nalec? Wij kunnen beschuldigd worden van vergiftiging; wij kunnen o, 't is om er van te rillen!"

»God zegen u, mijnheer Kerroch, en waartoe diende het dan ook die arme vrouw te gaan opdelven?"

»Die er mij niet eens dankbaar voor was, in tegendeel."

»Dus zoudt ge er nu maar één willen hebben, en gij wilt de andere weer in den grond bergen?"

»Gij weet dat ik niet op geld zien zal, Nalec. Gij zult tevreden zijn over mij."

»En welke van de twee houdt ge dan?"

Onder alle andere omstandigheden zou hij

den ouden schurk geworgd hebben voor die schandelijke scherts; maar nu was zijn lot, zijn geluk, zijn leven geheel in de handen van den ouden boer; hij bedwong zich dus en hield zich alsof hij niets gehoord had.

»Mijnheer Kerroch, het spijt mij dat ik de karrewei moet weigeren die ge mij komt aanbieden, maar dit werk kan ik onmogelijk doen, voor geld noch voor goed. Over zes maanden zoudt ge mij weer komen vragen haar opnieuw te verhuizen.»

»Zoo ik u het dubbele aanbod van de som die ik u toen gaf? Drie duizend francs; 't is een ronde som, vader Nalec.»

»Hoor eens, mijnheer Kerroch, gij eischt vreeselijke dingen van mij;» zeide de grijsaard, die eensklaps zeer dicht bij Corentin kwam en zoo zachtjes praatte dat de apotheker hem nauwelijks kon verstaan:

»Ik ben oud, ik ben den arbeid moe, ik wenschte een vreedzaam, rustig leven te heb-

ben. Welnu! niet ver van de kust, bij Rosbras, is er een klein boerderijtje dat ik ken: de vischvangst is daar ook goed; dat kleine landgoed zou mij lijken: maar, heden! de prijs is te hoog voor mij. Nu ziet ge, ik zou wel wat over hebben voor iemand die mij zou willen helpen eigenaar van dat boerderijtje te worden."

»Hoeveel komt ge nog te kort op den prijs?"

»Ik kom alles nog te kort, mijn goede mijnheer Kerroch; ik kom tienduizend francs te kort. Och, dat is niet duur, waarlijk."

De apotheker bleef als vastgenageld zitten op het bankje. »Tienduizend francs!" mompelde hij.

»Was ik in uw plaats," zei vader Nalec zijne duimen over elkaar draaiende, »in uw plaats ik hield mijn vrouw."

»De som die ge mij vraagt is een fortuin! Maar zoo ik er in toestemde u die te geven, zoudt ge mijn overledene vrouw dan dadelijk terug brengen daar waar zij was?"

»En waar ge haar nooit van daan hadt moeten halen, ja! Ja, mijnheer Kerroch, zoo waar als dit een kaars is, ik zal het doen!»

»Gij zult de tienduizend francs hebben, vader Nalec.»

»En gij treft het wel, dat ik juist zin heb gekregen om van mijn renten te gaan leven, want anders, ik laat mij hangen, als ik nog eens zoo'n karrewei aannam.»

ZEVENTIENDE HOOFDSTUK.

Den volgenden morgen toen de architect en de werklieden kwamen, om volgens Rosalie's bevel, het werk te beginnen, was Kerroch reeds in zijn apotheek bezig en stampte een of andere artsenij met een koortsachtige drift. Dit was zooveel te opmerkelijker, omdat Kerroch reeds sedert eenigen tijd dit soort werk overliet aan zijn bedienden. Behalve dit zag hij er waarlijk zeer slecht uit: zijn oogen stonden dof en strak, zijn trekken waren verwrongen. . . .

»Zijt gij niet wel? mijnheer Kerroch;» vroeg de architect nadat hij hem gegroet had.

»Een beetje, een klein beetje, ja. Ik was het reeds gisteren, en daar gij van morgen met uw werklieden zoudt komen, heb ik een ge-

deelte van den nacht moeten opblijven om. . . . om den boel wat op te ruimen, alles te beschikken om u plaats te verschaffen. O, ja, ik gevoel mij onwel. . . .”

Maar terwijl hij dit zeide hield hij niet op met stampen.

»Gij moest u ook niet vermoeien met zulk werk, mijnheer Kerroch.”

»Dat verlicht mij. . . . ik heb eenige lichaams-oefening noodig.”

»Kunnen wij naar boven gaan?”

»Ze. . . . zeker wel,” hij stikte bijna van benauwdheid.

Nalec, die reeds vroegtijdig in de witte kamer was, had hem gezegd: »laat mij maar begaan. »Ga gij in uw winkel en houd u bedaard.” Maar zijn angst was niet minder groot. Wat zou hij doen? Hij durfde niet naar boven te gaan, bovendien, hij had de kracht niet het te doen; zijn beenen weigerden hem den dienst. Hij kon het echter niet langer uithouden in

dien winkel, zoo alleen, zonder eenig bericht omtrent hetgeen er boven gebeurde, daar boven, waar het vreeselijke drama werd afgespeeld waarvan zijn leven afhing: hij sleepte zich dus tot beneden aan den trap en zonk op de onderste tree neer. Alle deuren waren open en men hoorde het geraas van al die mannen die praatten, lachten en hun zwaar gereedschap op den vloer neerzetten.

Eensklaps hield het geraas op en de stem van den ouden vader Nalec liet zich hooren. 't Was echter niet de ernstige, strenge stem die hij gewoonlijk had: 't was een schertsende, opgeruimde stem die schuldellooze vroolijkheid aanduidde.

»Eer ge aan uw werk gaat, kinderen, moest ge mij alsjeblieft een handje helpen om dit oude buffet weg te halen.»

»Waar wilt ge 't hebben?» vroeg iemand.

»Waar ik het hebben wil? spotvogel! ik wil het in mijn schuitje hebben dat daar beneden

op de rivier ligt, om het naar 't huis van vader Nalec te brengen. Dat buffet behoort mij, weet ge; dat is 't korte en 't lange van de zaak; 't is een mooi buffet, dat is maar waar! 't Is net als ik; 't is niet jong meer, maar 't is mooi."

»Heeft mijnheer Kerroch het u gegeven?"

»Neen: als ik zei dat ik het van hem had, zou ik liegen! Juffrouw Kerroch zaliger heeft het mij gegeven met een hoop oude vodden die er in zijn. Vader Nalec is niet gewoon iets uit de huizen te komen weghalen dat hem niet toekomt."

Hij liep naar de deur die op den trap uitkwam en riep luidkeels:

»Mijnheer Kerroch, is het nu niet waar dat het buffet wel degelijk van mij is, dat uw overleden vrouw het mij heeft vermaakt en dat ik het mag weghalen?"

»Jawel, jawel, vader Nalec, neem maar mee, neem maar mee!" riep onze vriend en klemde

zich aan de trapleuning vast om niet neer te zijgen.

»Dáár; ik dwing den patroon niet te spreken, dat ziet ge. Dus, kinderen, komaan, laat ons flink aan 't werk gaan. Mijn buffet zou reeds lang niet meer hier zijn als het maar door de deur had kunnen gaan. . . . Zoo door 't venster zal het heel gemak'lijk gaan.»

»Duivelsch! 't is geen veertje, dat buffet van u: we moesten er eerst den inhoud uitnemen.»

»Dat is bepaald waar; dat heb ik al een uur geleden gezegd; maar 't zit 'em daarin dat ik den sleutel niet heb, en dat soort ouwerwetsche sloten kun-je niet openblazen, vat je? Maar 't zit verduiveld goed in elkaar, zoo stevig als een muur, hoor! Bovendien, wat er in zit kan er wel tegen. Laten we 't maar aanpakken. Heb jelui ook touwen? 't beteekent ook wat het ding op te hijschen: we zijn met ons achten; 't is de moeite niet waard!»

En meer dan een kwartier lang, hoorde Kerroch, die meer dood dan levend op den trap zat, voetengetrappel, gekraak, verwarde woorden, vloeken, en dan weer — »o, halen! gelijk op, jongens! Zoó..óó, recht uit nu maar — lãåt gaan maar Mooi zoo zachtjes-ãn, zachtjes aan.»

't Was als een vreeselijke nachtmerrie. Co-rentin hijgde van angst, zijn ooren suisden, het bloed steeg hem naar 't hoofd . . . ,

En toch kwam hem als ware 't een bloemen-geur uit verleden dagen, een onbeschrijflijke zoete herinnering aan voorheen, voor den geest, en hij zuchtte:

»Céline, mijn Céline! dat is mijn jeugd die verdwijnt; dat is de balsemende lente die zich van mij verwijdert!» en als bij 't snelle licht van den bliksemstraal die de wolken doorklieft en den horizon verlicht, zag hij haar weer, zijn Céline, in haar bruidstooi, met haar krullende lokken, haar witte tanden, frisch, blozend en

met een glimlach om de roode lippen.....

Het gedruisch hield op. Er volgde een lange stilte, en de werklieden kwamen langzaam terug om hun werk te hervatten.

»'t Is een rare snaak, die oude kerel met zijn buffet. Hij had ons wel een borrel mogen schenken voor de moeite. 't Is waar, hij heeft het beloofd, maar beloven en woord houden, dat zijn er twee.»

ACHTTIENDE HOOFDSTUK.

»Mijn God, Corentin, wat scheelt u toch? Gij zijt niet bleek, maar compleet groen.»

»Ik heb een vreeselijke kiespijn, mijn lieve; 't is verschrikkelijk.»

»Nu, ik moet zeggen dat het niet meer is dan u toekomt! De helft van den nacht in den tocht en de kou blijven, en zich in 't zweet werken!»

»Maar, mijn lieve, ik moest toch de koopwaren schikken, alles wat opruimen, in orde zetten, aangezien de werklieden van morgen zouden komen.»

»Gij hadt daarbij de bedienden kunnen gebruiken»

»Gij weet wel dat zij alles in de war brengen, en twee uren noodig hebben voor het-

geen ik in twintig minuten doe. Er zijn dingen die men zelf het best doet."

»Wat heeft die oude tovenaer Nalec meegenomen in zijn schuit? Ik heb dat van uit mijn venster gezien."

»Vader Nalec! ach ja, dat is het oude buffet; ge weet wel, het buffet dat bijna uit elkaar viel en dat in de witte kamer stond."

»Hebt ge hem dát gegeven? Welnu, komaan! en als ik het nu eens noodig had, wat dan? 't Is waarlijk ongehoord, dat buffet weg te geven zonder mij er over te raadplegen!"

En zij haalde den schouder zoo . . . bevallig op, dat onze vriend zijn hart weer voelde kloppen.

»Gij begrijpt immers wel, dat ik dat buffet nooit zou hebben weg gedaan zonder u te raadplegen, mijn lieve, hoewel het waarlijk tot niets meer kan dienen dan tot brandhout; maar dat buffet behoorde mij niet meer toe. Mijne overledene vr. . . . Juffrouw Kerr . . . , enfin, Céline had den ouden Nalec dit buffet vermaakt. Zij had erg

medelijden met dien armen grijsaard. Zulke zaken zijn heilig, niet waar? De arme oude kwam het hem toekomende opeischen en ik moest wel..."

»Nu, juffrouw Céline was wel vrijgevig. Dat is licht te begrijpen; als men een eigen fortuin heeft, namelijk!"

»Ah, dat is waar ook! hier is de sleutel, poesjelief!"

»Welke sleutel?"

»Die van de kast, de kast in de witte kamer. Ik weet waarlijk niet wat ik gisteren avond in 't hoofd had; ik herinnerde mij volstrekt niet dat er een kast was in de witte kamer. 't Is te erg! dáár werden voorheen de confituren bewaard!"

En hij had den moed te glimlachen. Evenwel mompelde hij:

»Vergeef het mij, Céline, maar uw verblijf hier in huis was waarlijk niet meer uit te staan: dat zult gij wel begrijpen."

Bij alle Boekhandelaars verkrijgbaar :

- KATJA-MATA**, Een Natuurlijk kind en andere Nederlandsch-Indische verhalen. Met vignet. f 2,90.
- OOST-INDISCHE MENSCHEN EN DINGEN**, Geschetst door M. C. FRANK. Met vignet f 2,75.
- BENJAMIN D'ISRAËLI**, Henriette Temple. Een liefdesroman. In het Nederduitsch overgezet door HERMINIE. 3 dln. f 5,90.
- NJONNJA KOO EN TANTE LEEN**. Indisch verhaal uit den tegenwoordigen tijd door F. C. WILSEN. Met vignet. f 2,50.
- OVER LAND EN ZEE**, Herinneringen uit mijn verblijf in Indië door Dr. GREINER. Met een voorbericht van G. H. VAN SOEST. Met omslag in kleurendruk. f 3,00.
- W. H. AINSWORTH**, Karel Stuart en Cromwell of de Koningseik op Boscobel. Naar het Engelsch door J. FRIESSON, 2 dln. Met 2 gelithographeerde vignetten. f 5,90.
- VLEIERS EN INTRIGANTEN** aan 't Hof of Geluk boven Genie door F. W. HACKLÄNDER. Naar het Hoogduitsch door J. FRIESSON. 2 Dln. met vignetten f 5,90.
- JALOEZIE EN HAAT** of samen eene vrouw te beminnen, Door H. KINGSLEY. Naar het Engelsch door J. FRIESSON. Met vignet f 2,75.
- DE KINDEREN DER WERELD** door PAUL HEYSE. 3 Dln. Met vignetten f 6,75.
- IERLAND EN DE IEREN** door W. M. THACKERAY, 2 Deelen. Met vignetten f 4,90.